

LOS BABOS

закапайце свае гроши

“Асуджаная за тое, што заявіла 53 чалавекам: гроши - гэта яшчэ ня ўсё”.
І карцінка: звязаная дзеўка з прыстаўленай да галавы аўтаматнай руляй...
Звычайны беларускі under 25 наўрад ці пранікнецца новай рэкламнай стратэгіяй джынсавага брэнду Bauhaus. Чаму?

Калі ў 1932 годзе Франклін Рузвэльт кінуў лёзунг “Узбагачайцеся”, Вялікай дэпрэсіі надышоў гамон. Амэрыканцы пачалі вырошчаўца на бальконах кветкі, адкрываўца кінатэатры і гандляваўц памідорамі. Тое самае робяць яны і цяпер - але ў большых маштабах.

Тым часам беларускі рузвэльты ўсё яшчэ ня могуць даперці, што прынцып “усе роўныя” - гэта толькі банальная варыяцый на наша нацыянальнае “затое ў суседа карова здохла”. І пакуль яны дапруть, бізнесоўцы будуць звальваўц у Москву, выпускнікі PTI - па-ранейшаму шчаміца ў Каліфорнію, а сусветна прызнаныя балерыны будуць у стане зарабіц хіба што на новыя тапкі. Белья.

Канечнэ, гроши - гэта яшчэ ня ўсё. Асабліва гэта адчуваеш, калі іх няма.

LOS BABOS

будзь у тэме

12-14 - “Больш ідэальных умоваў для вынасу тавару без аплаты, чым у гіпермаркетах, пэўна, і быць ня можа”. Аркадзь Гвер тырыць шмоткі ў гіэрэры.

15-16 - “Некаторыя мае землякі тут на машынах катаюцца, хаты ў цэнтры наймаюць і ў казыно ходзяць,” - кажа кітаец Дзін”. Кантрыбутары CD падлічылі бабкі замежных студэнтаў “тут” і нашых - “там”.

17-19 - “Быў у нас адзін выкладнік: прынцыпова мя браў хабару, і гэтак жа прынцыпова зразаў на іспытах лайдакоў. Прыйходзіць ён паслья іспыту ў сваю маласямейку, а там у калідорчыку стаіць пакет. Тут яго і павязалі...” Шура Лепель кагачарыць тэму хабару ў ВНУ.

20-21 - “А яшчэ даводзілася пабачыць, як выглядае чалавечы тлушч. Адной цёткачы выразалі 8 кэгэ гэнага добра. І мы з адным студыкам, які таксама “санітарыў”, перлі тазік з гэтай гідотай на другі канец бальничкі...” Хто на што вучыўся, той на тым і зарабляе.

22-23 - “Засратая, але жыць можна”. Аркадзь Гвер шарыцца па “хаза-факах”, дзе жывуць менскія студэнты.

24-26 - “У 13 год ён прадаваў па электрычках апазыцыйныя газеты; у 17 ён першым у Беларусі выдаў тысячным накладам кампакт-дыск з айчынным музлом, а ў 18 пра яго пачалі распускаць чуткі: маўляў, ужо зарабіў сабе на кватэру”. Адэліна Зянковіч разьведала, адкуль зелень у “пузатай зелені”.

БЯРЫ CD / “СТУДЭНЦКУЮ ДУМКУ”

ШТОМЕСЯЦ БЯСПЛАТНА Ў ГЭТЫХ МЕСЦАХ:

- Менск: крама “TOM TAYLOR”, пр-т Скарыны, 37, т. 288-12-44
- крама “LEVIS”, пр-т Скарыны, 48, т. 288-25-62
- крама “БУНКЕР”, вул. Казлова, 14, т. 284-93-99
- крама “TRAFFIC”, пр-т Скарыны, 44, т. 284-30-14
- крамы “МИСТЕРИЯ ЗВУКА”, вул. Няміга, 12, т. 289-39-30; пр. Скарыны, 52А, т. 283-23-06
- ГЦ “ПАРКИНГ”, вул. Куйбышава, 40, крама “FUJIfilm”, т. 237-30-33
- аўтобусы “INTERCARS” і офіс “INTERCARS” - вул. Гікалы, 3, т. 284-60-37, 284-60-85
- крама “ПЕРЕХОД”, падземны пераход каля ГУМу, т. 227-41-14
- крама “КОМПЬЮТЕРНЫЙ МИР”, вул. К. Чорнага, 31, т. 284-00-35
- інтэрнэт-цэнтар “ПЛОЩ@ДКА”, пр-т Скарыны, 58-4, т. 239-38-74
- “ЦЕНТР МОЛОДЕЖНЫХ ПУТЕШЕСТВІЙ”, вул. Варвашэні, 17-101, т. 239-17-49
- STAR TRAVEL, вул. Сурганава, 47, оф. 8, т. 232-50-28
- крама “ПОДЗЕМКА”, пр-т Скарыны, 43, т. 288-20-36
- ИНТЕРНЭТ-КАВЯРНЯ “САЮЗ-ONLINE” - Цэнтральны Дом афіцэрала, вул. Чырвонаармейская, 3, т. 226-02-79
- камптары клуб “OK”, вул. Інтэрнацыянальная, 9
- крама вопраткі “МУСТАНГ”, вул. Камсамольская, 14
- крама “ВІДЗАНЯВІДЭА”, пл. Незалежнасці, падземны пераход, спуск па эскалятарах

- Баранавічы: клуб NEW SOUND LAND, вул. Царука, 64

- Берасьце: начын клуб “MATRIX”, вул. Савецкая, 73

- Гомель: ИНТЕРНЕТ@КАФЕ, вул. Савецкая, 97 (корпус 4)

- музычная крама “ДИНАМИК”, вул. Рагачоўская, 5а

- крама маднага адзення “НЭПТУН”, вул. Першамайская, 8

- крама “CDЛэнд”, вул. Савецкая, 21

- Гародня: “SHOWTIME”, вул. Горкага, 64 (2-і паверх)

- кавярня “КУФЭРАК”, вул. Віленская, 6

- салон составу сувязі МТС, вул. Будзённага, 23 а

- Віцебск: крама “МУЗЫЧНЫ ПРАСПЭКТ”, пр-т Будаўнікоў, 4

- Магілёў: крама “БУНКЕР”, пр-т Міру, 39

COVER STAR: Lena
PHOTOGRAPHY BY Anton Snt
STYLING AND DESIGN BY an angelico

[andreik]

прапаную вам справа здачу пра канцэрт НРМ у Гомелі:

Канцэрт НРМ/21.10.2005

Гомель/ДК "Вітра"

Не давераючы апошнім высновам адмысловай спэцкамісіі ААН, наш кантыбутар выправіўся ў Гомель, каб на месцы высвятліць: ўздзейнічае радыяція на чалавека, ці не?

Наш вывад: уздзейнічае, ды яшчэ як! Но, чым тады патлумачыць тое, што НРМ, які ўлады шчэміць па ўсёй блакітнавой, у Гомелі, спачатку спакойна раздае інтэрвью мясцовыム FM станцыям, а потым дae такога дыхту на канцэрце, ажно са столі мясцовых ДК, што мусіць памятаць яшчэ графа Румянцева, ледзве не абсьпалася апошняя гіпсавая ляпніна. Татальнай адсутнасць рэкламы ў горадзе і піва на месцы не перашкодзіла чатыром сотням фанаў сабраца і ўтварыць сапраўдны вэрхал на танцполе. Акрамя ўласна гамельчукou на канцэрт завіталі колькі чалавек з Мазыру, Кіеву і Менску. А дэльце сталічныя гёрлы так "захыглі" у першых шэрагах, што напрыканцы расчутыны Піт запрасіў прыгажуну на сцэну для ганаровых абдымкаў-пацалункаў.

[CD]

Andreik, дакне шён за допіс. Не забудзьцесь звязацца з рэдакцыяй наконт ганарапу і пішице нам часцьці і паболей. Нам патрэбныя рэгіянальныя кантыбутары і паболей, паболей!!!

Калі вам ня ў падлу напісаць, што вы думаеце пра тое, што мы робім, уou're welcome!

Адкажам і надрукую з задавальненнем.

А т пішице пра ўсё, што, на ваш погляд, адпавядзе фармату CD.

[kontra]

KENT – ЭКСПЕРИМЕНТ БРСМ.

Неслыканный облом ждал меня 29 октября на заводе Вавилова. Прикол в том, что проходило все под брендом KENT. Увидев бело-голубой флаер с заманчивыми обещаниями тюнинг-шоу и внушительным списком диджеев, я твердо решила - «Иду!».

Там на самом деле было всё обещанное. В здание действительно загнали пару знатиных тачек, 3 танцпола, очень качественный звук, свет, отличное музло, несколько прикольных проекций на стенах. Видно, что бабла вбито прилично. Сначала людей было не много, и я уже было расслабилась и начала вливаться в атмосферу. Но что-то было не то... Откуда ни возьмись стали появляться престранные личности. Я была в хорошем настроении, и сначала меня всё это забавляло. Увидев девушку массой 90 кг в стеганом пальто а-ля «продавщица с лотка», я покалела о том, что у меня нет фотика. Потом народ стал подходить группками в сереньких костюмчиках, выстраиваться в кружок и ставить посерединке сумки. С каждой минутой становилось всё хуже. «It's getting hot it here...» - подумала я, увидев, как эти юноши начинают снимать с себя все эти пинжакчи-свитерки-фуфаечки производства «Свитанак» и размахивать ими в порывах страстного танца. Мне стало слишком мало места на танцполе, запахло потом, и я решила, что пора спасаться бегством. На танцполе г'ін' было спокойно и скучно, и герои нашего времени чувствовали себя видимо в полнейшей безопасности, т.к там собрались скопице молодых людей не обезображеных интеллектом, но зато обезображенных кохаными пиджаками и какими-то бэрджиками. «По-видимому, это секьюрити», подумала я, - но зачем так много на 1 кв.м?» В процессе разговора с одним таким «секьюром» выяснилось, что он... член БРСМ и таких

как он тут дофига (и девушка в кожанке и потные мальцы это «ихніе», которые прошли на вечеруху на халяву).

Вывод:

Будучы обычным потребителем, я павелася на бренд. А стоило мне быть умнее. И обратить некоторое внимание на мелочи и детали. Хотя бы на то, какой ужасный дизайн флаера, как мне сильно долбанули чернильным штампом по руке на входе (который до сих пор не смывается), на то, что там не было вообще знакомых лиц. И так много бычар из БРСМ-а.

[CD]

Відаць што на зыніжкі ў Adidas ці ў "Том Тэйлар" БРСМ-аўцы яшчэ не напрацавалі - хапае толькі на "Світанак" і "Камінтэн". Таму на пах поту нара��аць на траба - на ўсё ў нас у краіне яшчэ добра з прымысловасцю.

А калі Ваш "сэкт'ор" рэальна ня гнай, казаўшы пра тое, што іх запусцілі на вечаруху KENT як "члену", то прамоўтарам дадзенага брэнду можна параваць на далейшае раскручваць лепей айчынных вытворцаў цыгарэт "Гродна" там, "Пушча".

Таргет жа відавочны прападае - "патрыёты", мля...

[Jenny]

Хочу вам рассказать идиотскую историю о том, как меня выгнали с пятого курса за то, что я поехала поучиться в летнюю школу.

Вся проблема в том, что «летняя» школа имела место быть в начале сентября. И к тому же за пределами нашей родины.

Узнав о том, что я выиграла грант на двухнедельный курс по расширению Евросоюза, я, как честный Петя, пошла в деканат за благословением. Замдекана посмотрел на меня, как на умалишенную, и пословетовал мне забыть о такой перспективе. «Фиг с два!» - подумала я, и направила стопы в 33-ю к знакомому травматологу... Получив заветную справку, я отправилась в путь за знаниями и впечатлениями.

Специальность у меня международные экономические отношения. И соответственно, я была просто счастлива увидеть в реальности многое из того, что мы учили по книжкам. Я, как губка впитывала в себя всю новую информацию, фанатично собирая буклеты и записывая контакты профессоров. И уже представляла, как я буду рассказывать нашим на семинарах о том, как же все на самом деле там происходит.

Когда я вернулась в родной универ, в деканате мне сообщили о новом распоряжении ректора о том, что с этого года, все, кто опоздал на первых 2 недели учебы, кроме справки, должны еще предоставить паспорт. Тогда мне пришло сказатъ, что паспорт я потеряла. Ну мало ли, с кем не бывает. Меня попросили подтвердить это в письменной форме, дав еще гарантию в том, что в данный период времени, я не покидала территорию РБ. Меня предупредили, что меня пробыют через таможенный комитет. И если выяснится, что я пересекала границу, то меня отчислят за подлог документов.

На следующем листе бумаги я уже писала «Прошу отчислить меня из университета по собственному желанию». Руки дрожали, я понимала, что мне поставили шах. Единственный шанс не проиграть партию (читай получить корку) это уйти, чтобы восстановится на заочку и не потерять тупо все деньги, которые платили мои родители 4 года. Да, они выщемили меня с пятого курса, несмотря на хорошие оценки, нормальные отношения с преподами и дисциплину.

И потом я узнала, что через таможню всё-таки пробили. «Так, что молодец, - сказал замдекана, - Правильно поступила. Заодно и время сэкономишь! Тебе же только лучше от этого». Мне-то оно лучше, но за родину просто обидно...

[CD]

Jenny, дык а фігліс "абідна"? Пайшла яна лесам, такая "родзіна", якая вырошчвае людзей, што ніколі іншага жыцця ня бачылі і якім няма з чым параўноўваць сваю жытху...

Тое, што звалілі з вончага і перавяліся на завочку - гэта райт. У сэнсе, і "правільна", і ваша "права".

Мінадук і рэктараты беларускіх ВНУ прайшлі тую стадыю, калі будуць трymаца за кожнага платніка: у іх такіх, як вы - недзе палова ад усіх студэнтаў (!!!). Таму могуць сабе дазволіць раскошу выганаць "неблаганадзейных" (дарэчы, незаконна). Усім чытагам CD на будувніню: калі з вамі намячаецца падобны трабл, пішице ў рэдакцыю - паспрабуем дапамагчы граматнай парадай. Бо яны запарылі: прыдумаюць якую херню, а студэнты маўчаць...

[Mikita]

Паспрабую пісаць па-беларуску: імкненне добрае, адна ведаю наперад, што атрымаецца ражно. А што рабіць? Мову бачыш толькі ў вашым выданні дык сямытам у рэкламах самсунга.

Але я пішу не дзеля таго, каб распавесці вам аб тым якія вы добрыя, самі ужо павінны ведаць. Пішу "з сур'ёзнымі намерамі".

Час ад часу чуеш ад сяброву ці знаёмых што няма чаго рабіць ў гэтым Менску, на нармалёвы адпачынак патрабна куча грошай, вось таму мы, простая моладзь, і п'ем гарлапу па пад'ездах. Дык вось хрэн. Ни так гэта. І ў мяне ёсць таму сведка, якая, дарэчы, можа быць для вас тэмай для напісання.

Год таму, некалькімі рамантыкам-аваньцёрыстам бяз грошай і сувязей, нават бяз мінскай пратісکі, студэнтаў БДУІРа, прыйшла да галавы ідэя зрабіць студэнцкую кавярню. І што вы сабе думаецце? Зрабілі! Мы працуем ужо цэлы год. Нават пачалі праводзіць вечарынкі і фесты. Ну чым ня андрэргранд пабеларуску? Галоўнае, што амаль ніхто ж ад гэтым чынога ня ведае!

А зараз па справе: недзе з год таму вы больш пісалі пра месцы, дзе можна файнага правесці час, пра розныя накірункі у маладзёжай двіжухе.

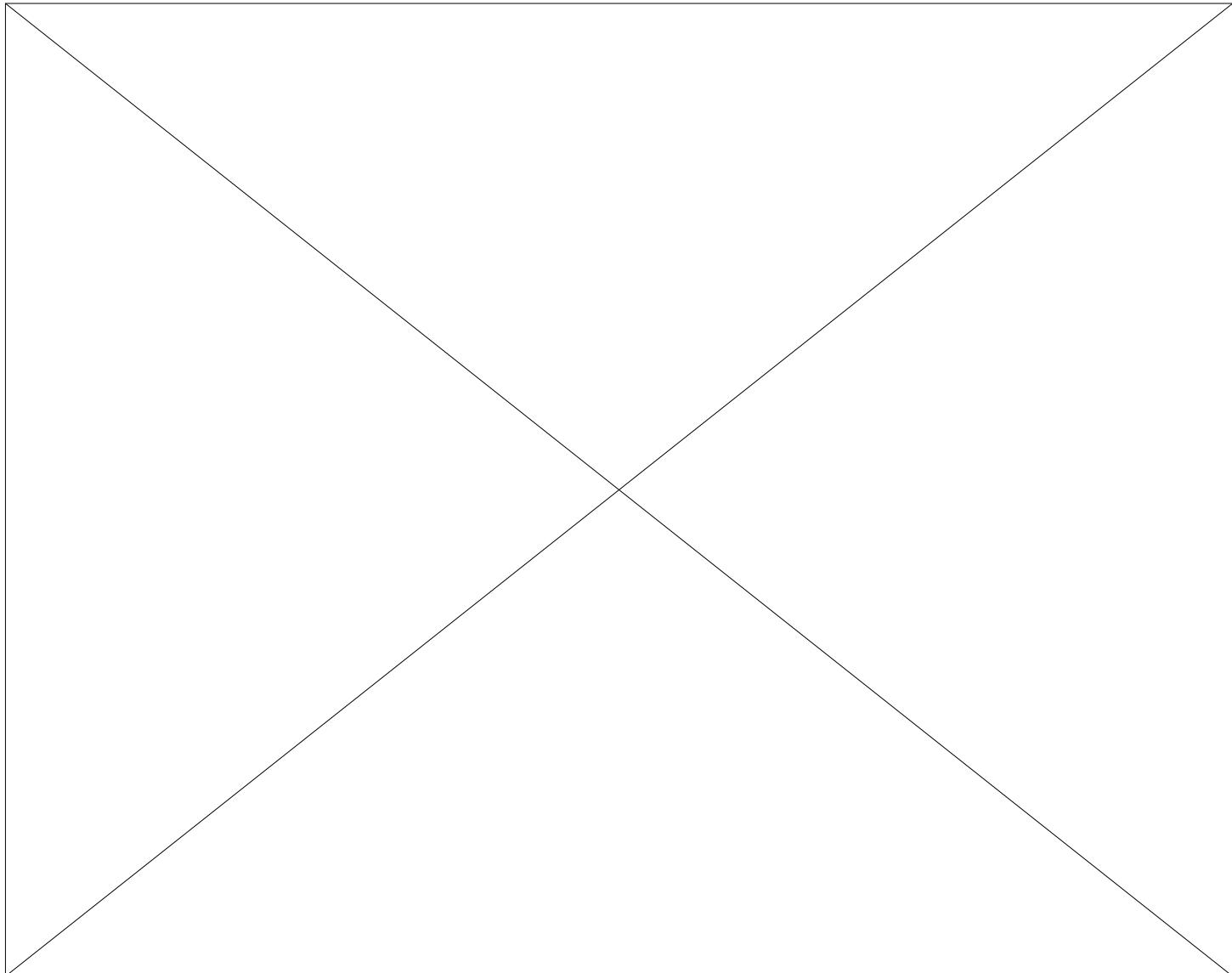
Зараз ужо неяк сур'ёзней сталі, дык менш сарказму ужываеце. Сталеце (=взрослеете, каб не памыліцца) ці што?

Дык вось... можа пра нас напішаце?

[CD]

OK, чакайце з інспэкцыяй! А наконт "взрослеете" - ды не, мы па-ранейшаму сікаем у пляюшкі. Толькі з больш асэнсаваным выразам твару.

* АЎТАРСКІЯ СТЫЛЬ, МОВА І ПУНКТУАЦЫЯ ЗАХАВАНЫЯ

**ЯК ПАДПІСАЦЦА НА
СД / "СТУДЭНЦКАЯ ДУМКА"?**
СКІНЬЦЕ СВАЁ МЫЛА НА
STUDUMKA@TUT.BY (ТЭМА "ПАДПІСКА"),
КАБ ПЕРШЫМ АТРЫМАЦЬ АНОНС
НОВАГА НУМАРУ І ПЕРШЫМ
ДАВЕДАЦЦА, ДЗЕ ЎЗЯЦЬ СВОЙ ЧАСОПІС.
МЫ РАСПАЎСЮДЖВАЕМСЯ **FREE**.

Часопіс СД/"СТУДЭНЦКАЯ ДУМКА" ЗАПРАШАЕ ДА СТАЛАГА СУПРАЦОЎНІЦТВА:

- КАНТРЫБУТАРАЎ. Патрабаваньні: 16-25 год, журналісцкая (гуманітарная) адукцыя вітаеца; крэзтыўнасьць; уменыне працаўца з інтэрнэт-рэсурсамі, з гарадзкімі навінамі (у тым ліку з чуткамі, плёткамі і інш.) -- абавязковая.

Кантакты/знаёмствы/туса ў менскіх кам'юніці -- вітаеца вельмі моцна.

- РЭГІЯНАЛЬНЫХ ЖУРНАЛІСТАЎ. Патрабаваньні: 16-25 год, журналісцкая (гуманітарная) адукцыя вітаеца, але не абавязковая -- галоўнае, каб вы ўмелі выкладаць сваё думкі лягічна і цікава для чытачоў; крэзтыўнасьць. Абавязкова -- вы ў курсах пра ўсё (ці амаль ўсё), што адбываецца ў моладзевых тусах вашага гораду/рэгіёну.

-АГЛЯДАЛЬНИКАЎ РУБРЫК:

"МАЛА" (вы любіце, умееце і ведаеце, дзе можна культурна адпачыць у Менску і рэгёнах -- выставы, канцэрты, рэйвы, паказы і інш.)

"МОДЫ" (вы нажекска шарыце ў альтэрнатыўнай модзе Менску і съвету, у курсах адносна трэндаў casual & DIY-fashion).

CD4KA (электронная музыка, хіп-хоп, r'n'b).

- МАСТАКОЎ/РАЙТЭРАЎ. якія робяць графіці, трафарэты і проста цікавыя малюнкі/каляжы/анімацыю і інш. Патрабаваньні -- крэзтыўнасьць і жаданыне супрацоўнічаць.

Скіньте сваё невялікае разюме ў адвольнай форме на studumka@tut.by, па магчымасці -- прыклады тэкстаў/работ, а таксама (для патэнцыйных канtryбутараў, рэгіянальных журналісташ і аглядальнікаў рубрык) ня менш за 3 тэмы, якія, на ваш погляд, маглі быць легчы ў аснову матэрыялу для СД.

08.10.05/

LJ-SNUFF-SESSION

[HTTP://WWW.LIVEJOURNAL.COM/USERS/SNUFF_BY/](http://WWW.LIVEJOURNAL.COM/USERS/SNUFF_BY/)

Смактаць півас на лаўках і ў барах дастала. Таму самия
“прастунутыя” менчукі спрабуюць тусяць пад снаф. І калі першыя
менскія снаф-сайшны адбываюцца ў сціплай кампаніі зь пяці
чэлаў, то на чацверты зьевіліся ўсе дваццаць. Сярод іх
апынулася наш кантрыбутар Аліна КРУШЫНСКАЯ.

Снаф-культура зацягае. Маладыя нюхачы яшчэ памятаюць час,
калі табаку даводзілася прывозіць з Польшчы... Цяпер у Менску
чатыры тэматычныя кропкі:

- крама “Паўлінка” на плошчы Незалежнасці (пр. Скарыны, 6) -
у наяўнасці 4-5 гатункаў табакі;
- гіпермаркет “Гіппа” ў Серабранцы (пр. Ракасоўскага, 2);
- месца ў старчаку “Паркінг”;
- крама “Андэрgraунд” у пераходзе ст. мэтро Каstryчніцкая - тут
найбольш гатункаў табакі і каштуе яна хоць крыху, але таньней.
У апошній звычайна і атаварваюцца перад сустрэчай.

“Але выбар у Менску нікі, - скардзяцца снафэрэы на
жабрацкасць нашага снаф-рынку, - ва ўсіх кропках табака
адноўляюцца, 5 гатункаў”. Так бы мовіць, “разнатаўра” супрауды
няма: пакаштаваць даводзіцца толькі два лайты ozona cherry
snuff і ozona raspberry snuff ды тры фрэшы gavith apricot snuff,
gletscherprise snuff і ozona president snuff. Кошт не перавышае 5
бэрэ за “пушачку” (10 грамаў). А попыт тым часам расце.

“Штотыдзень я бываю ў “Андэрgraундзе”, і там заўсёды чарга”, -
распавядае адзін з арганізатораў LJ-SNUFF-SESSION Тааві.
І ня варта зьдзіўляцца гэтаму - лепей мянуть цыгарэты на
нюхальны тытунъ. Тым больш навукоўцы сцівярджаюць, што
агулам табака нясе куды менш шкоды арганізму. Праўда, ёсць і
цалкам супрацьлеглыя меркаванні. Але як бы там ні было, снаф
зручнейшы за цыгарэты, каву ды іншыя падбадзёрваючыя
вычварэнствы.

Што да івэнту, то як адпісаўся той жа Тааві ў сваім ЖЖ: “Схадзіў
на снаф-сайшн, панюхай табакі, пазнаёміўся з чувакамі, усе
вельмі мілья і прыязныя”. Снаф гэтым вечарам ужываўся ўсімі
магчымымі способамі: яго нюхалі з рукі, плытак і нават Паланіка,
круцілі самакруткі і пускалі па коле люльку міру...

У будучыні менскія снафэрэы плянуюць супстракацца раз на два
тыдні і ў мэтах аховы здароўя перанесьці сайшны пад дах.
Нюхачы ў сілу свайго захаплення - усе чолылагодныя ды лёгкія
да кантакту, таму на пытаньне “Што рабіць, калі мне не
падабаецца нават адзіная думка пра тое, што давядзенца
ўцягваць у сябе гэтую бурую брыдоту?” яны нязъменна
дэкламуноць: “Усё роўна прыходзьце! Снаф-сайшн - гэта не
нагода занюхаць шмат табакі, але нагода пазнаёміца з новымі
людзьмі, пабачыць сяброву, пагутарыць... проста добра пабавіць
час, нарэшце!”

08.10.05/

“BATTLE BELARUS”

К/З “МЕНСК”

Такога наплыву неабсяжных штаноў, шмотак і кросаў ольдскул, кепак набакі, дрэдаў і тэнзеляў,
а таксама дзяўчат, якія прыйшлі на ўсё гэта паглядзець, к/з “Мінск” на бачні, пэўна, ніколі.
Прыбіеноныя хлопцы і абліямураныя дзяўчаткі прыйшлі на галоўны брэйк-чэмпіянату году
“Battle Belarus”, які праходзіць ужо трэці год запар. Арганізатор чэмпіянату - Ягор Марозаў, ён жа
прадусар зорных і крыху апапсейшых Street Masters. Судзьдзі - украінская каманда South Heads*.
У гэтым годзе на “Батл” зъехалася больш за 16 камандаў з усёй Беларусі. Ад амаль немаўлятаў
да мацёрых брэйкероў, ад гурткоўцаў да самавукаў.

Кожная з камандаў прадстаўляла 8-хвілінную шоў. У асноўным праста дэманстравалі
танцавальныя кампазіцыі. Некаторыя ж выступы нагадвалі тэатральныя пастаноўкі. Вось каты
вядуць на эшафот трох змарнелых вязняў. Дзяўчынка-анёльчык у ажурнай пачачы абуджае ад
сну брэйкерау. Worm Style, апранутыя як бомжыкі-небаракі, выгіерлі на сцэну кардонную
скрыню з-пад лядоўні, “водзяць вакол яе карагоды” ды мерзнуць амаль па-сапрауднаму.
Але самае яркае шоў прадэманстравалі Hunters. Хлопцы былі апранутыя ў нейкія лахманы ды
размаляваныя пад вайкалакаў. Зъяўры загнаныя аблавай. Гучыць жудасныя стрэлі, і тыя
пачвары разьюшана курчацца ад сотнікў куль, што разрываюць іх. Згрэя ператвараецца ў месіва,
якое б'еца ў шалёной агоніі і зачіхает. Але вайкалакам куль ня страшныя - “скрываўленыя”, але
жывыя, яны зноў падымаюцца і пачынаюць сваё паляванье. Ж-ж-жах!

Апошнімі выступалі StreetMasters. Яны, асабліва не замарочаючыся, апранулі чырвоненкія
касцымыкі ад Tribal** ды прадэманстравалі ідэальна паставулены танец у клясычных
традыцыях беларускага брэйку.

Пасля шоў быў абрація чатыры лепшыя каманды, якія і спаборнічалі за прызыўя месцы.
4-е месца занялі “Сіамскія белкі”, якія ў гэтым годзе падкачалі са складам, затое затусаваліся ў
падтанцоўцы да піявуляў Гюнэш і Карыяны. 3-е месца - Line City - маладая каманда з Марілёву.
(Рабяткі рэальнага “жглі”. Асаблівія калярыт камандзе надавала плястылінападобная Nadin, якая,
дарэчы, стала лепшай b-girl чэмпіянату.)

Калі барацьба за 3-4-е месцы прайшла сціпла і па правілах, то батл за 1-2-е нагадваў бітву
пеўнай. Нястрыманыя “Стрыты” і Hunters на столькі дэманстравалі сваё майстэрства, колькі
бязвожна лахалі адзін аднаго.

Узнагароджаныне пераможцаў таксама адбылося нейкім змазаным і нецікавым. Ды і месцы
падзялілі дзіўна. Узнагароду за лепшае шоў далі прымітыўна-чырвоненкім “Стрыты”, ім жа
дасталося і 2-е месца. А супрауды арыгінальнага Hunters атрымалі-ткі першое месца, толькі
некая з задуму і пастаноўку шоў крыйдна.

* South Heads - брэйк-каманда, арганізаторы самага кульставага фэсту на постсавецкай прасторы
“БІТВА ГОДА” ў Ялце, а таксама адны зь пераможцаў сочынскага “BOTY Russia 2004” і “БІТВЫ
ГОДА 2005”.

** Tribal - амэрыканская фірма па выпуску адзення для брэйкераў.

Юля Папова

8.10.05/ ШАНСОН З ЧАЛАВЕЧЫМ ТВАРАМ КАНФЭРЭНЦ-ЗАЛЯ МЕНСКАГА ПАЛАЦА МАСТАЦТВАЙ

ДАРАГАЯ РЭДАКЦЫЯ!

Наш кантрыбутар Яўген Увядзенскі, які таксама прысутнічаў на «Шансоне», даслаў нам сваё рэфлексіі з нагоды навы і канцепцыі мерапрыемства*.

Название фестиваля представляет собой перифраз лозунга «коммунизм с человеческим лицом», появившегося в ходе Пражской весны 1968 года и ставшего выражением надежд чехов на возможность сделать более цивилизованным облик советской империи.

«Шансон с человеческим лицом», как мне показалось – это песни о ежедневных проблемах и переживаниях «обычного» человека, в которые добавлена изрядная доля иронии и абсурда – что совершенно отсутствует в блатной лирике.

Судя по бурному успеху концерта, продолжение не просто следует – оно неизбежно. Выводов отсюда можно сделать два. Первый: не «блатником» единим жив белорус. Второй больше напоминает лозунг: «альтернативный» шансон – в каждую хату! В самом деле, неплохо бы.

* Аўтарская стыль, мова і пунктуацыя захаваныя.

На нашых адчуваньнях, галоўнаму нагуальцу Лёню Паўленку і ягоным таварышам удалося зладзіць самую настраўную імпрэзу мінулага месяца. Антураж панаваў ва ўсім: ад квіткоў, наклееных на нацыянальныя грошзнакі, якія восеньскі вечэр разносіў па горадзе на прададні, да фінальнага закідванья адуэрэлай ад шчасця публікі папяровымі ці то журалікамі, ці то гадзілкамі. Канцэптуальны прычынаю съята стала тое, што гурты «Переходник» (рэінкарнацыя «Нагуала»), «Серебряная Свадьба» ды «Рэха» нарэшце вырашылі разабілітаць такую рэтра-стылю, як шансон, якая ў сярэднестатыстычнага менскага эстэта ні з чым, апрош расейскага блатняку, не асацыюеца. Тым самым музыкі акрэслілі новы - дакладней, даўно забыты стары - музычны фармат, у якім усім тром гуртам цікава каўбасіца на сцене.

«Рэха»: Я зразумеў, ты - Чэ Гевара

Пытаньне, руліць ці ня руліць «Рэха», неадкладна вывела менскіх мэляманаў на барыкады, і ўжо гэта съведчыць пра original strong taste праекту.

«Беларускамоўны мурэн з банджа - само па сабе гатычна!» – захаплялася Андрэем Такіндангам памяркоуна большасць. «Граюць лажу, а фронтмэн косіць пад Вольскага», – разаза прауду-матку аўтарытэтнай меншасць. «Рэха» – гэта тое, чым спрабуе быць Вайцюшкевіч са сваім «WZ-аркестрам», толькі больш гітавае, – абараняўшы моладзь «аўтар мульцікаў»* – мастак шансон-праекту Максім Босінаў.

Цешыць тое, што маманція нарэшце адшукала маму: аўтсайдэры апошнія «Басовішча» гэтым разам апынуліся ў сваёй талерцы.

«Серебряная Свадьба»: Je m'appelle l'amour

Крыху жыцьцесьцьвірджальны музыкі, крыху добрай пазіі, крыху кабарэ, крыху здаровага съцёбу і многа Святланы Беня (гр. FEJCY). Фурор СС быў заканамерны, бо ўсе астэтнія выступубцы толькі гуляліся ў шансон, Бенка ж сама была яго ўласбленнем: яна не съпявалі песьні, а жыла ў іх. Добра плач па гаротнай жаночай долі («я вижу, ты выделяваешься, ты скоро дэвыдэльваешься...»), добра гіт аб «природе чэмодана»... Акапэльны съпей у цемры ў суправаджэнні чорна-белага мульціка пра касманаўт — катарсыс, якога мы не перажывем яшчэ дуога.

«Переходник»: I (am) like Iggy Pop

«Лепш бы «Нагуаль» працягваў съпяваць на незразумелай мове», – зласьліві навокал: ад тэксту, мякка кажучы, ня перла. Што да музыкі, то гэты шансон быў самым алльтэрнатыўным з усіх. Напамін пра старыя менскія дворыкі і гітарныя пасядзелкі ў пад'ездзе – нешта з гэтай опэры. У выніку П. быў like многа хто, асабліва ён быў like раннія «Ляпісы», толькі жавейшы і съцябнейшы. Карапей, тая, хто прыйшоў уволню патанчыць, уволню патанчылі.

* Узяўшы два дыяпраектары і маток прадрапанай кінаплёнкі, дызайнэр Максім Босінаў спраектаваў на заднік сцэны тры кліпы на тры розныя песьні вечару.

Марыйка Мартысевіч

DAILY/18.00-23.00

БАР “ТРЫКЛІНІЙ” (ВУЛ. К. МАРКСА, 14)

Менскія тусоўшчыкі, якія зараз перажываюць крызис сярэдняга ўзросту, напэуна, памятаюць, якім быў бар “Трыкліній” напрыканцы 90-х - close party для “асаблівых”. Пасля месца ператварылася ў звычайны барчык-bull'чык, дзе наведніка малі папрасіць нафіг, калі ён зьбіраўся бясплатна зайсьці і выпіць кавы за 10 хвілін да пачатку платнага прагляду футбулу. Зараз зьявіліся людзі, якія хочуць спазыцыяноваць “Трыкліній” як месца, “дзе ўсё пачынаецца”.

Культавы некалі бар дагэтуль застаецца дзіўнаватым месцам. Інтэр'ер ціперашнага “Трыклінія” вытрыманы ў позада-эгіпецкім стылі: плітка з насакальнымі малюнкамі, на сценах маскі, у глыбіні залі - імправізаваны алтар. Мэблі з мэталу і плястыку пакрытая “скурамі бешаных медзьвядзёў” зь ненатуральнага футра.

Зрэшты, прыглушанае сывято надае атмасферы нейкую інтымнасць і хоць неяк згладжвае інтэр'ерныя траблы.

Іміджмэйкеры новага “Трыклінія” - агенцыя “Эскалястыка” - съцвярджаюць, што ўзяліся за бар усур’ёз. Пры ўсім скепсысе, будзем спадзявацца, што сам канцэпт рэвею party, які дагэтуль ня вельмі папулярны ў Менску, надасть “Трыклінію” новага жыцьця.

Па чацверках, пятніцах і суботах тут pre party series. Ад 18:00 да 23:00 валяць дыджэй (таксама пакуль ноў камэнтс, толькі імёны: DJ Yavorski, DJ Mixell, DJ Mitya, DJ Kostofey, DJ Sabina і інш.).

Па аўторках і серадах - спартыўная трансъляцыі, а ў нядзелю -

кінасансы.

Як кажуць “новыя гаспадары”, “Трыкліній” - прыгожае месца для прыгожых людзей”. Пэўны гарант слогану - сэк’юрыці, для якіх дрэскод і “ноў булз” - съятое. Уваход вольны.

Юля Папова

27.09-02.10.05/

II МІЖНАРОДНЫ ФЭСТЫВАЛЬ “ТЭАТРАЛЬНЫ КУФАР”

“Паровозик Солнышко вдаљ бежит, качается...” Жывое ўяўленыне канtrybutаркі СД Олі Чэ выдала цэлы стос асасцяціў са шчасльівага савецкага дзяцінства, як толькі яна ўбачыла гэты трамвай. “Трамвай жаданыяў” (хто, каму і чаго жадаў - невядома) з удзельнікамі фэсту на борце бег і гойдаўся ад Зялёнаага Лугу да будынка ліцэю БДУ.

Дзяякуючы ці наступерак гэткаму прома, але амаль усе 14 спектакляў праходзілі пры аншлягу. Ды і публіка была нефарматная (не такая, канечне, як на спектаклі Бабкіна, але блізу таго). І пофіг, што гішпанцы паказвалі спектакаль на гішпанскай мове (за што ім дзякую ад тых, хто яе ня ведае). Затое вялікі рэспект трупе NKSA са Швэйцарыі: у іх пастаноўцы “Беласънжка едзе ў Менск” наагул не было ніводнага слова.

Нягледзячы на кандаватую назуву, больш за ўсё спадабаўся спектакаль наваполацкага тэатру АРТ “Я хачу жыць!” - пра простага беспрацоўнага, якога задзяўлю жыць і які вырашыў зь ім паквітацца. Аднак менавіта тут жыць і пачынаецца: да яго прыходзяць усе, каму на ўлом - прадпрымальнікі, фэміністкі, дзеячы культуры, інтэлігэнцыя (куды ж без інтэлігэнцыі) - і пачынаюць прасіць, каб ён памёр за іх ідэю. Сярод перлай спектаклю - рэплікі рудога, чымсьці падобнага да маладога Ясенина “інтэлігента” (дарэрчы, ён узяў “Лепшую мужчынскую роль”), накшталт: “Інтэлігэнцыя як курыца: ляцец на можа, пльсыці таксама, таму сядзіць”.

Бальзамам для душаў, апантаных настальгіі па URSS, стаў спектакаль “Хор” ад тэатру “На філфаку”. Хоры савецкіх піянэрэй - загрымаваных у стылі тэлеперадачы “Калямбур” - пашанцевала выступаць у Аўстрыйскай амбасадзе. Апошняя загады дырэктара - падарунак ня браць, не размаўляць, на пытаньні не адказваць... і хто б мог падумаць, што ў самы адказны момант аднаго маленъкага “астапа” літаральна “пансіе”.

Вядома, усе спектаклі пабачыць было немагчыма, але - съяная справа! - я б авязкову знайшла час і схадзіла на выступ студэнцкага тэатру зь Нігеріі. Але той банальна не даехаў да “тэатральнага пупа Эўропы”. Па той жа прычыне не было спектаклю і з адносна недалёкай Славеніі. Шкада іх, бо ўжо дайно ў распавядалі сваім сябрам, які чысты, прыгожы і высокакультурны горад Менск.

Оля Чэ

15.10.05/

ГАЛЕРЭЯ "ПАДЗЕМКА"

АДКРЫЦЦЁ ВЫСТАВЫ АЛЯКСЕЯ ХАЦКЕВІЧА (АКА САША З САСІР'А)

"Алё, алё! Хутка гэта ўсё скончыцца. Сказалі, прыкладна а восьмай гадзіне", - шэлча Хацон у тэлефон, сіртліва прытуліўшыся да паліцы з дыскамі ў "Падземцы". Змыцца ён хоча з прэзінтацыі сваёй жа выставы. Адкрыццё выставы коміксай Аляксея Хацкевіча (Хацона), больш вядомага як удзельніка праекту "Саша і Сірожа", не сказаць каб было нефарматным. Звычайнім: Хацон даваў інтэрвю для тэлебачання, вітаўся зь сябрамі і знамымі, якія завіталі на прэзэнтацыю, размаўляў з журналістамі. Госьці з цікайнасцю разглядалі работы мастака.

Хацон мае мастацкую адукцыю. І карціны піша, і па баціку вымалёувае, і на машынцы швейнай, таксама, пэўна... Коміксамі зацікавіўся ў 86-м. Езьдзіў за межы БССР у краму "Дружба", набывая там часопіс "Экстрым" з чэскімі коміксамі і праглядаў ад "коркі да коркі". Потым сам пачаў маляваць. Так у коміксах і зьявіліся Саша з Сірожам, якія чымсьці няўлуна нагадваюць Сымсаў. У бліжэйшы час Хацон хоча паехаць ва Украіну, каб зрабіць сумесны праект з Георгіем Дзяліевым (Маскі-шоў) - разам коміксы будуть маляваць. Але гэта пасъль. Пакуль жа Хацон у "Падземцы" развесіў коміксы ў рамках ды запрасіў гасцей. Тыя прыйшлі, павіншавалі яго, пахапалі халяўнае бухло ў плястыковых чарачках ды разышліся па кучках свае пытаныні вырашаць.

Дарачы, завітаў на вечарыну абсалютна жывы і здаровы, аказваецца, паэт Зыміцер Вішнёў (яму, падаецца, пофіг, што адбываецца ў "Падземцы" - толькі б прыйсьці). Быў Філіп Чмыр ("ДрамЭкстаз"), Аляксандар Пугач з "J-Mорс" ды сёй-той зь менскай тузы.

Андрэй Савіцкі, "зорка беларускай электроннай музыкі", здаецца, прыйшоў, каб зныць якую кралю. Але ж толькі вейкамі, доўгімі аксамітнымі, паліпай, ды нікога не знайшоў. Напрыканцы пад'ехаў да канtryбутаркі CD, але і там не пашэнціла: хацеў "пообщаться как мужчина с женщиной", але натыкнуўся на безнадзеінае "Калі чарговыя канцэрт? А дзе?" І пайшла тая адзінота адзначаць свой дзень народзінаў без прыгажуні...

Але галоўным козырам вечарыны стаў Васіль Пачыцкі (той, што зайцоў у БГ малюе). Ня моцна трymаючыся на нагах, ён моцна трymаў гітару.

Назыбіраў вакол сябе гледачоў у той жа кандыцыі і давай сipyаваць "Гена, дай мне автогена".

І толькі сыціллы Хацон, зъмяніўшы свой арыгінальны прыкід на сыціллю сіненькую баечку, стаяў паблізу і са зъянтэжанай усымешкай чакаў заканчэнню банкету. Менш цярплівая канtryбутарка CD канца вечарыны так і не дачакалася, шчыра паспачувалаўшы мастаку.

Юля Папова

28-29.10.05/

HALLOWEEN RACING PARTY (ЗАКРЫЦЦЁ СЭЗОНУ)*
БАНКЕТНЫ КОМПЛЕКС ЗАВОДА ІМЯ ВАВІЛАВА

Вечарына, як і папярэджвалі арганізаторы, атрымалася на дзіве неардынарная. Да кладней, наогул супярэчыла ўсім прынцыпам арганізацыі аналягічных мерапрыемстваў. Заяўлены tuning chill out зь лепшымі забацанымі аўто Беларусі аказаўся міні-паркоўкай сімпатнага "цывіка" і нічога так "Opel" я". (Зь якіх гэта часоў, цікава, спойлер зъяўляеца апошнія ступенію цюнінга?) Трансльруему па экранах racing-кіношку можна было спакойна пазырыць з вуліцы, седзячы ў прагрэтым салёне. А каб патаптаць салат з водкай пад гукі таго ж Bergamo, не абавязкова ірваць ў такую пердзь, як Макаёнка.

Калі ужо ёсьць нейкая культурная праграма, ня трэ цягнучь да апошняга, бо народ паддасць і яму на ўсё наогул накласці. Каму пакоціць шоў пад раницу? Гэта тупа, як стрыптыз пасъля сэксу. Караваць, за што тут аддавацькроўняя Br 20.000, было незразумела.

Сапраўднаму рэйсълеру пасъля гэткіх арэлей сумна зробіцца: сезон так сябе, вечарына - А тут яшчэ і бэнзін падаражэ!

* Hard core version гэтага мерапрыемства чытаіце ў раздзеле "Фідбэк"(старонка 2).

Барыс Нікалайчык

ХОЧАШ ПРАЦАВАЦЬ У CD/СТУДЭНЦКАЯ ДУМКА? Глядзі старонку 3

Інфармацыю і запрашэнні на івэнты,
вечарынкі, выставы і іншыя тузы скідайце
на studumka@tut.by (тэма: mana)

THE FEICY

ФЭЙС НУМАРУ:
СВЯТЛНА БЕНЬ АКА БЕНЬКА

**“...ЛЕДЗЬ НЕ ПАБІЛАСЯ
3 САЛІСТАМ TIGER LILIES”**

Тэкст: Марыйка Мартысевіч

З ЧАСОЎ ARIZONA DREAM КУСТУРЫЦЫ МЫ ВЕДАЕМ: ЖАНЧЫНА З ГАРМОНИКАМ - ГЭТА ФЭРЭРЧНА. ВІДМОДА Ў ТЗАТРАЛЬНЫХ КОЛАХ СВЬЯТЛАН БЕНІ ПРАЦЯГВАЕ СТАВІЦЬ НА ВУШЫ БАГЕМУ, ЦЯПЕР УЖО НЯ ТОЛЬКІ ВІЦЕБСКЮ И ЦЯПЕР УЖО Ў ЯКАСЦІ ФРОНТВУМЭН ШАНСОН-БОНДУ "СЕРЕБРЯНАЯ СВАДЬБА".

...КАЛІ Я УЖО ДАЗВАНИЛАСА ДА ВІЦЕБСКУ, У ДЫКТАФОНЕ СЕЛІ БАТАРЭЙКІ, Я ТЭРМІНОВА ВЫТРЫБУШЫЛА НАСЫЦЕННЫ ГАДЗІНЬНІК. НЯ ВЕДАНО, ШТО БЫЛО НА ІНШЫМ КАНЦЫ ДРОТУ: СТАЛІНСКА КАМУНАЛКА, ХАЛАЦІ И ПАПІЛЬЁТКІ ЦІ САЛЁН У СТЫЛІ МАДЭРН, БОА И ПАХІТОСКА - БЕНЬЦЫ ПАСУЕ И ТОЕ, И ДРУГОЕ.

"НА ВАШЕЙ СОВЕСТИ МОИ ПРЫЩІ..."

Адкуль зъявілася СС і прычым тут

"Нагуаль?"

"Нагуаль" мае непасрэднае дачыненне да ўзьнікнення СС. Лёна Паўленак ведаў мянэ, мае песьні і прапанаваў паказаць іх у сябе на дні народзінай год таму. Да таго я іх сільвала для сябrou - пад гармонік, самым бандыкім чынам. Так, уласна, усё і закруцілася: мне падыгралі хлопцы з "Нагуалем", пасля мы выпіліся ў асобны калектыв, потым у нас зъявіўся свой бубнач... Нейк вось так вось.

"Серебряная Свадьба" - у чым вышэйшы сэнс назвы?

Назуву прапанаваў мастак Максім Кароль, калі пачаў мае песьні - гэта быў пародыі на Надзею Кадышаву зь ейным "Золотым Кольцом". Па аналігіі зъявілася словазлучэнне "Серебряная Свадьба".

"СТОЮ ВОЗЛЕ PATIO PIZZA... НУ КАК ТУТ НЕ САМОУБІТЬСЯ..."

Ты называеш сваю музыку прыгарадным шансонам. Прыйграад - якога гораду? Нейкага абстрактнага гораду. Мне прыйшло да галавы менавіта слова "прыгарадны", бо я люблю книгу Сашы Сакалова "Школа для дурнія", дзе вельмі шмат напісаны аў прыйграадзе, дачных пасёлках, электрычках... Мне падаецца, наша музыка магла бы бучыць у прыйграаднай піўнусе, у цягніку, на закінутым лецішчы.

СС грае ў электрычках?

На жаль, не. Гэта толькі мая проблема, бо ў мянэ ціхі голас, і я не змагла б съпявач, перакрыкваюча цягнік. Але нам вельмі спадабалася граца на вуліцы - для мінакоў на "Славянскім базары".

Рэакцыя публікі важная для цябе?

Я чалавек вельмі сарамлівы, і таму залежу ад рэакціі публікі. Калі я бачу, што на мянэ глядзяць па-доброму, мянэ пачынае распіраць, я магу ў скокі пусыцца - тады я шчаслівая. А калі я бачу напружанацца ці насыцярожанацца, то пачуваюся скавана і плю кудысці ў сябе.

"...Я ПТИЧКА ДЛЯ ВАС, Я ВАС ЖДУ ЧЕРЕЗ ЧАС У ВХОДА..."

Колькі канцэртаў СС адыграла за год існаванья, і які зь іх ты можаш назваць самым незвычайнім?

Канцэртаў мы далі больш за 15. А самым запамінальнымі былі "Шансон з чалавечым тварам" (гл. рубрыку "МАПА") 8-га каstryчніка і канцэрт у Акадэміі мастацтваў 31 траўня. У БАМе нам дапамагалі акторы-лялечнікі, якія цудоўна танчылі і ладзілі невялікі інтэрмэдіі.

Прыгожае афармленне, сівяцло - гэта было шоў, вельмі цёплае і вар'яцкае.

"...И ПОЛБОБРА, И УНЦИЯ СОВЫ..."

Я вучуся ў БАМе па спэцыяльнасці "рэжысэр лялечнага тэатру" на пятym, дыплёмным курсе. Стаяло выпускны спектакаль у Віцебску - добры, пазытыўны спектакаль пра сабачку Соню для самых карапузаў.

Ты любіла гуляца ў лялькі ў дзяяцінстве?

Ня больш, чым усе дзяячата.

"...А ПОСЛЕ ПОЕДУ ПО СИНЕМУ СВЕТУ..."

За чатыры гады, пакуль вучылася, зрабіла маленькі спектакаль са сваімі педагогамі: мона, дзе я граю адна, са сваім гармонікам, зь лялькамі вожыкі і коткі. "Хатні вожык" - па казце міцька У. Шынкарова. Гэты спектакаль вельмі важны для мяне, я зь ім шмат вандрую - там толькі я і мой гармонік, я ні да чаго і ні да каго не прывязаная. Мінуў літою мы рабілі батлейку з "Нагуалем", мы агучвалі яе, а нашы лялечнікі гралі. І - самы галоуны спектакаль - "Цуд Святога Антонія" па Мэтэрлінку. Ён цалкам пабудаваны на электрыфікацыі: каб зрабіць яго, я навучылася паяць, пасябравала з электрычнасцю.

Яшчэ здарыўся шчаслівы выпадак: наш майстар паставіў з рэжысэрскай групай цікавы спектакаль - адвольную імправізацыю па матывах "Адвечнай песьні" Янкі Купалы. Мы зь ім усю Эўропу аб'ездзілі.

"... C'EST L'AMOUR... CALVADOS... BLANC-MANGER..."

Ты была ў Францыях?

Не, не была. Я нічыму, што гэта прынцыпова. Тады адкуль гэтая французская эстэтыка? Калі мне было 16, я пачула ў тэлевізары адну песьню на французскай мове. Я запомніла гурт, шмат год гэту песьню шукала, але нікак не могла знайсці. Таму я стала пісаць песьні, якія б запаўнялі недахоп упадабанай музыкі. Так нарадзілася некалькі маіх першых французскіх песьенек. І вось нарэшце зусім нядайна я знайшла той гурт. Гэта быў Mano Negra - праект Ману Чай.

"...ОН СРАВНИЛ БЫ ЕЕ С ПИСТОЛЕТОМ ЗА ХАРАКТЕР И ТОЧНЫЙ ПРИЦЕЛ..."

У водгуку на канцэрт "Шансон з чалавечым тварам" мастак Андрэй Пакроўскі сказаў, што "Серебряная Свадьба" - гэта Tiger Lilies, толькі больш гатычна, а Бенька - гэта Umka, толькі з гармонікам. З кім цябе яшчэ параўноўваў?

Мяне заўсёды з кім-небудзь параўноўваюць. Гэта вельмі кранальна. Кажуць, што я - гэта Надзея Кадышава, толькі ў мянэ грудзі меншыя. Альбо што я - Эдyt Piaf, толькі ў мянэ голас горшы. А бабуля кажа, што я - "нейкі чорт". А адзін хлопчык сказаў, што я падобная да Чырвонага Каплялюшка з кіно. А насамрэч я падобная да французскага бульдога. Яны сур'ёзныя, невялічкі і чешаць вока. А гэтых Tiger Lilies я вельмі добра ведаю. Мы выступалі летам 2004 году на тэатральным фэстывалі ў Патсдаме, дзе яны паказвалі свой праект. Я ледзь не пабілася з салістам. Ён там тапталі ляльку на сцене. Я стала крычаць з запі: "Казэл!", а ён мне: "Факін гіпі". Я разглазвалася, таму што я на гіпі, і вельмі люблю палупцаваца з кім-небудзь. Пасыла канцэрту я падышла і сказала на кепскай ангельскай, што наагул я граю на гармоніку, але ў дадзены момант магу зламаць яму нос.

А ён заўсіміхайся. Карапей, мы разьвітаіся па-сябровуску.

"...Я ЧУТКАЯ, А ТЫ КАКОЙ-ТО ПРАГМАТИЧНЫЙ..."

Што робіць СС, каб раскруціцца?

Я нічога на цямлю ў шоўбізі, нават у яго альтэрнатыўным варыянце. І не ўяўляю, як гэта можна зрабіць. Максымум, чаго я хацела б па жыцці - гэта грацы, съпявачы... І павандраваць з гэтай музыкай. Таму мы прадастаўлялем сваё прома ў розныя гарады і клубы. У нас толькі нядайна звязаўся студыйны запіс чатырох песень, яго і будзем распайсоджваць сярод зацікаўленых.

"...ОНА В ТРУСИКАХ КРАСНЫХ СИДЕЛА..."

Наконт твайго сцэнічнага вобразу. Ты насамрэч выступаеш у чырвоных майтках?

Так, абавязкова. У мянэ ёсьць адмысловыя чырвоныя майткі ў белы гарошак. Яны абсолютна грандыёзныя. Мне іх прывезла з Бэрліну рэжысэрка Аляксандра Пацэй, якая, пабачыўшы іх, зразумела, што яны для мяне. Я апранула іх і больш зяз іх не выступаю.

А ўсё іншае?

Усё сабралася сама па сабе. Знаёмая дызайнерка прэзентавала кофтачку са сваімі калекцыямі - з каўнерыкам на гарошак і чырвонымі рукаўыкамі. Каплялюш такі, бо я люблю ўсё напалеонаўскую і заўсёды насліда каплюшы а-ля Банапарт. Я выйшла на сцену ў тым, у чым мне было камфортна. І дагэтуль выходжу.

"Пальто из ваты", пра якое ты съпяваш, таксама існуе?

У мяне была бабульчына плюшавая ватоўка. Я хадзіла ў ёй узімку, калі мне было 16, і мяне прымалі за вясковага жыхара. Мянэ нават ашукалі цыганы - адабрапі залатыя завушніцы: я была ярка выражаным сляянскім дзіцёнкам.

Актарка, рэжысэрка, пазтка, съпявачка.

Бенька - прафесійная хто?

Я яшчэ нікто не прафесійная, бо нічым не зарабляю грошай. Пакуль я нейкі няздзейснены балван.

І як, падабаецца?

Не, не падабаецца. Я хачу быць багатай і тутай.

Feicy

ШТО БУХАЮЦЬ СС?

Падчас выступу на "Шансоне з чалавечым тварам" музыка СС чэрpalі натхненне ў пляшачках, куды была наліта загадкавая цёмная вадкасць. Бенька: "У бутэльках быў эліксір з прысмакам чарнасліву. Гэта настойка, якую выдатна варыць мая бабуля-францужанка".

ZARA КАМУНІЗМУ

Замест чорных пакетаў з надпісам "Хуга Бос" прасунутыя беларусы ўсё часцей цягнаюць свае клункі ў беленькіх з дэзвюма чырвонымі літаркамі H&M пакеціках. Модны фаст-фуд, якім суайчыннікі ня могуць наесьціся ў замежных шоп-камандыроўках, матэрываюцца ў Менску ня толькі ў полістэроідзе.

Швэдзкая карпарацыя Hennes&Mauritz, а разам зь ёй гішпанская ZARA, пазыцыянуюцца як "хуткая" і танная мода - ідэальна для нас камбінацыя. Асноўны напрамак іх распрацоўак - lifestyle: адзенне на ўсе выпадкі жыцця розных стыляў.

Самой не аднойчы даводзілася задавацца пытаннем: чым крамы гэтых марак мене "бяруць"? І любы каляпяўналетні беларус, што дарваўся да якой-небудзь "заграніцы", адкажа на пытанне проста: прасторным съветлым гешэфтам, даверху набытым шмоткамі з прыкметамі апошніх падыюмных трэндаў па (увага!) сапрауды дасягальных коштах.

Толькі дагэтуль не зусім зразумела: ганарыца нам набытым багаццем перед непрасунутымі сябрамі ці съпярша адрэзаць ярлык з надпісам "мэйд ін Бангладэш" ды выкінуць чэк? Бó ў мазгу нашага чалавека навечна ўсталяваўся стэрэатып: модна = дорага = крута. Блін, ну не бывае моднае такім танным! А сапрауды, дзе нас кідае H&M з кампаніяй? Да словаў "модна" і "хутка" пратэнзіяў быць ня можа. У крамах новая мадэлі аптынаюцца такім чынам: на куцюровых паказах у Еўропе сядзяць у першым шэрагу некалькі чалавек і ліхаманкава занатоўваюць варыянты мадэляў, якія ім спадабаліся. Потым, ледзь дачакаўшыся перапынку, ляцяць адпраўляцца факс у цэнтральны офіс роднай кампаніі. Канструктары ў той жа дзень праектуюць новая мадэлі, і празь якія тры тыдні новая калекцыя аптынаецца ў крамах - у фармаце ад M да XXL*.

Судадносіны хуткасці і якасці - справа больш складаная. ZARA, дзе сярэдні кошт адной пакупкі - 80 бэ, выкарыстоўвае надомную працу італьянцаў. Мадэлі звычайнай адшывоўца навялікімі партыямі - атрымліваюцца нават "эксклюзіў". Асартымент ва ўсіх крамах абанулецца два разы на тыдзень, таму ў ZARA няма выдатку ў склады, усё імгненна падвозяць і разьбіраюць.

Таньнейшы H&M падтрымлівае вытворцаў Кітая, Баўгарыі і да т.п.

Галоўнае адрозненне ад даражайшых брэндаў кшталту Mango - якасць самой тканіны. Але тут наш спажывец замежнікам не таварыш. Мая нямецкая сіброўка кажа: "Эта шмотка на адзін сэзон, практична пару разоў апрануць і выкінуць!" Пагадзіца зь ёй не магу, бо сама нічога выкідаць не съпяшаюся.

Проста падчас набыцця трэба ня толькі радасна зірнуць на кошт, але і на працэнт сынтэтыкі. І прыкінуць, як будзе выглядаць акрылавы шэздар праз год. Дарэчы, апранацца ў H&M, калі жывеш, напрыклад, у Нямеччыне - тое самае, што ў нас на Жданах ці ў "Імпульсе": "блізінны" па ўсім горадзе гарантаваныя. І пакуль нашы тонамі закупляюцца H&M у Варшаве, Бэрліне ці Стакольме, эўрапэйцы купляюць меней і ў розных крамах.

Але кажуць, хутка і наша халіўная "эксклюзіўнасць" накрыеца. У Расеі ўжо ёсьць некалькі крамаў ZARA, і вядуцца перамовы аб франчайзынгу з Hennes&Mauritz...

* А вось гэтага H&M не дараўваў Карл Лягерфельд, які супрацоўнічаў з фірмай у 2004 годзе. Ня вытрымала сэрца мастака: я, маўляў, ствараў рэчы для "вытанчаных і худых людзей", іх наштампавалі да 56 памеру.

“МОШЧНАЯ” РЭКЛЯМА

З усіх рэкламных плякатаў у Беларусі пасьміхаюцца 100 % беларускія фэйсы і радуюць мінакоў чыесьці брудныя жмені са збожжам. Але апнаеца, што слоган “Рэклама для / пра звычайны народ” актуалізаваўся ня толькі ў нас...

Як зайдёды, заход патаемна паглядае ў наш бок. Брытанскія навукоўцы правялі эксперымент: узялі два пляката з рэкламай гелю для душу. На адным была звычайная “вешалка” 90-60-90, на другім - такая ж звычайная “жэншчынка з вуліцы”. Высьветлілася, што куды лепш патэнцыйныя пакупнікі рэагуюць на “натурпрадукт”: і дамам пра ўласныя заганы не нагадвае, і мужыкам ёсць на што паглядзець.

Вось і шампуні Dove апошнім часам прадстаўляюць выключна сівая бабулькі ды пойнаватыя рудыя жанчыны.

Тым часам тысячу разоў памянёны ў гэтай рубрыцы H&M адмовіўся ад паслугай багемнай Кейт Мос паслья таго, як тую напачатку верасенья застукалі за ўжываньнем парашку, “які нагадвае какаін”.

І толькі некаторыя самотныя рыцары глямуру адважаюцца на “рэбрэндынг наадварот”. Кампанія MANGO вырашыла пазбіцца іміджу моладзевага брэнду і запрасіла Кляйдью Шыфэр зь яе флёрам “усім вядомай зоркі подыому” стаць увасабленнем іх новага канцепту - “паболей элітарнасці!”. Атрымалася даволі прыстойна (прынамсі, руکі ў яе чыстыя, я глядзела).

WRANGLER BY.

Гэта ў палітыцы Украіна зь Беларусью гырчачь адна на адну. А перад такім культам, як “дыхіны”, усе роўны. Даказаць гэта ўзялася кампанія Wrangler са сваёй калекцыяй мужчынскага дэйміу Wrangler B.Y. (ад “blue & yellow”). Усё там “жовто-блакітне” - і спалучэньне клясычнай блакітнай тканіны з падкладкай кішэніяў, і аблёткі па краях, і новая варыяцыя лэйблу (каб больш кідкі быў).

Глэм-дасце

MARC JACOBS / МАРК ДЖЭЙКАБС (і ніякіх “якабсаў”!)

З 1996 - разам з партнёрам Робэртам Дафі прадае частку акцыяў уласнай Marc Jacobs Holding Company кампаніі Louis Vuitton і пачынае працаўца на апошнім ў якасці галоўнага дызайнэра. Наставараў столькі, што трапіў на спэц-“алею славы” краўцоў і стаў героям кнігі.

Упарты адмаўляеца прыладжвацца да тэндэнцыі “спрашчэння” моды.

СТЫЛЬ - інтэлектуальная раскоша Нью-Ёрку: “Мода ніколі не была прызначана для вырашэння сусветных праблемаў”. Можа таму, каб купіць пару ботаў зь яго апошніяй калекцыі, сярэдняму выкладчыку беларускай ВНУ трэба працаўца 2 месяцы...

ФЭЙСЫ ЛЭЙБЛУ - Сафія Копала, Ліза Марыя Прэслі; найбольш вядомая - Вайнона Райдэр. Апошняя пару гадоў таму з шумам скрала з універмагу “Сакс” пару швэдраў “ад Джэйкабса”, вось той і вырашыў скарыстацца халяўным PR.

КУЛЬТАВІЯ ТВОРЫ - вельмі дарагі абудак і сумкі (прадметы калекцыі і зайдздрасцы).

СУЧАСНЫЯ НАПРАМКІ РАЗВІВІЦЦЯ - шыкоўныя аксесуары. Менавіта за дызайн такіх вось дробных прыбамбасаў ён трэці раз атрымаў гэтым летам узнагароду Council of Fashion Designers of America; pret-a-porter, дызайн рачаў для інтэр'еру, дзіцячая лінія “Little Marc” (адна шмоціна каштует ад 400 бэ - на такім фоне і Tom Tailor “Світанкам” выглядае).

“МАРКО”, АБУТКОВАЕ ПРАДПРЫЕМСТВА, Г. ВІЦЕБСК

“Крупнейшее и отлаженно работающее обувное предприятие Республики Беларусь”, “мы робім абудак цікавым і жаданым для розных узроставых і сацыяльных груп” (цитаты з сайту кампаніі).

1993 - год стварэння прадпрыемства.

СТЫЛЬ - камфорт і зручнасць, “спалучэньне доўгага часу экспліётацыі са зьнешніяй прывабнасцю” (?) і нізкім коштам. А што, бяруць і хваляць. Такі варыяント H&M “ад белабутку”: танны перапеў апошніх тэндэнцыяў.

СУЧАСНЫЯ НАПРАМКІ РАЗВІВІЦЦЯ - у 2000 годзе засвоены “новыя мэтады поліўрыйтаваных кампазыцыяў”, а з 2002 запушчана лінія хатнія абудку (так-так, звычайных “тапачак”). Каракеў, босымі не памрэм...

БЭМІ

ДЗЕ СЪПІС ДЗЕЎ?

ТЭКСТ:
АРКАДЗЬ ГВЕР

У ГЭтыM Годзе ў менску як грыбы пасъля дажджу пачалі зьяўляцца гіэрмаркеты. Гэта сапраўды добрая тэндэнцыя - ня толькі для "чэсных" спажыўцоў, але і для тых, хто ўспрымае адшліхаваную часам народную мудрасць "каб жыць у шчасьці, трэба красыці, красыці" за асноўны жыццёвы прынцып. і хаця аскоміну набілі жартачкі і real stories пра стыбранае вядзерца з цэмантам, шмат хто ўсё адно з гонарам рэзюмуе: "жаданьне п'яздзіць - у нашых генах! тым больш у багатых!" Нават біблейскае "тырыць - грэх" такія ўспрымаюць як загон...

ГІПЭРТЫР!

За 2005 год адкрыліся тры “крапкі”, які гандлююць па-буйному: Bigzz, Maximus і “Гиппо”. Гэта толькі пачатак. На працягу бліжэйшых трох-чатырох гадоў у Беларусі павінны звязвіца каля 40 вялізных гандлёвых аўтэктав. Толькі кантора Bigzz да 1 студзеня 2008 году плянуе адкрыць у стапіцы і абласных цэнтрах 9 сваіх гіпэркрамаў. Караваец, поль дзеінасці аматараў рызыкоўнай халавы рэзка пашыраецца.

9 верасня “Гиппо” наведаў АГЛ. Пасоўгайсі туды-сюды, патрындзеў з народам і адназначна заявіў: “Сіе ёсьць гуд - добры магік!” Насамрэч звычайнія спажыўцы ад новай тэмы і самі дайно паперліся. Але каб ведаў АГЛ, што больш ідэальных умовай для вынасу тавару без аплаты, чым у гіпэрмаркетах, пўнна, і быць ня можа - не съпяшаўся б з высновамі. Усё ж такі колькі бабосу ў выглядзе падаткаў не даатрымлівае дзяржава!..

Для таго каб выведаць, як пупрмаркеты забяспечваюць сваю бясьпеку, я выпраўляюся не па маршруце Самога, а збочаю ў іншы канец гораду. Ад мэтро “Ўсход” на трапліку нумар 1 да канечнай - і вы ў гіпэрмарку Bigzz.

Агледзеўшыся, падыходжу да больш-менш адэкватнага з выгляду сэк'юра, каб здаць некалькі пытанняў. Ахоунік Віктар (калі “на слова” паверыць бэджу) і сам ня супраць паразмаяць.

- Віктар, а якім чынам Bigzz абараняе сябе ад несunoў?

- У нас ёсьць систэма відэаназірання, - распавядае Віктар. - Чалавек за пультам бачыць падазронага пакупніка, перадае інфу аднаму з ахоўнікаў у залі. Мы прыглядаемся да падазронага. На выхадзе просім прадманстраваць чэк і пакупкі. І звязраем па сілісе, калі той яго нікуды не падзеў. А там ужо справа тэхнікі. Калі патрэбна - адводзім у адмысловы пакойчык і ашукваем.

- А хіба вы маеце права ашукваць пакупнікаў? Гэта ж прэрагатыва міліцыянта!

- Якія там правы! - пасыміхаецца Віктар. - Мы ж у Беларусі! Калі нічога не знаходзім, просім прабачэння і жадаём усяго найлепшага.

Па словам Віктора, большасць несunoў - гэта ўжо дарослыя людзі “за

трывцаў”. Крадуць усялякую дробязь: парфуму, сувэніры, шкарпэлкі.

Караваец, што менш па памерах і, пажадана, даражай.

- І колькі крадзяжоў на дзень вы прадухляеце? - працягваю распытваць сэк'юра.

- Калі як, - адказвае той. - У сярэднім - ад пяці да дзесяці. Праца ў нас ёсьць.

Зладзюжкам тут быццам мёдам намазана. Але колькі яшчэ ня ловім - лепш ня думаць.

- І што вы з тымі кішэнлюбцамі, якіх эзвалі, робіце потым?

- Калі знаходзім у іх якія-небудзь шкарпэлкі, то проста просім аплаціць.

А калі што даражай - перадаем у руکі закону. Ёсьць у нас такое ўказанне.

У адрозненінне ад ахоўніка, у адміністрацыі Bigzz сядзяць людзі больш сур'ёзныя - яны пра крадзяжы не распаўсюджваюцца, спасылаючыся на “камэрцыйную таямніцу”. Тым ня менш і з іх удаецца выцягнуць, што крадзяжоў адбываецца дахалеры.

Дахалеры - гэта дзесяці 5% ад прыбыту за год. Менавіта столькі ў гіпэрмаркетах сьпісваецца на страты ад крадзяжоў. Гэта - сусьветная практика. У тым жа “Гиппо”, па дадзеных айчынных СМИ, прыбытак ад реалізацыі за два месяцы склаў каля 440 штук ба. Калі для падліку ўзяць гэтую суму, то атрымліваецца, што за год адзін гіпэр зь беларускай праўскай страчвае з-за нячыстых на руку землякоў 132 тысячы далярай.

Для парапанання: згодна з апошнімі падлікамі брытанскага цэнтра дасылаваннай рэзьничнага гандлю, эўрапейскія гіпэркрамы ад крадзяжоў штогод страчваюць 30,3 млрд. ў.е. Цікава, што на першым месцы ў чорным сілісе ідзе Вялікабрытанія, за ёй - Нарвэгія і Турцыя.

Але пакуль гіпэрмаркетаў у Менску зусім не як сабак нярэзаных. У якой-небудзь Адэсе, адкуль кантырыутар CD нядаўна вярнуўся, такіх магазаў каля дзясяткі.

Таму скіруем свой позірк на крамы падрабней.

ДЫСАЧКІ ДЫ КНІЖАЧКІ

Пра Вадзіма я даведаўся ад кагосяці з сяброў. Гісторыя яго простая, як два пальцы: тырыў хлопчык з музычных крамаў дыскі, даволі доўга і пасяпхова. Але потым яго ўсё ж эзвалі. Адтрындеца не атрымалася, уцячы - таксама.

Справа набрала абараты, і ў выніку Вадзіма пагналі зь ягонай ВНУ.

Пры бліжэйшым разглядзе Вадзім падаўся хлапаном інтэлігентным, на магазіннага злодзея зь няпростым лёсам, дакладна не дацягваў. Але фіг ведае, як яны, злодзеі зь няпростым лёсам, выглядаюць...

- Ну што табе расказаць, - гаворыць Вадзім. - Музыку любіў вельмі. А бабла на дыскі, скажам так, не заўсёды хапала. Тады я падумай: а нафіга башляць?

Тэхналёгія была такая. Бярэш дыск, знаходзіш штрых-код, які пікае на выхадзе, і аддзіраеш яго. Паклаў дыск у кішэнню - пайшоў. Вось і ўсё.

Раней штрых-коды на вокладку прыклейвалі, зараз куды-небудзь унутр прышпандроўваюць. Таму стала трохі складаней. Ня будзеш жа пасярод крамы дыск разъбіраць - падазроні.

- А нейкі спартыўны азарт у гэтым быў? Ці праста вельмі хацелася аўдыёнавінкамі сябе пацешыць?
- У меня даволі спакойныя харктар. Я хваляваўся, канечнэ, калі выходзіў з магаза зь неаплачаным дыскам у кішэні, але ў штаны не накладаў. Калі першыя пару разоў усё прайшло нармальна, далей стала яшчэ прасыцей. Часам па некалькі дыскам выносіў. Але браў толькі тое, што мяне цікаўіла - "Песню года" ці Хлястова на браў. Я ж не на продаж выносіў, а для сябе.
- А як папаўся?
- Усё было як звычайна. Выходжу, мяне стопіць сэк'юр, гаворыць: "Кішэнькі пакажы". А ў мяне з сабой трох плыткі. Я думаў, праста прымусіць заплаціць. Калі б дыск адзін быў, відаць, усё абышлося б. А так супрацоўнікі крамы, напоўна, дасталі такія сволачы, як я, вось яны і вырашылі на мяне ўсю сваю крывауду выліць... Караец, гісторыя дайшла да дэканату, і пагналі мяне з інсыціку.
- А колькі дыскам ты пасыпей вынесыці з крамаў?
- Не лічыў дакладна, але нямала. Можа, паусотні.
- А пасыля таго як цябе злавілі, ты крау калі-небудзе?
- Не. Вырашыў, што хопіць. Мяне ж злавілі, лічы, ад залішняй прагнасці. У такіх справах трэба ў патрэбны момант спыніцца. А я не спыніўся. Вось жыццё і навучыла.

Кнігі, як і дыскі, з-за сваёй кампактнасці - жаданы аўтакт для злодзеяў-інтэлектуалаў. Гэта пацьвярджаюць і гандляры з кніжных развалоў к/з "Менск". Напрыклад, Марыя - трошкі сарамлівая жанчынка забальзакаўская ўзросту.
 "Было ў мяне колькі цікавых выпадкаў, - угадвае яна. - Аднойчы да нас прыйшоў хлопец і вярнуў цэлы стос кніг. Сказаў, што ўсе гэтыя кніжкі ён скраў у нашым аддзельніку. А вярнуў іх таму, што пайшоў у рэлігію. Цікава, што пайсцы ў рэлігію ён вырашыў, начытаўшыся тых самых кніг, што скраў".
 Марыя накрывае кнігі вялізным кавалкам тканіны (бо час закрыцця кнігарні) і працягвае: "Калі я працавала на кропцы ў ДК Трактарнага, там быў адзін выпадак. Прыходзіў да нас мужчынка даволі прывабнай зынешнасці дасведчанага бібліяфіла. Хадзіў мік радоў, доўга выведваў, якай кніга колькі каштуе. А потым раптам зынікаў - разам з якой-небудзь даражэйнай кнігай. Яму хапала нахабнасці прыходзіць да нас кожны тыдзень. Хутка яго ўсё ж злавілі за руку".
 Па словах Марыі, студэнты-злодзеі - гэта рэдкасць. Крадуць ці спрабуюць скрасыці ў асноўным людзі дарослыя, часцей за ўсё на вельмі ахайнага выгляду.

"БОЛЬШЕ БЕНА". НАША VERSION

Некалькі год таму, калі CD у адным са сваіх нумароў падымаў тэму шопінг-тырынгу, адзін з заклапочаных чытачоў аўбінаваціў рэдакцыю ў нездаровай прапагандзе крадзёжынгу. Тады мы тэмай не пранікліся і паслалі зануду падалей.

Як высьветлілася крывау пазней, праблемай таго, як граматна адмазацца ад нападаў на тэзу "п*зьдзіць - гэта ж прыкольна!", займаліся не адны мы. Прыхільніца Сяроды Сакіна*, адэсітка і лякальна вядомая інтэрнэт-паэтка Sha Vicious (яна ж - Umka**) у ісц-гутарцы сформулявала адну выдатненнюю тэорыю: "У бабушки которая прадаёт семечкі п*дить *уйово. В супермаркете - просто прекрасно)) гражданская позіцыя, працест і все дела)) а главное весело".

У прынцыпе, нават калі тэорыя кандовага антиглябалізму як апраўданье сваёй прагі што-небудзь зынесьці - не зусім ваш профіль, можна паразіць юзаць іншую тэорыйку, якой падзяліўся са мной адзін знаёмы. Згодна зь ёй, тырыць у сябе дома, у сваёй краіне - грэх. А вось красыці за мяжой - наадварот, амаль што карысная справа.

Тэорыя гэтая нарадзілася не на пустым месцы. Той знаёмы на пару з родным бацькам-прадпрымальнікам падчас візыту ў суседнюю Польшчу "за таварыкам" натырваў у гіпэрмаркетах столікі сонечных акуляраў, што ў Менску на сваёй гандлёвой кропцы яны нават адкрылі стэнд з гэтымі самымі акулярамі. Трапіліся толькі аднойчы, калі выносілі з аўтамабільнай крамы помпу...

Матуля гэтага майго знаёmcца, ня надта саромеючыся, прывозіла з Польшчы па пары залатых упрыгожанняў за адзін раз. Заходзіла ў ювелірную крамку, доўга нешта прымярала. І выходитзіла. Зь якім-небудзь пярсыцёнкам у патаемнай кішэніцы. Спрытнасць рук - і амаль што нікага махлярства. Пра ўсё гэта яны расказалі мне спакойна і радасна, быццам пра наведваньне Дынснэйленду.

Наагул жа, псыхолягі вызначаюць толькі тры прычыны, якія штурхаюць памяркоўных людзей на крадзяжы:

- няма грошай;
- няма экстрymу;
- няма мазгou.

Ясная справа, што кожны вырашае сам - тырыць ці не. Адно што някепска было б памятаць: нават калі кіравацца прынцыпам клясавай нянявісці, то тую ж бабку, якая зарабіла на семках не адзін лімон беларускіх рублёў, можна разглядаць як змагара дробнага бізнэсу. І, адпаведна, тырыць у яе, гейшы клятай глябалізацыі, - таксама ня грэх.

Караец, загонаў можна напрыдумляць дахалеры - галоўнае, не заблытацца ў іх, калі будзеш сядзець перад складаочым пратакол мнятам...

*** Сяргей Сакін - малады расейскі пісьменнік. Стаў знакамітым пасыля таго, як яго раман "Большэ Бена" выйграў прэмію "Дэбют". У рамане апісаны рэальныя падзеі з бамжацкага жыцця Сакіна і яго таварыша ў Лёндане. Падрабізна апісаныя спосабы крадзяжкі з брытанскіх шопаў. "Красыці па Сакіну" стала дэвізам часткі прасунутай (?) маскоўскай моладзі.

** Прачытаць тэксты Умкі можна тут: www.proza.ru/author.html?umka.

ПАЛОЖ ДЗЕ ЎЗЯЎ!

Псыхолягі падзялілі магазынных злодзеяў на тры групы.

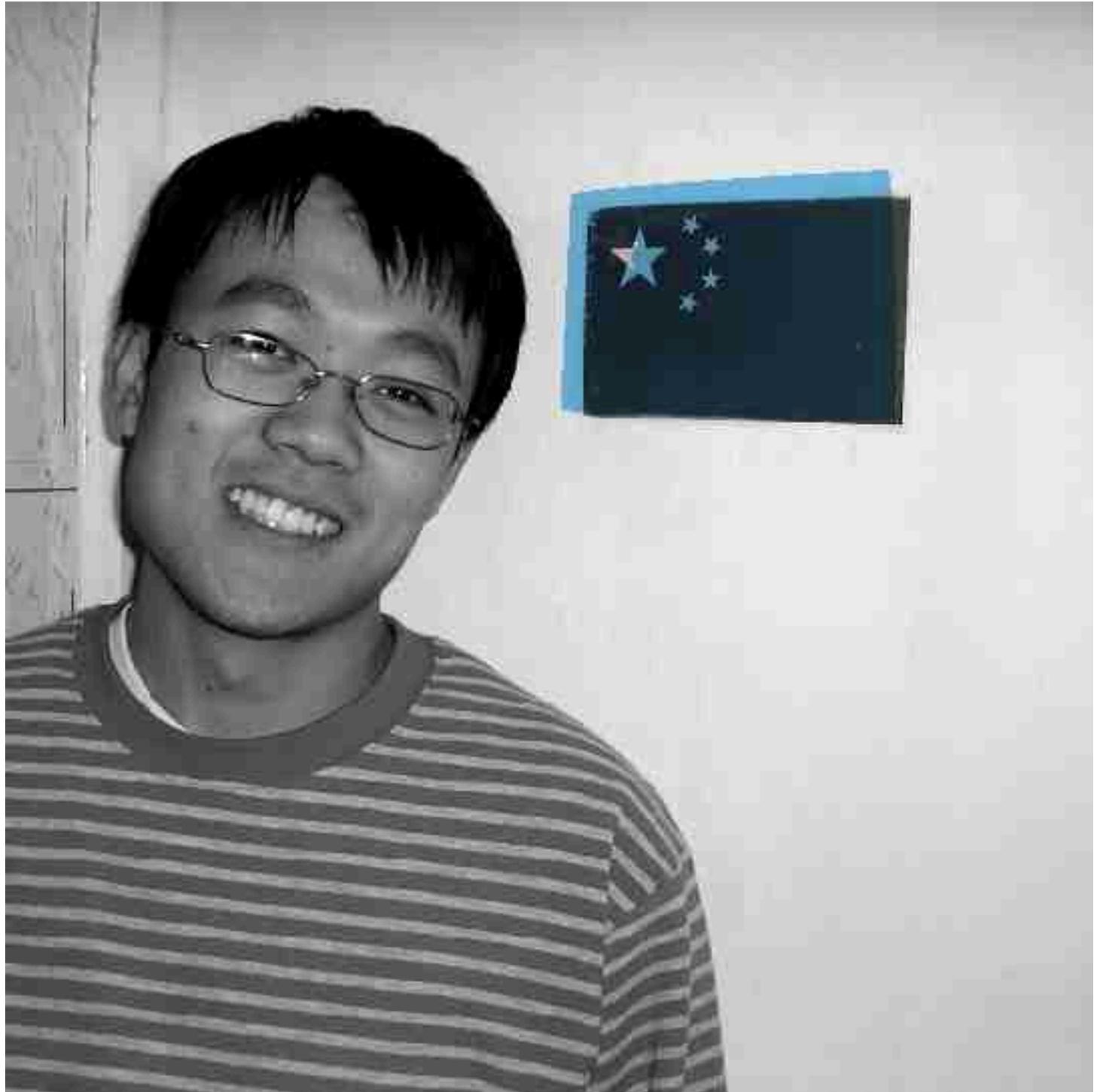
1) Прафэсіяналы. Крадзяжкі для такіх - сродак здабываць грошы сабе на жыццьцё.

2) Ілжэ-клептаманы. Яны тыраць дзеля спартыўнага інтарэсу.

3) Найменшая па колъкасці група - сапраўдныя клептаманы. Гэта псыхічна нездаровыя людзі. Яны зьдзяйсняюць крадзяжкі залёты зыніцаў і без саўдзельнікай. Але такіх - пара адсоткаў ад агульнай масы злодзеяў.

Свае клептаманы і лілжэ-клептаманы ёсьць і сярод "віпаў". З самых вядомых - Вайона Райдэр. Амэрыканская акторка 12 сінэжня 2001 году няўдала паспрабавала стыбрыць з магазына Saks Fifth Avenue, што ў Бээрлі-Хілз, адзеные на суму \$5560. Вынік - 3 гады ўмоўна, дзесяцца штук бэ штрафу і 480 гадзін "грамадзка карыснай працы".

Менш сур'ёзныя запыты ў чатырохразовай алімпійскай чэмпіёнкі беларускі Вольгі Корбут. 31 студзеня 2002 году яе затрымалі ахоўнікі супермаркета Publix у Атланце (ЗША), калі цётачка выносіла без аплаты кавалак сыру, шакалядны сыроп, пачак гарбаты і спэцыі на суму \$19.

LOS BABOS. І НЕЗВЫЧАЙНЫ І КРОС МЕНСК-ПЭКІН-БАРСЭЛЁНА

ТЭКСТ:

АДЭЛІНА ЗЯНЬКОВІЧ, АРКАДЗЬ ГВЕР

ЛІЧЫЦЬ ЧУЖЫ БАБОС - ГЭТА НЕ МАВЭТОН, А ДОБРАЯ НАГОДА ПРАНІКНУЦА
ЛАЙФСТАЙЛАМ ЛЮБОГА ЧАЛАВЕКА. МЫ ЗАБРАЛІСЯ Ў ГАМАНЦЫ КІТАЙСКАГА І
КАТАЛЁНСКАГА СТУДЭНТАЎ, ЯКІЯ ЖЫВУЦЬ І ВУЧАЦЦА Ў МЕНСКУ, І АДПРАВІЛІ ДЗЬВЮХ
СВАІХ ЗНАЁМЫХ ДЗЯЎЧЫІН У КІТАЙ І ГІШПАНІЮ АДПАВЕДНА, КАБ ЗРАЗУМЕЦ: КОЛЬКІ
НАШЫ ТРАЦЯЦЬ У ІХ, А ЯНЫ - У НАС.

CHINA-BELARUS

“Хочаш голас Вялікага Мао пачуць?” - пытается Чао Дзін, студэнт 5-га курсу журфаку БДУ. Мы ў яго інтэрнацкім пакоі спрабуем пагаварыць пра жыцьцё-быцьцё кітайскіх студэнтаў у сінявкай. “Валій, - каку. - А што, вы Мао вельмі паважаеце?” Дзін крываіца, уперыўшыся позіркам у свой лэптоп, а потым нечакана жартуе: “У вас тут свой Мао ёсьць”. З калёнак пачынае балбатаць Вялікі Кормчы.

Чао Дзін жыве ў Менску ўжо пяты год. Яго дзед у свой час вучыўся ў піцерскім універсітэце. Менавіта ён парай бацькам Дзіна паслаць сынка “па навуку” ў Расею. Бацькі і паслалі, ды так, што дзіця апнулася ў Менску - тут вучыцца таньней.

Усе гэтыя гады роднай хатай для Дзіна зрабілася бэздзушная “дзясятка”. Трэці паверх корпуса “Г” - гэта “чайна-тайн”. Вонкава - поўны адэнакт Кітая: у пакоях чысьценнікі, але шумна. Гудзяць кампны, чамусыці бяз гуку працаюць тэлекі, пікаюць мікрапахвалёўкі. Нягледзячы на ўсё жарты пра смажаную слядёлку, Дзін прызнаеца, што любіць беларускія дранікі. “Ня тыя, што ў сталоўцы працаюцца, а хатнія. Я аднойчы да свайго сябрабеларуса ў госьці хадзіў, мяне там... блін... пачаставалі”. Дзін добра размаўляе па-расейску, але калі забывае слова, кажа “блін”. Беларусь - краіна адносина танная для навучання замежных студэнтаў: максимум не перавышае 3500 даляраў. Але без стылізанды - яна не прадугледжаная.

“У мяне ня бедныя бацькі, але і ня вельмі багатыя, - гаворыць Дзін. - Некаторыя мае землікі тут на машынах катаюцца, хаты ў цэнтры наймаюць, у казынё ходзяць. Я не шыкую”. За год навучання бацькі Дзіна башляюць 1800 у.а., у гэту ж суму ўваходзіць і аплата месца ў інтэрнаце. Гроши на вучобу бацькі пераводзяць праз банк, калі сума не перавышае 2000 б., нават рэгістрацыя не патрабная.

Працаўца ён ня думаў, бо таго, што дасылаюць бацькі, у прынцыпе хапае. Можа, гэта глумачыца асаблівасцю мэнталітэту, бо Дзін шчыра прызнаўся, што з прыездом у Беларусь яго lifestyle зьмяніўся на ўсё 100%. Вельмі добра ня мог прызычайца да людзей, да ладу жыцця, да ўсяго. “Вы іншыя, я не могу патлумачыць, чым і чаму адрозненне, але вы зусім іншыя. І да гэтага складана прызычайцаць”, - кажа ён.

На ежу ў Дзіна ідзе каля 70-80 даляраў, на піва ды ўсялякія дробязі яшчэ столькі ж. Дзін прызнаеца, што любіць піва, асабліва “Крыніцу-1” і “Балтыку №7”. Эканомічы, купляе яго скрынкамі на Жданах. А гарэлку на п’е: “Яна ёдка”. Раз-другі на месцы зь сябрамі ці сваёй кітайскай дзяяўчынай ходзіць у рэстарацыю. “У клубы не хаджу. Адзенінче час ад часу куплю на Жданах. Калі ўсё падлічыць, то ў месяц я баксаў 200-250 трачу”.

Квіток на рэйс “Масква - Пэкін” каштуе 700 баксаў у два баці - гэта добра ахалоджвае настальгію па родных: двух “вакацыяў” на год Дзіну хапае. Затое за чатыры гады ён шмат пaeзьдзіў па Беларусі. Але, нягледзячы на ўсё хараство, заставацца тут не плянуете. “Скончы журфак, дахатах пaeду. З майх суседзіў наагул ніхто не плянуете заставацца. Думаю, праца на радзіме знайду без асаблівых клопатоў, можа, журналістам ці перакладчыкам”.

“Пэўна, нам тут вучыцца прасацьці, чым вам, беларусам”, - усыміхаецца Дзін, бо да “кітайскіх братоў” вельмі добра ставяцца і выкладчыкі, і дэканат.

Аглядальніца “СДчкі” Алеся Серада вывучае ўсходнюю філялёгію (oriental philology) у кітайскім Beijing Language & Culture University. Гэта адзін з найдаражэйшых універсітэтаў Пэкіну зь ня самай чыстай рэпутацыяй. Яго называюць Beijing Language & Culture С - бабак на студэнтах тут зарабляюць дахалеры.

Алеся бясплатна жыве зь іншымі замежнікамі ў кампuse, таму перасоўванні па горадзе ў яе здараюцца рэдка. Для бюджетнікаў кшталту яе (Алеся атрымлівае стыпуху 1100 юаняў, 1 бакс = 7 юаняў) інтэрнат бясплатны, у адрозненінне ад платнікаў. Тыя аддаюць за яго ў паутара-два разы болей, чым за здымнае жытло (каля 1500 юаняў - “абшчага”, 800-2000 кватэра). Прайду, нядаўна студэнтаў сабраліся высяляць: напачатку зімы адміністрацыя вырашила бамбансуць рамонт “абшчака”.

Замежнікам прапанавалі часова зехацца ў “іншое месца”, якое каштавала 220 юаняў на дзень. Студэнцкі крута разбухнулі - кітайцы тут жа са сваімі непрыстойнымі прапановамі сціхлі.

“Гэта аказалася звычайнай кітайскай разводка на тупых, маўляў, “мы памыліліся, вы нам нічога ня вінныя”. Але калі б не спыталі ў

каго трэба з начальніцтва, так бы і башлялі невядома за што. За гэта Кітай люблю страшнаю любою!” - кажа Алеся.

Як можна зразумець з Алесіных лістоў, сам інтэрнат - яўна не пэнтхаўз. Каля 200-500 юаняў яна плянуе кінуць на тое, каб прывесці да ладу “гэты клапоўнік” - закупіцца бытавымі сродкамі ды “заклеіць хоць чым слой дзярмішча на сценах”.

“Афіцыйна мне зарабляць забаронена, - піша Алеся, - асаблівіць стыпуха. Хаця неафіцыйна можна за part time адгрэбці 1000 - 4000 юаняў, ня вельмі надрывночы дупу. Толькі сіпяраша трэба навучыцца гроши зарабляць, а інакш так і пракукуеш у кампuse ўесь год”. Па яе словам, 10-15% студэнтаў, асабліва постсавецкіх, большых бабак і ня хочуць.

Пераключаючыся на тэму харчу, трэба аддаць належнае кітайцам, якія кормяць сваіх і ня вельмі “на ўбой”: “Тут кітайцы малайцы”. Харчаваньне ўсталоўцы цягне на 400-500 юаняў зь яе месячнага бюджету. Па словам Алеся, добры, і вялікі абед усталоўцы пацягне ўсяго на 3-7 юаняў.

Пайсыцы ў сярэдній паршывасці кібуц на піва - 20-50, столік у добры рэстарацыі (каля з кампаніяй), канцэрт ці туса з DJ - 20-30 (супэрзорка - 50-150), а паехаць паглядзечы на гістарычныя месцы - 50-100.

“Па першым часе я аддавала 300-400 на шмоткі - у Кітай жа прыехалі, мля, на галоўную бараходку плянэнты! - дзеліцца Алеся. - Дык вось, бачыла я тую бараходку ў адным месцы! Не, канечне, хто не за 1100 жыве, ходзіць і сівецціца: “А я купіў сапраўдную кантрабандную Miу Miу за 30!” Але на бараходках якасць гаўніяя, а добрых рэчы каштуюць даражж, чым такі ж на бараходцы ў Варшаве. Нават калі зьбіваць кошт у трэ разы, што зьяўляецца ў Кітай нормай свабоднага рынку”.

“Мяне больш за ўсё забівае жудасная сірня навокал і натуральная кітайская зывічка дурыць усіх прыежджых”, - кажа Алеся. Але і замежнікі, атабарыўшыся, пачынаюць рабіць на кітайцах бабкі. Калі на навічкоў мясцовыя глядзяць як на дурных дзяцей, то тых, хто іх саміх дурыць, пачынаюць патроху паважаць. “Так што такія замежнікі апранаюцца вельмі добра і дадому больш ня хочуць; ва ўніверсітэты афіцыйна лічачы, але на пары ня ходзяць і на выключэнні глядзяць як на “досадное недоразумение”.

Карацей, калі ў чалавека ляжыць душа да актыўнай бізнэс-дзейнасці ці “дольчэ-віта-блядзства-авантурызму”, Кітай - поле неаранае. “У мяне вось не ляжыць... - рэзюмует Алеся і дадае: - На ўзорні сэкс-бабос-пантос усе робяцца аднолькавымі, што мы, што Кітай, што Амэрыка”.

SPAIN-BELARUS

Каталёнец Марк вывучае эканоміку і кіраваньне турызмам на 4-м курсе менскага наргасу, збіраеца заставацца ў Менску і распачынаць тут свой бізнэс. Хаця калі Марк прыехаў, думаў, што будзе піпец: “Як толькі я паступіў, першай была лекцыя па філязофіі. Я думаў, давядзенца эхаць дахаты. Кажу сібру: “Нічога не разумее”. “Тут ніхто нічога не разумее”, - супакої ён мяне”.

У Беларусь Марк трапіў праз хросных бацькоў, якія спачатку прапанавалі некаму зь яго сям'і павучыць на працыту году русову. “Мae старэйшыя браты адмовіліся, а я захаціў нешта новае пасыля школы паспытаць. Вучыў рускую мову на падрыхтоўчых курсах пры лінгвістычным. Потым вырашиў вучыцца ту турызм. I палюбіў ці то горад, ці то яго жыхароў - ня ведаю”.

Марк - адзін замежнік на факу, але гэта не дaeе яму ніякіх зынікак. Са съмехам узгадвае, як здаваў залік па “Статыстыцы” ажно паўгода. Яго наагул моцна ўражвае, як беларусы вучыцца: “Студэнты адказваюць тымі ж словамі, што ў падручніку - на памяць! А я, як і ўсе на радзіме, чытаю, нешта потым узгадваю, тлумачу іншымі словамі. Мне нават сорамна часам становіцца: усе так каректна адказваюць, ўсё па правілах, а я проста чытаю і расказваю тое, што памятаю”.

“У нас вельмі добра рыхтуюць студэнтаў па фізкультуры. А вось ангельскую свою я тут згубіў”, - кажа ён пра асаблівасці беларускай в/а.

За навучаньне Марк плаціць 1700 даляраў разам з інтэрнатам. На кішэнькавыя бацькі дасылаюць баксаў 350 на месцы. “Я асабліва не шыкую, бо на ўсё патрэбныя гроши. Тут жыцьцё таньней, чым у Гішпаніі, але не настолькі, як вам здаецца, - качагарыць Марк тэму фінансаў. - Калі я быў на 1-м курсе, то “таннасыць” адчувалася. Зарат, праз 4 гады, розынцы амаль няма. З тымі самымі грашымі зараз я не могу сабе дазволіць тое, што дазваляў на 1-м курсе”.

Марк кажа, што жыве па-простаму, як і ўсе студэнты. “Я б кожны дзень хадзіў са сваёй дзяяўчынай па розных культурных месцах, а так гэта толькі час ад часу”.

Працаўца ён не спрабаваў, хадзіў толькі на курсы жанглераў у цырк. “Маё хобі - жангліраваць. У Гішпаніі канцэрты праходзяць, дзе шмат

жанглераў. У нас такая трупа была, і музыка адпаведная; робім нешта кшталту спектакляў". А зараз здае на правы.

"У вас гэта складана, я пакулы ніводнага заліку ня здаў, - расказвае Марк са съехам. - У Гішпаніі можна не хадзіць на заняткі, калі вучыш дома. Я там трывадзу адразу, без напружання, здаў".

Негатыўны момант, які адразу кінуўся Марку ў очы, - студэнты не цікавяцца беларускай мовай. "Я жыву ў Каталёніі*. Там размаўляюць на каталёнскай мове, а на гішпанскай не гавораць, - узрушана распавядзе ён. - А сюды прыехаў і бачу: практична ніхто на беларускай не размаўляе. І губляеца мова, культура, гісторыя. У мене сібтар у групе чыста на белавесце размаўляе - я яго вельмі паважаю за гэта".

Бачна, што хлопец пранікся тэмай - нават сваю будучыню ён бачыць тут. "Мне падабаецца Беларусь, яе культура, гісторыя. Тут можна нядрэнна разъвіваць турызм. Але я б рэкамэндаваў звязджаць жыць за мяжу ўсёгуке: трэба звяздаць цяжкасці жыцця, гэта добры досьвед". ...У першы дзень, калі пойдзе сынег, Марк ня выйдзе на вуліцу - у такія моманты вельмі кепска пачуваеца. На маё пытанье, ці не баіцца Чарнобылю, патасна, але на дзві шчытра адказвае "Не, не баюся", - і, крыйку падумаўшы, дадае: "Затое ў народу чыстая душа".

"Тут разумееш, што сівет зусім не такі, якім яго ўяўляеш, седзячы дома. У Гішпаніі іншае ўспрыніцце реальнасці, іншае стаўленне да жыцця, іншыя адносіны паміж людьмі", - піша Юля, стылістыкта Міністэрства замежных справаў Гішпаніі і Агенцыі па міжнародных супрацоўніцтвах Гішпаніі. Зараз яна ў Мадрыдзе, у мясцовым палітэху - на катэдры лінгвістыкі займаеца ў дактарантуре па праграме "Applied Linguistics - New Technologies in Teaching Foreign Languages".

Юлю занесла ў самы дарагі (разам з Барсэлонай) горад, хаяць на фоне астатніх Эўропы Гішпанія парадайна танная. Юля жыве ў студэнцкім інтэрнаце, кошт якога пакрывае стыпуха. "Калі б плаціла сама, то атрымалася бы нешта кшталту 820 зёра. Сюды таксама ўключана трохразовая харчаваньне, і ежы не прости "хапае" - яе дафіга". Юля кажа, што ў пакоі на аднаго чалавека ёсьць, акрамя ўсяго неабходнага, вялізное акно зь відам на Мадрыдскую Сыеру.

На гэты год 5 прадметаў каштуюць 930 зёра. Звычайнае навучаньне каштует прыблізна 500 зёра. У Гішпаніі в/а платная, аплачваеца за кожны прадмет у залежнасці ад колькасці гадзін, якія яго складаюць. Калі не здаеш які-небудзь прадмет зь першага разу, то пайтараеш яго на наступны год і плаціш крыйку болей.

Стыпуха пакрывае ўсё, і самае прыемнае з гэтага - "кішэнькавыя" - 600 зёра на месяц. Але Юля парыца, што гэтых грошей ёй не хапае: "Колькі дурно ні дай, а яму ўсё мала". Вось мы і спрабуем высыветліць, колькі дурно трэба.

"Паабедаць звычайнім днём можна ад 4-5 зёра (у студэнцкай сталоўцы) і вышэй. Вячара даражэй, хаяць залежыць ад таго, куды пайсці, куды падацца", - кажа Юля і ўзгадвае, што Макдон тут, напрыклад, даражэй, чым у Беларусі.

"Што датычыца адзеніння і абутку, то гэта ўсе імкнунца купляць падчас распродаж (студзень-люты, ліпень-жнівень). Тады кошты ніжэй на 30-70%, прычым 70 - гэта вельмі реальная лічба. Штаны, швэдры - па 5 зёра, прыкінцы. Я на tym тыдні купіла кофту-кардиган за 37 зёра (Mango), хацела набыць там жа джынсы (40 зёра), але мой памерчык аказаўся бяз гузіка".

Юля ў захапленні ад колькасці бараў, кавярняў і дыскатэк, якіх у Мадрыдзе вельмі многа. "Начны тусіч у мене выліваецца як мінімум у 30 зёра: пару бараў, пару кантэйлеру (приблізна 6 зёра кожны - віскі, ром, гарэлка - усё роўна; у нашай кампаніі гэта звычайна віскі з колай), дыскатэка - 10 зёра уваход (уключае 1 кантэйлер), таксоўка дадому. Можна жыць больш эканомна, гэта ўсёды і заўсёды, але мне пакуль нармальна".

"Я калі заходжу ў які-небудзь бар выпіць кавы ці піва адна, адчуваю на сабе дамптыўныя позіркі", - Юля распавядзе яшчэ пра адну фішку гішпанскіх узаемаадносін. Быць аднаму тут не прынята, як і плаакацца на жыццё. Таму можна быць спакойным - замежнага студэнта ў Гішпаніі ня кінуць, толькі калі ён сам гэтага не захоча і ня будзе настойліва супрацоўляцца прапановам. "У нас, напрыклад, прыйдзеши у сталоўку і будзеши шукаць месца, каб сесьці аднаму. А тут гэта лічыцца крыйку ненармальным. Нават калі ня ведаеш людзей, усё роўна сядаш да іх".

* Каталёнія - аўтаномная вобласць Гішпаніі, жыхары якой карэшацца з баскамі і паказваюць факі гішпанцам-акупантам. Маўляў, "Хуан, гоў хоўм!"

ХАБА-ХАБА

каму даць, каму даць, каму голаву зламаць?

тэкст:

ШУРА ЛЕПЕЛЬ, BFD@TUT.BY

“ШАЙЗ, ХІБА Я ПАДОБНЫ ДА ВЫКЛАДЧЫКА НЯМЕЦКАЙ ЛІТАРАТУРЫ, У ЯКОГА ДОМА НЯМА ЗБОРУ ТВОРАЎ РЭМАРКА? - СКАРДЗІЦЦА ЗНАЁМЫ КАНДЫДАТ НАВУК. - НУ НАВОСТА ЯНЫ ЎЦЮХВАЮЦЬ МНЕ ГЭТЫЕ КІШЭННЫЯ СЭРЫІ Ў МЯККАЙ ВОКЛАДЦЫ?” ЗЬ НЯДАҮНЯГА ЧАСУ АНДРЭЙ ПЯТРОВІЧ* РЫЗЫКУЕ ЗДАЦЬ МАКУЛЯТУРУ АДРАЗУ Ў ТУРЭМНЮЮ БІБЛІЯТЭКУ: АПОШНЯЯ ПАРУ СЗМЭСТРАЎ ДЗЯРЖАВА ПІЛЬНА КАНТРАЛЮЕ ХАБАРНІЦТВА, У ТЫМ ЛІКУ СЯРОД СУПРАЦОҮНІКАЎ ВНУ.

з правай рукі

23 верасня на звёздзе самай правільнай і самай моладзевай арганізацыі РБ АГП ашчасльві сваіх верных сыноў навіною, што карупцыя ў беларускіх ВНУ сталася такім жа перажыткам мінулага, як курныя хаты і драўляныя цацкі, прыбытыя цвікімі да падлогі. І напраду, у лете 2005 за “чеснасць” уступнай кампаніі адказваў Камітэт дзяржканцтролю і асабістя яго шэф Анатоль Тозік, які парадаваў афіцыйным СМІ эфектнымі зъменамі уступных камісіяў за 15 хвілін да іспытаў ды брыгадамі міліцыі ў дэканатах.

Здавалася б, ад такога шухеру нават самыя прапаленныя хабарнікі павінны залегчы ў бульбу. Тым ня менш, падчас уступнай кампаніі амаль штодня ўспівалі навіны то пра 500-1000-дзяляровыя хабары ў Горадні, то пра “злытые ключы” ад тэсту ў Баранках. Апошні выпадак - гэта наагул цырк: нехта з адміністрацыі БарДУ ўзяў і... прадаў засакрэнчаныя адказы ўступных тэсту. Нядорага - па 150 бэ штука. Пасыль чаго шпора распаўзлася па законах піраміды, і амаль увесе завочны набор аднаго з факультетаў апынуўся ліпавым.

Рэгулярна на хабары лавілі супрацоўнікаў Гомельскіх ВНУ, а ў Магілёве накрылі нават цэлую фабрыку ліпавых дыплёмаў: “праведзеная” праз дакумэнтациёю корка філфаку мясцовага пэдуну каштавала замоўцу ад 5 да 20 “лістоў”.

з левай рукі

Нягледзячы на аблавы рэспубліканскага маштабу, абітуренты, студыкі і іх бацькі ведаюць: вэнешнія штаты ўкамплектаваныя “нашымі людзьмі”, а нашы людзі бралі, бяруць і будуць браць. Гэтаксама, як колькі ні забараняй палиць ва ўніверсітэцкіх прыбіральнях, ва ўнітазах будуць плаваць недапалкі.

...У пачатку верасня мірны сход ангельскага факультету Лінгвістычнага быв сарваны зъяўленнем неапазнанага “мальца ў масцы”. Проста пасярод паседжання хлопчык ускочыў зь месца і пачаў “рубіць праду-матку”: праз фіговы ўзоровен адукцыі, праз непрафесійнасць выкладчыку і г.д. Адно з абінавачанняў, якое агучы наноўсіпечаны нарадаволец - хабарніцтва.

Аўдыторыя выхунула авацыямі.

У мінулым навучальным годзе па падобнай схеме студэнты БНТУ флэшмобілі аднаго з выкладчыкаў, патрабуючы прылюдна пакаяцца ва ўзяцьці хабару. Праўдарубы з БНТУ і БДУ таксама на сцяпяць у шапку: “Сцэнар звычайнай такі: у аўдыторыю падчас заняткаў забягаюць некалькі чалавек, адзін пачынае прамаўляць, астатнія носяцца па аўдыторыі, ствараючы атмасферу хаосу. Падчас гэтага магчымасць раскіданьня ўлётак з поўнай вэрсіяй прамовы”**. Асноўны пункт студэнцікіх абінавачанняў - вымаганыне хабару за станоўчыні адзнакі.

...Насуперак пашыранаму сроду простых беларусаў меркаванню, тэрмін адседкі за хабар апошнім часам ніхто не павялічаваў. Проста ўлады “удакладнілі паняцьці” і падкруцілі гайкі. У прыватнасці, пасля знакамітай дырэктывы №1, якая звалілася на шасціліх клеркаў у сакавіку 2004 г., выкладчыкі вышэйшых навучальных установаў падпісалі паперы, маўляў, “больш нікага хабару ні пад якім выглядам”. Кажуць, на Рагнеду Восілайну*, заслужаную прафэсарку гісторыі, глядзець пасыль гэтага было страшна: “Гэта як прыстойную жанчыну ў бляд*тве абінаваць!” - на вытрымала інтэлігентку ў пятым пакаленіні. Да таго ж, хабарам цяпер лічыцца і самы нязначны падарунак студэнта любімаму прафэсару, і любая ікебана з фэн-шуму, без якой раней не абыходзілася ніводная абарона дыплёму ці дзяржісты.

рука бяручая

Як паказвае практика, большасць экзаменатаў цяпер панічна скормліваюць салодкія хабары самім студэнтам, а кветкі прэпады мужчынскага полу адразу перадвораюць каму-небудзь са знаёмых жанчын.

Калі разабрацца, то ў 90% выпадкаў ініцыятыва хабару ў ВНУ зыходзіць ад навучэнцаў, а самі “падзякі” маюць рытуальныя характеристы. Ліхаманкавыя паборы на падхалімскія дарункі перад сесіяй - гэта страх маленъкага племені студэнтаў перад невядомай стыхіяй якой-небудзь макраэканомікі, спроба залагодзіць жахлівага Перуна дарамі. Увесе ідятызм гэтых ахвяраваньняў зразумелы толькі самім выкладчыкам.

Калі, скончыўшы ўніверсітэт, ты стусоўваешься са сваімі былыімі прэпадамі, то даведваешься: у большасці зь іх няма часу і ахвоты прыміць перараздачу, і твае кветкі-цукеркі нічога не вырашаюць. Ну і нафіг тады яны упалі!?

Іншая справа, што, як зноў жа прызнаюцца самі выкладчыкі, адмовіцца ад прыменных дробязяў па-чалавечы цяжка. Недзе ў глыбіні душы прэпад наўнона верыць, што кожны букет-венік - гэта на шырма, за якой хаваюцца шпаргалачнікі, а знак таго, што ты файны пэдагог і зашыбенны лектар.

рука даючая

Трэба аддаць належнае студэнтам, большасць зь іх ніколі б не паварушыліся “скінуцца па тышчы” самастойна. Гэтаксама, як у рода-племянінныя часы ваду муцилі жраки, сесійныя “прэзэнты” арганізоўваюць вечныя актыўісткі-шурачкі, у якіх шыла ў адным месцы і якіх апатаўчна большасць на першым курсе “высунула”, а цяпер нікі ня можа засунуць назад. Стараста майго курсу Іна* была акурат такою. Яна заўсёды ведала, якому “выклу” варты засыпяваць песьніку па матывах гісторыі ВАВ, якому намаліваць сцёблую насыценгазету, а на які іспыт лепш “па тышчы”. Іншымі словамі, Іна, якую за сціпнай не называлі інакш, як

“Іннах (адсюль)”, заўсёды ведала мэтад і, магчыма, таму адразу пасыль дыплёму засталася на родным факультэце нечым накшталт памочніцы мэтадысткі. Такія кар'еры съведчыць: універсітэт па-беларуску - гэта ўсё яшчэ бюрократычна машына.

рука заграбучая

“Я разыб’і свой “Жыгуль”, і пакуль не адрамантую і не прадам, ніхто залік ня здаць!” - гэта рэальнаяныя слова рэальнага выкладчыка “вышкі”.

...Практика паказвае: злосных “хабардысту” ня так і шмат. Але на кожным факультэце водзіцца адна суга (тэрмін я пачуў ад другакурсніцы нартасу Ксюшы*), якая, не асабліва тоечыся ад сумленных калегаў, вымагае ў студэнтаў дарагі падзякі за аўтограф у ведамасці. Прайс-лісты “гэтых уродаў” перадаюцца ад курсу да курсу, а да завочнікаў праўлі гульні хабардыст даносіць сам: “Тупы завочная, вы ж не думаеце, што я з вамі дарма буду вожкава?” Прадметы сук звычайнай драгаснай ці выкладаючыя на старэйшых курсах, дзе нават самым прынцыповым студэнтам прасцей адкупіцца, чым паміраць на барыкадах.

Губа ў сук ня дура. Выкладчык эканомікі аднаго з тэхнікумаў Апанас Пятровіч*, чалавек постпэнсійнага ўзросту, аддае перавагу пакетам, зъмесьціва якіх аддалена нагадвае савецкія “святочныя наборы”: канячок, сэрвэлят, цукеркі з лікерам, чырвонае ікорачка... Соф'я Фэліксай*, чыкі прадмет мае на адным зь беларускіх філфакаў гэткае ж значэнне, якое мела б анатомія левай пяты ў мэдыцынскіх ВНУ, бярэ ў двух рэжымах: ад прасунутых - дарагімі кнігамі, ад плебесу - садавінай і тонкімі цыгарэтамі. Па шматгадовай традыцыі, залік па гэтым прадмете яшчэ нядайна аbstайліяўся па-святочнаму, у духу інтэлектуальнага абмену паміж двума пакаленіні: вы нам - допуск да сесіі, мы вам - фаліянты і шампусік на падносіку. Зь нядайніяга часу інтэлектуальны абмен з Соф'я Фэліксай на пачаў адбывацца ў чёмны час сутак, калі ўскраінных універсамаў гораду.

фіз-руки

“Ну, і фізрукі заўсёды бралі”, - згадвае знаёмы мастак, былы студэнт мастацкага каледжу. І напрауду - канъяк, ракеткі для пінг-понгу, баскетбольныя мячы - мала хто не адпраўляў прагулы па фізыі менавіта такім чынам. Хіба што ў каледжы майго сябра-мастака фізруку выпендрываліся і прасілі карціны: “Сыцены катэздры аздаблялі - падабаўся ім жывапіс”. Ахвотней за ўсё прымалі пэйзажы. То бок, калі ты засяты абстракцыяй, маеш маральны выбар: ці крос на стадыёне, ці брэзкі ў тумане.

“Калі бачыш, як на нас нажываюцца гэтыя сукі, проста злосьць бярэ, - шчыра прызнаеца Ксюша з нартасу. - Але даводзіцца башляць, і пасыль ты маўчыш, бо таксама вінаваты***. Таму сукі цвітуць і пахнущы”.

пад белыя ручкі

“Быў адзін прынцыпавы выкладчык. Прадмет свой не любіў, а проста кахаў. Прынцыпава на браў хабару, і гэта жа прынцыпова зразаў на іспытах лайдаку. І вось прыходзіць гэты Хвядосавіч* на іспыт, а яму дэзвярэй пхаюць пакет. Ни ўзяў. Приняў іспыт - той жа пакет пхаюць. Ізоў ня ўзяў. Прыходзіць ён пасыль іспыту ў сваю маласямейку, а там у калідорчыку стаіць той жа пакет. Тут яго і павязалі”. Гэта толькі адна са шматлікіх жахалак, якія апавядаюць адзін аднаму маладымі навукоўцы. І вось тут пачынаецца вэндэта. Цяпер, каб адпомысціць выкладчыку, вам спатрэбіца якай-небудзь пляшка каньяку ды крыху грошай на мабіле - каб стукануць куды траба****.

Сумна, але найперш гэта адбываецца на нармальных чалавечых стасунках. Студэнт фізфаку Але́сь купіў у Нью-Ёрку кніжку амерыканскага класікі, якую вёз праз Атлантыку ў падарунак сваёй выкладчыцы інглішшу. Тая спужана адмовілася ад падарунка. Такая вось happy разагою.

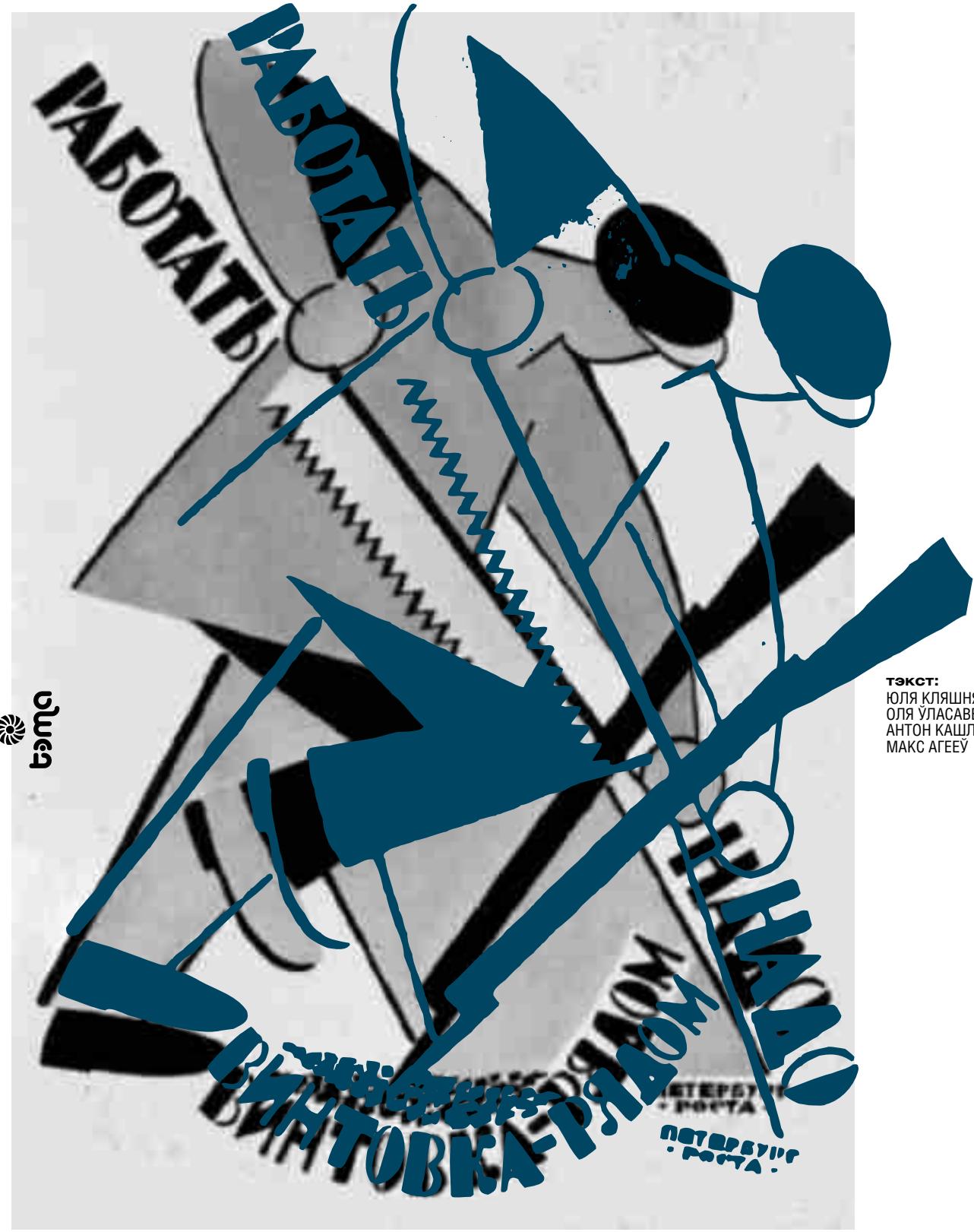
Кажуць, падставай для арышту можа стаць ужо той факт, што “шурачка” лётала і зьбірала “па тышчы”. Ці ня надта драконавыя меры, каб перарабіць дэбільныя савецкія мэнталітэт, як тых, хто бярэ, так і тых, хто дае? “Не, ня надта, - кажа нартасаўка Ксюша. - Гэта справядлівая кара для ўродаў сирод прэпадаў. Спадзяюся, і нашага суку неўзабаве пасодзяць. А тое, што падстайляюць невінаватых, ну дык уроды - яны ж паўсюль. Сирод студэнтаў таксама бываюць”.

**Усе імёны ў матэрыяле - прадукт креатыўнага мысленія аўтара.

** Распаясоджвае гэтыя чуткі city paper “Вечерний Минск”.

*** Паводле заўвагі да арт. 431 КК РБ “Дача хабару”, асоба, якая давала хабар, вызвалица ад крымінальнай адказнасці, калі дзеянічала пад прымусам альбо добраахвотна заявіла пра зробленне.

**** Хаця калі суд вызначыць, што прэпад - белы і пухнаты і не пагаджаўся браць вашыя цукеркі, табе, паводле арт. 396 Крымінальнага кодэкса РБ, съвеціць самае меншае штраф, а самае большае - 5 гадоў зняволенія.

ТЭКСТ:
ЮЛЯ КЛЯШНЯУСКАС,
ОЛЯ ЎЛАСАВЕЦ,
АНТОН КАШЛІКАЎ,
МАКС АГЕЕЎ

ПРАЦОЎНЫЯ РЭЗЭРВЫ ручкамі, ручкамі...

"У КАНТОРУ НЕ БЯРУЦЬ, А ШЫБЫ МЫЦЬ - УЖО ЛАМАЕ". ВЫМУШНАЕ БЕСПРАЦОЎЕ (ЧЫТАЙ: БЕЗГРАШОЎЕ), ЯКОЕ ЗДАРАЕЦЦА З БОЛЬШАСЦЮ СТУДЭНТАЎ У РАЁНЕ МІЛЕНІЮМУ, МОЖНА ВЫРАШЫЦЬ НЕ БАНАЛЬНА. ПРЫНАМСІ, БУДЗЕ ШТО ПАСЬЛЯ РАСКАЗАЦЬ ЗНАЁМЫМ.

У ВАР'ЯТНІ СЪЦЕНЫ НЯ ЖОЎТЫЯ

Кірыл працаўай санітарам 21-га агульнасныхія трывчнага мужчынскага аддзялення ў Навінках, калі вучыўся на 1-в курсе філязофскага факу БДУ. Спачатку было цікава і весела. Працаўай начамі і па выходных. Атрымліваў на той час (2000 год) нядэрнна, 120 000. Наглядаў за дэзвіюма спэцаплатамі і прыбараўся. У палахах не было дэзвіярэй, стаялі краты на воках і жалезныя ложкі, што нельга аддзерці ад падлогі. Працоунае месца Кірыла ўяўляла сабой крэсла ў калідоры, зь якога нельга было сыходзіць. “Быў у мене хворы, 32 гады, палкоўнікам сябе лічыў. Быў падобны да гідрацефала - галава дужа вялікая, жудасны выраз твару. Казаў, што ў яго 5 дзяцей, што ваяваў у Аўгустаністане і Сэрбіі. Прычым яго нельга было падлавіць, ён называў гарады і мястечкі, дзе праводзіліся ваенныя дзеянні, ведаў розныя дробязі. Адзінае - ня ведаў час, калі гэта зь ім адбывалася.

Я неяк сказаў яму, што я - генэрал. Пасыя ён заўсёды аддаваў мне чэсьць. Часам я даваў адказныя заданні: памыць палату, напрыклад. Але бяз злосці, ён жа мужжык здаровы. Неяк ён ішоў па калідоры, да съцяны нахіліўся і плакаць пачаў. Пытаю, чаго ты? Ен: “Шкада таварышаў забітых”. Дарэчы, у вар'янтні съцены ня жоўтыя. Яны зялёныя”.

Яшчэ ў Кірылавай палаце быў неікі “чэмпіён съвету” з-пад Барысава. А 3-й гадзіне ночы падрываўся і пачынаў рыхтавацца да Алімпійскіх гульняў: падцягваўся, адціскаўся... Зволыўшчыся Кірыл праз пайгода: “Шкада было глядзець на гэтых людзей. Родныя іх здаюць, каб далей з вачэй. А ў вар'янтні хворых ня лечаць, а толькі накачваюць наркотыкамі”.

DOGGY STYLE

“Хацела б я сама ў сорак быць такой цёткай”, - 19-гадовая Вэрланіка зь відавочнай зайдздрасцю згадвае супэр-пупэр бізнэс-вумэн, у якой яна працаўала... выгульшчыцай сабак. Вера стаяла на прылынку трапіка №1 ля ўніверсаму “Паўночны”. На вочы ёй трапіла цыдулка: “Патрабуецца дамагома ў дэглядзе сабак”. ...Як апнулася, дабірацца было зусім не далёка - катедж стаяў на беразе Цнянскага вадасховіща - 10 хвілін пешшу ад Верынага панэльніка. “У мае авабязкі ўваходзіла зьяўвіца раз на дзень, у абед, і прагуляць трох беленьких скотч-тэр’ерчыкаў”. За гэта гаспадыня плаціла Веры 40 бз штомесяц.

“Прыкольная праца, - кажа Вера. - Прагулка па беразе возера ў сярэдзіне дня настройвае на будысцкі лад. А ўвосені, у цёплай шапачцы і з трима цуцыкамі на павадку я выглядала амаль як гэны хлопчык з рэкламы Lee*”.

ТРЫ РАЗЫ НА ДЗЕНЬ ПАСЬЛЯ ЕЖЫ

Іван, студэнт 4-га курсу мэдуніверсу, згадвае, што ягоныя сябры час ад часу ўдзельнічаюць у выпрабаваннях новых препаратаў: “Мы ўвесь дзень трэмся ў шпіталях. Пра гэта даведаліся ад дактароў”. Досьледы, па словах Вані, абсалютна легальныя, іх праводзіць Барысаўскі завод фармпрэпаратаў. Звычайна выпрабаванні праходзяць у трох этапы: на лябараторных жывёлках, на здаровых валянтарэах і на хворых у клініцы. “То бок нам прапанавалі стаць валянтарэмі. Да съледуюць самыя розныя вітамінныя комплексы, імунаадулятры і г.д. Правяроюць іх эфектыўнасць і пабочныя дзеяньні. Валянтарэы паставяняні назіраюць ў клініцы, праходзяць розныя тэсты і здаюць аналізы. Усё строга канцралюецца. Аплата можа быць абсалютна рознай - у залежнасці ад магчымай шкоды”, - па-філязофску заўважае Іван, які, дарэчы, адмовіўся: здароўе даражэй.

КУЛЬТУРУ Ў МАСЫ

- Вунь, глядзіце, я на скейце праехаў!
- Дзэ?!
- Ды вунь! Усё, ужо позна...

Пра тое, што за ўдзел у масоўках яшчэ і плацяць, кантрыбутар CD Оля Ўласавец даведалася пару год таму, калі ў яе роднай Маладзечні здымалі расейскі футбольны сэрыял “Каманда”. Асноўнай зоркай быў Дзюжаў ака Космас з “Брыгады”. Масоўкі здымаліся на маладзечанскім футбольным стадыёне. Балельшчыкам, якія прыходзілі на стадыён “паравець, дзе трэба”, башлялі нешта калі 8000 беларускіх.

“Зараз па НТВ ідзе “Нядзеля ў жаночай лазыні”, а па РТР “Каменская 4”, - распавядае Оліна знаёмая Валя, якая пазамінупым летам здымалася ў масоўках. - Даўк я гляджу іх час ад часу. Можа, сябе пабачу”.

У Валі ўсё пачалося з катастрофічнага недахопу грошай. Сябар распавёў ёй, што можна здыматцца ў фільмах. “Час ад часу трэба было тэлефанаваць і пытатцца: а вам патрабныя дзяўчынкі? А яны: якія ў вас валасы?” - згадвае Валя, заслужаная акторка запасу.

Спачатку яна здымалася ў сэрыяле “Нядзеля ў жаночай лазыні” ў эпізоде на вакзале, дзе хлопец сварыца са сваім дзяўчынай.

Ён звяздждае, а яна псыхуе: “Ну і едзь, валі!” “Яны разоў трыццаць сварыліся, - успамінае Валя. - А мы павінны былі павярнуцца і зьдзіўлена паглядзець. Даўк мы паварочваліся туды-сюды з 11-й вечару да 4-й гадзіны раніцы”. Тады Валі заплаціў недзе 15 000. “А вось за Каменскую больш - даляраў 10”, - прыгадвае Валя, у якой так і не атрымалася ўзыняцца вышэй па службовай лесьвіцы - зыняцца ў эпізадычнай ролі.

НЯ МЕСНЫЯ

Дапершы, што роднаму ЭГУ ўжо нічога ня съвеціць, мячук Паша мінуў восеньню апніўся ў Маскве. “Шчыра кажучы, упершыню сеяў на ўласную дупу і зразумेय, што зарабляць на жыццё я пакуль ня умею”. Аднойчы, калі грошай не засталося нават на пачак самых танных цыгарэт, Паша заматаўся шалікам і прысеў у пераходзе на Цівярской. “Я б ім нешта засыпяваў, але нават слыху ў мяне няма”, - складзіца Паша, прызнаючыся, што зрабіў гэта “дзеля прыколу”. “Усё было па-часныку, я нават на кардонцы напісаў: “Студэнт. Хачу есці”. За пайтары гадзіны Пашаў бюджэт папоўніўся на 600 дэзвюхгаловых рублёў. Аднак прадпрымальны мячук больш ніколі не спрабаваў пайтарыць эксперымент, спасылаючыся на спрадвечнае беларускае “стыдна”.

ЧАЛАВЕЧЫ ТЛУШЧ ЦІ МАМЧЫНА КАТЛЕТКА

Студэнт 3-га курсу журфаку БДУ Сяргей таксама быў падсеў на мэдыцынскую тэму: мінуўшым летам ён цігай трупы і начоўкі з чалавечым тлушчам. Два месяцы працы санітарам у бальніцы хуткай дапамогі ў Гародні сталі для яго сапраўднай школай жыцця. “Журыку патрэбны ўсялякі досьвед, - пацягваючы “Крыніцу моцную”, разважае Сяргей. - А я за два месяцы такого наглядзяўся, што нікі Галівуд ня здыме...”

Падпрацаўца санітарам Сяргей уладкаваўся “па блаце”, праз знёмага. Хаця насамрэч асаблівага блату і на трэба: мэдыцынскія установы маюць патрэбу ў студэнцкай рабсіле.

“Суткі працуеш, двое сутак дома, - расказвае Сяргей. - У асноўным я езьдзіў па выкліках у брыгадзе хуткай дапамогі. Разам з доктарам, канечне. Днём выклікаюць рэгулярна, а ўначы - калі як. Бывае так, што і паспаць можна нядэрнна... Цікавых выпадкаў было столькі, што сам Паланік бы пазайздрысці. Ну вось, напрыклад, тыпова “паланікаўскае”: акрамя разъездзаў па выкліках, прыходзілася тое-сёе рабіць і ў самой бальнічы. Калі праходзіць аперацыя, орган, які ў чалавека выразаюць, заўсёды нясуць на аналіз. Вось і цягай ныркі ў шклянчыках. А шклянкі звычайнікі, у тыхіх гаспадарыні сымтамы ў лядоўні захоўваюць... А яшчэ даводзілася пабачыць, як выглядае чалавечы тлушч. Адной цётачы выразалі 8 кгэ гэнага дабра. І мы з адным студыкам, які таксама “санітары”, перлі начоўкі з гэтай гідтой на другі канец бальнікі... Ну а колькі нябожчыкаў на каталках перакатаў - і не зылічыць. За месяц такой стромнай працы выходзіць дзесяць калі 90 у.а. Ня тое каб шмат, але ўсё ж лепей, чым мамчыну катлетку бяздумна жаваць”.

“БРЭСЦКІ КУР’ЕР”

Славік, супрацоўнік адной менскай креатыўнай канторы, лічыць, што падпрацоўку даволі прости знайсці ў нэце - дастатковая пакорапца ў форумах. Гэты выпадак адбыўся са Славам пару год таму:

“На адным вядомым форуме (тады ў яго была кам’юніці даволі шчыльная і ўсе адно аднаго больш-менш ведалі - Onliner, карацей) адзін чэл прапанаваў крыху падзараўца студэнту. Эта не выглядзала які “балава”, таму я пагрукаўся яму ў аску. Чэл папрасіў дапамагчы: зъезідзіць у Берасцьце і перадаць пасылку (зъмесціва пасылкі ён не хаваў). Перац быў знаёмы маіх знаёмых - карацей, я не страмануўся. За гэта мне выпадаў кошт квіткоў на цягнік у абодва бакі плюс 20 альбо 30 грыноў - я ўжо на памятаю. Такі вось у мене быў трэп”, - лыбіцца Слава.

У адказ на пытанье “Наконт зъмесціва пасылкі я цябе правільна зразумеў?” Слава расчароўвае: “У пасылцы быўлі сродкі гігіёны для дарослых (нібыта дэфіцит для Берасця) і сто даляраў. Нічога больш”.

* Героем аднаго постэра з сэрыі “Lee. Behind the scenes” стаў Чэд Такер. Афіцыйна ягоная праца завецца “pet care director” у Кайлі Міноўг.

ХАЗА ФАКА

“засратая, але жыць можна”

КОЛКІ ТЫДНЯУ ТАМУ БЕЛАРУСКІЯ СМИ РАЗРАДЗІЛІСЯ НАВІНОЙ: У МЕНСКУ ПЛЯНЮОЦЬ ПАБУДАВАЦЬ СТУДЭНЦКУЮ ВЁСКУ. КАЛІ ЎЛІЧЫЦЬ, ШТО ТУТ БЕЗ ІНТЕРНАТУ БАДЗЯЕЦЦА КАЛЯ 28 ТЫСІЧ СТУДЕНТАЎ РОЗНЫХ ВНУ, РАШЭНЬНЕ БОЛЬШ ЧЫМ СВОЕЧАСОВАЕ. ПАКУЛЬ ПЫТАНЬНЕ, ДЗЕ СТВОРАЦЬ ЗОНУ АСЕДЛАСЬЦІ ДЛЯ СТУДЫЁЗУСАЎ - ЦІ ТО ВА ЎРУЧЧЫ, ЦІ ТО НЕДЗЕ Ў РАЁНЕ МЭДУНІВЗРУ, - ЗАСТАЕЦЦА АДКРЫТЫМ. ТЫМ ЧАСАМ НАШ КАРЭСПЛАНДЭНТ АРКАДЗЬ ГВЕР ВЫРАШЫУ ПРАМАЦАЦЬ ГЛЕБУ НА ПРАДМЕТ ТАГО, ДЗЕ, ЯКІ ПАЧЫМ ЖЫВУЦЬ МЕНСКІЯ СТУДЕНТЫ ЗАРАЗ, КАЛІ ГІПЭРКАМПУСАМ НАВАТ І НЯ ПАХНЕ.

Менскія эксперты-рыэлтары съцвярджаюць, што за пэрыяд восень 2004 - восень 2005 кошт на жытло ў Менску вырас у сярэднім у 1,5 разы. “Дзесяці год таму двухпакаёвая кватэра ў новых дамах, напрыклад, у раёне вуліцы Прытыцкага каштавала каля 30-35 тыс. бакаў, - падзяліўся з намі экспэрт. - Сёняня - 45-50 тыс”. Калі вас супакоіца такая інфа, у Кіеве падобнага кшталту кватэра каштует каля 100 тыс. І нічога - людзі купляюць.

Але паколькі мы з вамі да статусу “людзей” пакуль яўна не дацягваем, самы верны шлях знайсьці дах над галавой - зыняць кватэру ці пакой. Хаця і тут рынак азьвярэў: без знаёмых ці нейкіх шчасльвых выпадкаў аднапакаёўку на ўскрайніе можна шукаць, маючы ў кішэні ні менш за 150 далараў. Больш утульная хаза каля мэтрошкі пацягне на 180-200.

“Мінулым годам мы зь сябрамі жылі ў трохпакаёвой кватэры ў Серабранцы, у 15-ці хвілінах ад мэтро, - расказвае студэнтка 2-га курсу БДУ Каця. - Башлялі ўсяго 160 бакаў. Хатка была даволі засратая, але жыць было можна. У гэтым годзе гаспадар нас “папрасіў”, таму мы з хлопцамі началі шукаць новы прытулак. Нічога танней 180-ци за сраную двухпакаёўку знайсьці не атрымалася. На шчасьце, мне ўсё ж такі далі месца ў інтэрнаце...”

Пра цыклічнасць коштаўтарэння на арэнду кватэры ня ведае толькі

першакурснік. Але наўрад ці гэты першакурснік здагадваецца, што ў высокім кошце за кватэру вінаваты... ён сам. Рыэлтары, якім даводзіцца тлумачыць тупарылым кліентам, зь якой гэта радасці кватэры так даражэюць напачатку восені, спасылаюцца якраз на “студэнцкі фактар”. Рост коштай пачынаецца летам (“абітурыенты прыехалі!”) і працягваецца дзесяці да каstryчніка (“абітурыенты зрабіліся студэнтамі, а замест інтэрнату пабачылі дулю”). Далей кошт паступова паніжаецца (“тут “не студэнтам” і трэба лавіць мазу”), каб з прыходам наступнага magic summer зноў скокнуць увышыню. Ясны корань, башляць 150-200 у.а. за асобныя душыкі, прыбіральню і астатнія 20 м² жылплошчы зможа на кожны хлопчык з Лоева. Але ёсьць іншыя варыянты...

НЯ ПУКАЙ У ПРЫБІРАЛЬНІ!

Бывалыя студэнты-бомжыкі гавораць, што нават калі месца ў інтэрнаце не далі адразу, трэба больш актыўна прэсынгаваць дэканат. Для падстрахоўкі прыцягніце з сабою стос даведак (ахвяра аборту, тушиў Чарнобыль і г.д.). Калі прабіць бэтонную сцяну непараузменыя не атрымліваецца, валіце непасрэдна ў інтэрнаты. Весьці перамовы з загадчыкамі “кампусаў” лепш не ў пачатку верасьня, калі інтэрнаты нагадваюць растрывожаныя вульпі, - трохі пазней.

І то: жывем не ў Масковії, і нашыя загадчыкі часта сцуць, бо над іх галовамі вісіць партрэт з вокам, якое ўсё бачыць... Другі варыянт: зьбіваца ў зграі і наймаць хату кагалам. Плюсы: весела і ня вельмі дорага. Мінус: людзі, што здаюць хаты, надта ня любяць аддаваць сваё жытло на разарваньне (як ім падаецца) кампаніі падазронных студыкаў. Лёгіка гаспадароў: яны будуць бухаць бухло, паліць наркотык і займацца групавым сэксаам на майё любімай канапе! Лёгіка ў гэтых словах, між іншым, ёсьць... “Нам рэальная паshanцавала з той хатай у Серабранцы (гл. вышэй), - гаворыць студэнтка БДУ Каця. - Мы жылі ўчацьвярох. Вясёлая кампанія: я і трох хлопцы (адзін з іх - мой boyfriend). Гаспадар прыходзіў да нас амаль празь дзень. Але потым, пабачыўши, што мы нічога кепскага ня робім, супакоіўся. Прауда, пад намі жыла крэйзанутая бабулька, якая, пачуўши музыку паслья 9-й вечару, адразу ж begla званіць нашаму гаспадару. А дом стary, панэльны. Ты пукнеш у прыбіральні, а бабка ўжо за слухаўку хапаеца...”

Дарэчы, пра бабак - яны таксама здаюць пакой з мэтай зарабіць капеечку і пазбавіцца адзіноты. Бонус-мэта каварнай бабкі: знайсці бясплатную рабсілу. Павінен жа нехта мыць яе съмярдзючыя панчохі, варыць рэдзенкі малочны супчык і драіць падлогу.

З вуснаў у вусны сярод студэнтаў перадаюцца легенды пра тое, як адзінокія бабкі аддавалі хаты ў спадчыну студэнтам, якія пажылі (у нармальнym сэнсе гэтага слова) зь імі нейкі тэрмін. Не за праста так, канечне, а за тое, што студык дапамагаў зьнясіленым бабкам па гаспадарцы. Прауда, факты съведчаць пра іншае...

“Я на такую херню купілася, калі прыехала вучыцца ў менскі пэд з Маладэчні і зняла пакойчык у бабці на Трактарным, - расказвае пяцікурсніца Алена. - Бабка цэлы год парыла мой мозаг байкамі пра тое, як я шчасльвіва зажыву ў яе хрушчобе, калі яна “адправіцца ў далёкае падарожжа да Бога” (стара курва з такой патэтыкай і казала!). Як дура я штодня драіла кватэрну, бабці варыла есьці, бегала для яе ў аптэку і гастроном, па дарозе прыглядаючы шпалеры для “амаль сваёй” хаты ў бліжэйшым “Хозмаге”... Колькі дзяючо патраціла сваіх кроўных грошыкаў і часу на бабулю, сказаць цяжка. Ды і няважна: у выніку Леначку ablамалі “стрыечныя ўнучатыя пляменынкі” бабы Тоні. Якія патлумачылі “ліміце”, што кватэра прыватыздаваная на іх імі: “А для бабулі тут і сапраўды перавалачны пункт па дарозе да Бога”. Па-нормальному наняць пакой у

адзінокай “старушэнцы” каштуе 20-30 у.а. Заплаціў раз на месяц - і жыві сабе. Але бабулі трапляюцца розныя. Камусыці пашчасціць натрапіць на былу акторку “рускага” тэатру на пэнсіі, а хтосьці паселіцца пад адным дахам з бабкай, дах якой ужо даўно не на месцы. “Я здымам пакой у бабкі ўжо другі год запар, - гаворыць студэнтка журфаку БДУ Паліна. - Нармальная такая, спакойная “старушэнцыя”. Ня п'е, ня паліць, дзядкоў ня водзіць. Мінус адзіны: любіць літаратуру. Прыймам даволі дзіўнаю любоюю. У яе вялікая бібліятэка, і з гэтай нагоды яна не купляе туалетную паперу. Спачатку карысталася нейкім даведнікамі па хіміі 60-х гадоў. Але калі ў прыбіральні я ўбачыла “Вайну і мір” з выдзертывімі старонкамі, мне стала млюсна...”

Цікава, што бабкі, звяртаючыся ў агенцтвы, часта просяць, каб ім падшукалі дзяўчынку. Хлапцоў, відаць, наша “старына” не шануе. І гэта зразумела! Аднаму хлопцу з мэдуніўру (назавем яго, для прыкладу, Сярожам) пашчасціца наймаць пакойчык у адной са старэлай жанчыны. Жанчына была мілая і даверлівая. Давярала хлопцу настолькі, што з раніцы пятніцы да вечару панядзелка часта звалівала на фазэнду, аддаючи хазу ў поўнае распараджэнне кватаранта.

На радасцях Сярожа спачатку арганізоўваў засяжныя флэты. Але хутка яго запарыла прыбірацца паслья тузы, і Сярожа нарадзіў геніяльную схемку: пачаў здаваць бабчыну хазу пасуткава (15 бэ суткі). Цяжка паверыць, але схема паспяхова дзейнічала некалькі месяцаў, пакуль аднойчы бабуля не вярнулася раней абяцанага тэрміну. Рэакцыя яе невядомая, але спадзяемся, што ўсё абышлося карвалолам. Гавораць, і Сярожа пачуваеца няхіла: з заробленых грошай купіў сабе стэрэасыстэму... Сярожыну схему ў большых маштабах някепска рэалізуе адна маладая сям'я. Яны папрасілі не называць іх прозвішча, ды і на кой ляд гэтае прозвішча каму патрэбна...

“Мы з жонкай здымаем на доўгі тэрмін тры кватэры ў розных раёнах Менску, - сказаў галава сям'і Вадзім. - І здаем іх пасуткава. Гэта даволі турботна, але пару-тройку сотак грыноў у добрыя месяц выхадзіць. Так што мае сэнс гэтым займацца. Гаспадары, дарэчы, ведаюць, што мы так робім, але ім пофіг.”

ПРАЦАДОМ

Яшчэ адзін спосаб студэнцкага пражывання ў Менску - знайсці сабе працу. Пажадана, у начную зьмену. Мэдсястрычкай там ці, як наш наступны герой Алег, начным вартауніком - гэта кул!

“У цябе ёсьць койка, дзе можна спаць, а табе яшчэ за гэта і гроши плацяць, - разважае Алег. - Перад сном можна яшчэ і падручнікі пачытаць, да вучобы падрыхтавацца”.

Начаваць на месцы працы - экстремальны і на вельмі надзеіны спосаб, але таксама спосаб. У Алега ўсё атрымалася выпадкова. Шукаючы падпрацоўку, ён знайшоў месца вартауніка на адной аўтабазе. Якраз праз тыдзень яго паперлі з інтэрнату. “За што паперлі? За дабрыню! Я жыву на першым паверсе і дапамагаў аднаму знаёмаму ягоную дзёўку ноччу зацягнуць у “абшчак”. А, відаць што, нейкай падла стукнула камэндзе, а можа, яно і сапраўды выпадкова атрымалася. Карацей, прываліліся “апера”* з праверкай. А ў мяне бухая дзёўка ў акне тырчыць...”

Алег праводзіць у сваёй “старожы” пяць начэй на тыдні. На выходныя ездзіць да бацькоў у родны Сьветлагорск. Ездзіць, што цікава, стопам...

“Спадзяюся, што праз пару месяцаў мяне зноў заселяць, - гаворыць Алег. - Таму што, дупай адчуваю, хутка гэтая “лафа” скончыцца...”

А можа, Алегу і няма чаго хвалявацца. Вольга, іншагародняя студэнтка аднаго з мясцовых каледжаў, “жыве і працуе” пры адной з бальніц ужо трэці год.

“Мне з Коласава да Менску і назад кожны дзень ездзіць ніколі не падабалася, - расказвае яна, уладкаваўшыся на сваёй бальнічнай канапцы пазручней. - Таму і вырашыла пашукаць варыянт з жытлом у сталіцы. Нуль: кошты такія, што нават з дапамогай бацькоў (яны ў мяне “інтэлігэнцыя” - настаўніца і інжынэр) ня справісься. Таму пачала шукаць жытло і працу”.

Оліна сяброўка, якая тады ляжала ў бальніцы, і падагнала ёй гэтае выгаднае месца - такі працацом.

“Выгаднае” - каля 100 тыс. на месяц “чыстымі”.

“Што значыць як я на такія гроши жыву? Я на іх тут не жыву - я тут на іх эканомлю. Дамовілася з загадчыцай аддзялення, што буду ў бальніцы начаваць. Ёй пофіг, а мене ўдаеца яшчэ і бацькам дапамагаць. І я нават ня ведаю, ці перасялілася б у інтэрнат жыць. Мне і тут някепска...”

* “Апера” - апэраторыўны атрад, што фармуеца са студэнтаў. Існуе амаль у кожным інтэрнаце. Прыйзначэнне: гарантаваныне бяспекі прыстойным жыхарам.

“ЗЕЛЕНЬ” ПУЗАТАЯ тонеуякальная прага

ШТО ТРЭБА ЗРАБІЦЬ, КАБ АБАГАЦІЦА АДРАЗУ І НА ХАЛЯВУ? МОЖНА, НАПРЫКЛАД, ПЭРЫЯДЫЧНА КУПЛЯЦЬ ЛЯТАРЭЙКІ “СУПЭР ЛАТО”. БАБЛА БУДЗЕ МЕНЕЦЬ, АЛЕ ГОД ПРАЗЬ 10-20, МАГЧЫМА, ВАМ ПАШЧАСЫЦЬ, ЯК ЦЁЦІ ТАŃІ, ПРА ЯКУЮ ПІШУЦЬ УСЕ ГАЗЭТЫ. А МОЖА І НЕ ПАШЧАСЫЦЬ, І ВЫ ЎСЁ Ж ТАКІ ПАЧНЕЦЕ ВАРУШЫЦЦА Ў ПОШУКАХ АДКАЗУ НА ПЫТАНЬНЕ: ЯК ЖА ХУТЧЭЙ СПАТОЛІЦЬ СВАЮ ПРАГУ ДА ГРОШАЙ? ЧАТЫРЫ ГЕРОІ НАСТУПНAGA АРТЫКУЛА, ШТО ЗГАДЗІЛІСЯ РАСКАЗАЦЬ АДЭЛІНЕ ЗЯНКОВІЧ ПРА СВОЙ БІЗНЭС, ЗАДАЛІСЯ ТАКОЙ ДУМКАЙ У НЕПЛАУНАЛЕТНІМ УЗРОСЬЦЕ. ЧЫМ УЖО ЗАСЛУЖЫЛИ ПАВАГУ: ЗАЙМАЦЦА ТАКОЙ НЕБЯСЬПЕЧНАЙ СПРАВАЙ, ЯК БІЗНЭС ПА-БЕЛАРУСКУ, У ТАКІМ УЗРОСЬЦЕ? НУ НАФІГ!..

БІШОН

СУПЭР-ПУПЭР

У 13 год ён прадаваў па электрычках апазыцыйныя газеты; у 17 ён першым у Беларусі выдаў тысячным накладам кампакт-дыск з айчынным музлом, а ў 18 пра яго началі распускаць чуткі: маўляў, Супэр ужо зарабіў сабе на кватэру. Хто яго ведае, можа, і зарабіў. Дакладна вядома толькі адно: вось ужо 10 год Віталь Супрановіч амаль адзіны ў краіне займаецца "айчынным", белмоўным музычным бізнэсам.

Віталь узяўся за тое, на што адны не глядзелі, а іншыя баяліся звязвацца, у 15-гадовын узросьце. "Гэта зараз можна казаць пра бізнэс. 10 год таму, калі мы пачыналі, я ня ставіў за мэту атрыманьне прыбыту. Гэта была перш за ўсё спроба задаволіць нейкія свае патрэбы".

Пачалося з элемэнтарнага: "Я хацеў набыць, напрыклад, касэту гурта "Камэлот", а іх прадавала фірма "Тон-рэкардс". У крамах ні халеры не было, а таму я ішоў на іх гуртовы склад і там набываў мінімальную партыю - некалькі дзясяткаў штук, а потым распашоуджваў сярод знаёмых. Атрымлівалася, акупляў свае выдаткі і атрымліваў невялікі прыбыток з прададзенага".

Супрановіч узгадвае, што яшчэ да справаў з касэтамі гандляваў газетамі. "Быў час, калі такія газеты, як, напрыклад, "Свабода", забараняліся - я іх прадаваў у электрычках, праз знаёмых. З аднаго боку, я даваў магчымасць людзям набыць гэтыя газеты, а зь іншага - я таксама меў з гэтага прыбыток. Ці спараду́ды гэта бізнэс?" Калі проста "купляць і прадаваць" стала нецікава, Віталь разам з калегамі зь Беларускай музычнай альтэрнатывы зрабіў складанку беларускамоўнай музыкі і выдаў першы дыск "Вольныя танцы. Слухай сваё". Ён таксама не разглядаўся як бізнэс-проект, але добра распрадаўся і прынёс нейкі прыбыток, на які Супрановіч і кампанія выдалі яшчэ некалькі дыскаў. Паралельна пад патранажам BMAgroup праходзілі рок-канцэрты - таксама някепскія грошикі. Пра тое, як акупілася складанка, Віталь сціпла маўчиць. Але, ўзгадваючы посьпех канцэртаў, можна меркаваць, што па бабках ўсё было зэр гут. Зараз Супрановіч выдае і "Палац", і "Крыві", і нейкую хэвіметалічную лухцену, што някепскі прадаецца. І - ужо зусім ня бізнэс-ход - выдае архіўныя запісы: Забэйда-Суміцкі, Равенскі, Агінскі, Манюшка. "Гэта не камэрцыйныя праекты, - упэўнены Супрановіч. - Але мы выдаем іх, бо ёсьць вялікая рызыка, што яны могуць зьнікнуць".

І вось які парадокс: за ўсё 10 год на бізнэс Супрановіча нікто нават не спакушаўся: ні "мафія", ні канкурэнты. Ясна, не абыходзілася без засадаў, але асаблівых глябальных траблаў не было. Да апошняга году-пайтара. Дзякуючы нейкаму казлу-невідзімку, які тэлефануе ў клубы і адмняе канцэрты, у Супэра злятая цэлая куча бабла і імпэт, у музыкаў - ганарап, у фэнаў - настрой. Мала таго што забараняючы самыя "прыбытовыя" музыкі: Супрановічу і яго калегам не вяртаецца сума за гастрольнае пасьведчанье - абавязковы дакумент для правядзення канцэрту. Каштую паперка ад 200 да 2000 бэ залежнасці ад памяшканья. "Здараліся выпадкі, калі гастролька каштавала столькі ж, колькі складалі ўсё іншыя выдаткі на арганізацыю канцэрту", - кажа Віталь.

Вось і разъбярыся: каму палітыка, а каму - бізнэс. За апошні час самым паспяховым у фінансавым пляні атрымаўся канцэрт "Кукол" - і для Супэра, і для саміх музыкаў.

Супэр пакуль не зьбіраецца зьмяніць род дзеяніасці. Скончышыў Вышэйшую тэхнічную вучэльню па спэцыяльнасці "станочнік шырокага профілю", "кулёк" па спэцыяльнасці "мэнеджмент сацыякультурнай сферы", ён вучыўся бізнэсу самастойна, таму з упэўненасцю кажа: "Галоўнае - мець жаданьне займацца самастойнай працай". І, падумаўшы, ўсё ж такі дадае: "Складана весьці нейкі бізнэс у краіне, дзе ня дзейнічаюць законы, дзе кожны закон можна трактаваць па-свойму. Я ўжо ня ведаю, што ў нас можа быць паспяховым, настолькі ўсё абсурдна. Калі толькі не знайсці сабе "дах" у нейкіх дзяржаўных структурах. А так, мне здаецца, тут бессэнсоўна нешта рабіць".

РЫНКІ-ШАПІКІ-ПРЫПЫНКІ

Міцьку 22 гады. У парайананыі зь мінулым годам, калі мы апошні раз бачыліся, ён моцна пасталеў. І яшчэ больш заграз у бізнесе: яго складана вызваніць і амаль нерэальна куды-небудзь выцягнуць. Кажа, што ад 7-й раніцы да 10-й вечару на нагах, скардзіца, што часам нават выходных няма. Але ледзь ня сьвеціца, калі кажа "мой бізнэс".

"Яго бізнэс" зараз - два шапікі і прадуктовая крама ў недалёкім ад Менску гарадзкім пасёлку. Пачынаў жа Міця ў 16 год: пасля 11-й клясы пайшоў дапамагаць суседу гандляваць бытавой хіміяй - стаяў на рынку калі 8 месяцаў. Бізнэсам тут спачатку ня пахла... Тым часам Міця паступіў у нартас. "Гэта ўвогуле быў касяк. Вельмі ціжка было сумяшчаць і тое, і тое. Треба было і вучыцца - а я на дзённае паступіў, на платнае, - і суседу дапамагаць". Але першапачатковы капітал Міцька скалаціў - 200 баксаў. На ўсе панакупляў пралынія парашкоў (а чаго вымудрацца, калі досьвед ужо ёсць), і ў вольныы на вучобы час, па суботах і нядзелях, прыгандлёўваў. "Аднакурснікі толькі на пятым і раскачаліся, пачалі патроху варушыцца. І тое, толькі тыя, каму бацькі маглі дапамагчы са стартавым капіталам. А я ў гэты час быў ужо "крутым перцам".

Дзесяць пасярэдзіне 1-га курсу Міця зарэгістраваў свайго IP* і пачаў "пахаць" на сябе. Душа патрабавала большага, чым пралынія парашкі, таму Міцёк "даўгануў бабак" і купіў шапік. У штаце яго IP звязвіўся першы супрацоўнік - прадавец.

"Шапік стары - абынць і плакаць. Бабак асабліва не было: усе гроши ўшлі на тавар. Я пазычай, купляў, адбіваў і зноў - пазычай і купляў. Тавару было ўсё больш і больш, а яшчэ патрэбна было ж і ва ўніверы нешта рабіць", - расказвае Міця.

Праз паўгода "справа" разраслася да "прыпынку" - шапіку, які стаіць на прыпынку грамадзкага транспарту. Тут, праўда, было больш складана: на дакументы замест 200-300 баксаў выкінуў амаль 2 тысячи. Плюс зямля, якую купіў пад "прыпынек", была зарослая пустазельлем. "Давялося "благародзіць", клумбы насадзіць, столікі паставіць, - расказвае хлопец, і не бяз гонару дадае: - Я і сам не чакаў, што будзе такі ёфект: зараз столькі моладзі зьбіраецца на тым прыпынку! А што? Усё побач, усё можна купіць. Раней жа ў Менску ездзілі".

"Прыпынак" Міцёк надыбаў у долі зь сябром. "Удвух больш зручна: я мог паехаць на вучобу, а ён па дакументы ці па тавар. Ясна, ужо ня той прыбыток. Але ў гэтым годзе зь сябрам, іншым ужо, я адкрыў прадуктовую краму. Працэс ідзе".

У Міці няма бухгалтара: кажа, працаўцаў у дробным бізнэсе ў Беларусі можна, галоўнае, ва ўсім разбарацца самому.

У планах "перц" - як мінімум, машына, пара грузчыкаў, свая кампанія. Усё астатніе - сакрэт, бо суроку бізнэсоўцы, як вядома, вельмі баяцца. Але, відаць, наступны Міцеў бізнэс будзе іншым: "Хочацца нармальная працы, а гэта каб паралельна ішла. Ёсьць шмат ідэй, якія можна рэалізаваць". Што за "нормальная праца" - засакрэчана. А будучыня - у сэнсе, рахунак у банку, кватэра і ўсё такое - таксама яшчэ вельмі далёка.

Усё астатніе - як у супраўднага бізнэсоўца: адпачынак рэдка, але ў Турцыі, шмоткі - адтуль жа, працоўны дзень - ненармаваны.

"Здаецца, што там складанага - шапікі... Але я падымаюся а 7-й раніцы, прыяжджаю дахаты гадзіне а 10-11-й ночы, - нібы абураеца Міця, які, дарэчы, ужо абзявёўся сям'ёю. - Складана, але калі зацікаўлены, то ўсё лёгка".

КУПІ "КЕФІР"

Пасля шыфраваных тэлефанаваньняў забіваю стралу яшчэ з двума бізнэсоўцамі з разраду "next generation": К. - 22 гады, В. - 23. Заканспіраваны сустракаемся ля нейкай аўтобуснай станцыі, размаўляем у машыне. Прычыны зразумелыя: хлопцы займаюцца мабіламі і рознай кампютарнай тэхнікай. Усё законна, "па-белому", але ў сувязі з апошнімі ператрусамі мабільнага

рынку - на ўсялякі выпадак. Таму, мабыць, у размове атрымалася больш тзорыі, чым практыкі.

“Расказаць, як мы кралі балванкі на трактарным заводзе? - распачынаюць размову з жартай (?) К і В. - Маладыя бізнесоўцы - людзі, якія дзесяці штосыці змахінчылі, надыбалі з гэтага стартавы капітал і адкрылі бізнес - загон”. Калі кіравацца толькі гэтым загонам, на ўсіх маладых беларускіх бізнесоўцаў на Трактарным балванак яўна не хапіла. Такіх, як К. і В., - дафіга: “У нас у Жодзіна нават адзіннатацікльясынкі працуяць на сябе”. “У бізнесе што галоўнае? Па-першае, вырашыць, што ты хочаш рабіцца і навошта, - пачынае гаворку В. - Адразу многае не атрымаецца. Каб пайсьці адкрыць ІП і пачаць афіцыйна працаўца, траба мець немаленькі стартавы капітал - гэта па-другое”.

З капіталам нашым героям дапамог старэйшы кампаньён, якому зараз 30 год (наагул у канторы К. і В. ляжыць капітал шасьці чалавек. Прытым у кожнага - свая галіна дзеянніці).

Працаўца хайць б у нуль, а ня ў мінус, можна толькі праз месяцы трыв, а вярнуць укладзеную суму (ад штукі да дзесяці штук баксаў) немагчымы ўвогуле - усё зъядзе абарот.

Плюс выплаты дзяржаве ў выглядзе розных падаткаў, збораў і іншай нефіговай фігні. І падатковая - ня самае паскуднае, з чым сутыкаецца бізнесовец.

“Безъ яе ў гэтай краіне шмат тых, хто дурыць галаву. Усё залежыць ад таго, чым займацца, - тлумачыць К. - Калі, напрыклад, займаецца працуктамі, то прыходзяць санстанцыя, пажарнікі і падатковая. І кантроль, які “назірае”, што вы там зь безнайшкай круціце. Ну, і “кефір” - камітэт фінансавых рассыльстваўнаньяў - сіла зусім не зразумелая і з шырокімі магчымасцямі. Увогуле, лепш зімі ня зъявлявашаца”.

Таму і пытаныне, якім парыўся беларускі бізнес яшчэ дзесяць год таму - “дах” - зараз яўна не актуальны. “Самы вялікі “дах” у нас усьвець у пагонах, - распавядае В. - У нас няма відавочных бандытаў. Прыйнамсі, ніхто з нашых знаёмых не сутыкаўся з гэтым. Можа, на рынках яны і ёсьць. Але з большага да вас прыходзяць людзі зь дзяржслужбамі”.

“Стала ціха і спакойна, - пагаджаецца К. - Але сітуацыя ад гэтага не зьмянілася. Ня хочаш плаціць - цябе задушаць. І ня траба разборак, страляніні, крыві і г.д. Цябе проста элемэнтарна задушаць санкцыямі, штрафамі - і ўсё, цябе ня будзе”.

Выслушахуішы тыраду пра дзяржрэкет, вырашаю перавесыці гаворку ў іншай рэчышча і праланую расказаць што-небудзь аб прыватным жыцці. І тут жа змаўкаю: просьба выклікае шквал эмоцыяў. “Пра што ты кажаш? Калі працоўны дзень - ад 7-й да 23-й!” В. зь лёгкай іроніяй узгадвае, што апошняя дзяёчына вельмі

недакватна ставілася да яго “працоўнага графіку”, таму яна “была”. Нягледзячы на ўсе траблы і цяжкасці, колькасць маладых бізнесбояў і бізнесгёрлаў у Беларусі павялічваецца. Мае

суразмоўцы ўпэўненія, што галоўны стымул - гэта самастойнасць і незалежнасць. “На завод, на дзяржпрадпрыемства, пад чыёсці камандаваныне і на 300 тон заўсёды пасыпаем пайсьці”. “Круцісься” - вось ключавое слова для такіх, як К. і В. “А што рабіць, калі дзяржава не разумее, што можна жыць і зарабляць з малога бізнесу? Але калі чалавек з

галавой, заўсёды нейкі артыкульчык знойдзе, закон, запытаеца ў некага, хто ведае, у галаве ўсё пракруціць і зробіць па-свойму”.

Будучыня сяброву-кампаньёнаму К. і В. пакуль малаўцяманая. Але ўсё паказвае на тое, што хлопцы не працадуць. За мяжу зваліваць не зъбіраюцца, хайць многія знаёмыя ўжо там. “Не даюць тут нармальная працаўца, вось і зваліваюць. А хто нас там чакае? Са сваім эртэішным дыплёмам нам там толькі гамбургеры прадаваць. Іншая справа, што за гамбургеры можна атрымліваць столікі, колькі тут - ня ведаючы ні выходных, ні сьвятаў”.

* ІП - індывідуальны прадпрымальнік.

МЕНСКІЯ КІНХЭДЫ

пакаталі і адпусьцілі

КАЛІ ЎЛЧЫЦЬ, ШТО Ў ГЭТЫМ ГОДЗЕ Ў САВУДАЎСКАЙ АРАВІІ АДКРЫЎСЯ ПЕРШЫ ПАСЬЛЯ 20-ГАДОВАЙ ЗАБАРОНЫ КІНАТЭАТАР, ТО САМА НАЯЎНСЦЬ КІНАПРАКАТУ Ў БЕЛАРУСІ - ЗЬЯВА СТАНОЎЧАЯ. АЛЕ ПРЫ ЎСЁЙ ПАВАЗЕ ДА ТАГО, ШТО МЕНСКІЯ ПРАКАТЧЫКІ ЗРАБІЛІ З НАШЫМ КІНАГУСТАМ ЗА АПОШНІЯ 4-5 ГОД, ПІГТАНІНДУ ДА ІХ ПРАЦЫ МЕНШ НЕ СТАНОВІЦЦА. ХТО ВЫРАШАЕ, ШТО НАМ ГЛЯДЗЕЦЬ? ЯК Ў МЕНСКУ АПЫНУГАСЯ “40-ГАДОВЫ ЦНАТЛІЎЦА”, А НЕ ЧАРАЎНІК З “ШАКАЛЯДНЯН ФАБРЫКІ”? ЦІ ЗАГОНІШ МЕНЧУКОЎ У АРТ-ХАЎЗ КІНАТЭАТРЫ? - АЗАДАЧЫЛАСЯ АЛІНА КРУШЫНСКАЯ.

1997 год стаўся самым складаным для беларускіх к/т, якія дагэтуль выкарыстоўваліся пад крамкі, салёны і іншую фігню - бабкі трэба было зарабляць. Выратаваў кінапракат і ўсіх нас ад татальнага кінатэатру, які парадак сальна, фільм "Тытанік". Ён дазволіў хоць неяк акупіць працу стратных кінатэатраў, усталяваць у некаторых зь іх систэму Dolby і уговоге павярнуць пілл тварам да кіно. Праврэй, аднак, адбыўся не адразу: першая частка "Зорных войнаў" праходзіла ў напаўпустых залах, а рэпэртуар, як і раней, пакідаў жадаць лепшага. Кіраунік менскага "Кінавідэапракату" Васіль Коктыш узгадвае: "У нейкі момант мы зразумелі, што альбо мы нешта зъянімі, альбо "кіна ня будзе", і пачалі зъбіраць камяні". Так сабралася ная проста груда каменяня, а даволі цэльнай структуре менскага "Кінавідэапракату", якой сёняня належаць усе кінатэатры сталіцы. Пакінем убаку пытаныне пра тое, колькі высілкаў і грошай пайшло на тое, каб вярнуць гледачу ў запі і пакінуць іх там глядзець сапраўдна вартыя ўвагі фільмы. Але, напэўна, самым вялікім набыткам "Кінавідэапракату" стала тое, што ў беларусаў нарэшце нарадзілася адчувацьне прыналежнасці да агульнасусветнага кіна-кам'юніці. І зараз можна з упэўненасцю сказаць, што мы глядзім тяя ж і тады ж фільмы, што ўесьве съвет.

Я ПРЫНЁС ВАМ КИНО!

Беларусь стала адным з раёнаў плянэты Зямля, дзякуючы якому звычайныя высокабюджэтныя галіўдзкія фільмы ператвараюцца ў кіна-бастэлеры. Но мы таксама робім касу блёкбастэрам: любы мячук, які схадзіў на прэм'еру "Sin City" можа з гордасцю сказаць, што яго кроўныя Br 5000 ляглі ў кішэню Брусу Ўілісу якасці ганарапу.

Гэткім Прамэтэем Галівуду ў Беларусі выступае менскі "Кінавідэапракат".

Усім, що ми бачим і ня бачим на відеокінекранах столиці, ми авалязаныя "Кінавідзапракаті" і пэрсанальна яго кірауніку Васілю Коктышу. Бо менавіта пад яго кірауніцтвам цэлая армія рэкламшчыкаў, дырэктараў кінатэатраў ды іншых

экспертаў працуе на тое, каб той ці іншы фільм сабраў у Менску касу. Але сам працэс зьяўлення на шырокіх экранах блёкбастэр - яшчэ тое кіно, на здымачную пляцоўку якога зредку пускаюць чужых.

Такім чынам, усё пачынаецца з таго, што супрацоўнікі "Кінавідэапракату" на чале са сп. Коктышам зь першага (!) здымачнага дня адсочваюць чарговы галівудзкі блёкбастэр на предмет патэнцыйнай паспяховасці яго пракату ў Менску. Каб у Менску адбылася сусветная прэм'ера, копія фільму мусіць быць замоўленая ў правакарыстальніка на менш чым за паўгода. І тут можна злавіць як птушку шчасця, так і траблы сабе на адно месца. Няўда абраў фільм - трапляеш на бабкі, а не купіў нешта - атрымліваіт колькі пістонаў ад глядача (што, зрешты, ня так страшна).

У якасці галоўнага свайго дапаможніка ў справе абрання стужак менская кінаманаполія актыўна юзае "Кінобизнес сёдня" - даволі кан'юнктурны, як да альтэрнатыўных пракатчыкаў, маскоўскі часопіс.

Абраць - справа адна. Іншая - набыць праваы ды копіі для пракату. Галоўныя дыстырыбутары, забываючыя кінапрадукцыяй пракатчыкаў з краін СНД, буюцца ў Маскве. Каля 25 тамтыхшых кампаній у супрацоўнічаць з беларусамі, а буйнейшая "Цэнтрал партнэршып" мае сваё прадстаўніцтва ў Менску.

Збольшага будучыя блёкбастэры купляюцца праграмамі ці пакетамі. Гэта значыць, у камплекце з сапраўды касавымі фільмамі ідзе кінасъмеццце, што потым будзе ціхенька катацца недзе на пэрыфэрыі.

Фільм закуплі - пачынаецца яго рагклімная кампанія: афішы, тэле-, радыёрэкламы, публікацыі ў прэсе і інш. Тут пракатчыкі маюць раздоллье для целаруху. Прауда, бываюць і выключэнны: "Дыстырыбутары "Матрыцы" пільна сачылі, каб у час прамоцыі фільму мы не зъяўляніся слоган і афармленненне афішы", - распавяляла загадчыца аддзела рагклімы "Кінавідэапракату" Наталя Патапенка. Гэта зразумела: калі вы падпісаліся пад тым, што хочаце быць такім, як увесь сьвет, калі ласка, выконвайце агульнапрынятую правілы гульні.

Гляблізім і прага нажывы, як сказаў б клясык леварадыкалізму, спраўляюць свой баль ужо і ў нас. Магчыма, па гэтай прычыне апошнім часам менскія кінагурнанія высоўваюць усё больш і больш прэтэнзіі да "Кінавідэапракату", які прывозіць у Беларусь толькі "100-працэнтнік". Фільмы ж, якія здаюцца чыноўнікам ад кіно не такім надзеінымі ў пляне збораў, на ўсялякі выпадак адсоўваюцца ўбок. Любімчык журналістай, гаваркі, шчыры і ўжына не такі прасыщацкі, як падаеца на першы погляд, Васіль Коктыш і ня думае хаваць той факт, што падчас кінашоўпінгу апрача вывучэння boxoffice і пракатнага лёсу фільмаў на "постсаўку" ён арыентуецца ў першую чаргу на свой густ.

У ётых жа ўпэўнені і легендарны кінакрытык Максім Жбанкоў: "Менскі рэпэртуар абмежаваны асабістымі прэфэрэнцыямі, - намякае сп. Жбанкоў на кіраўніка "Кінавідзапракату" і далей тлумачыць: - Нармальна га ўяўленьня пра агульны кінапрацэс тут няма. Ёсьць галоўнае - гэта жаданье не рызыкаваць і падтрымліваць камэрцыйны поспех. Усё астатніе - пытаньне інтуїцы".
Магчыма, менавіта інтуїцы ўсё ж такі падказала кіраўніку
"Кінавідзапракату" пашырцы свой круггляд адноска кіно камэрцыйнага і ня вельмі і зрабіць у сталіцы штотэмесчын фэстываль "4x4". Гэты фэст - хоць і невялікі, але ўсё ж такі кроў да разумення: блёбастэрамі вялікую частку менскай публікі яўна перакармілі.

ЗНАЁМЯ ЎСЁ ТВАРИ лепей на будзе

тэкст:
МАРЫЙКА МАРТЫСЕВІЧ

Няма сумневу, менскія афішы - гэта самы сапраўдны street-art. Які, на жаль, вось-вось адамрэз: як стала вядома ад супрацоўнікай к/т "Mir", "Кінавідэрапракат" плянуне забесьпячынны ўсіх к/т стандартнымі фотащытамі з анонсамі фільмаў. Пакуль падпісваюца адпаведныя паперы, лічбавыя камэрэ аматараў маліванага кінатэршу фіксуюць шэдэрү для нашчадкаў. Дзяячуочную сувядомасць аўтаркі гэтыя радкоў коліс скалану анонс фільму "Натынг Хіл", вывшаныя кала к/т "Цэнтральны". Невядомыя мастакі намаляваў (?) Джулію Робэртс з білока пасаджанымі вачыма, неімаверна, нават як на яе, шырокі ротам і шэрым колерам твару. З таго часу ў маю памяць началі ўразаці касавокая Кэтрын Зета-Джонс, "ліловы нэгр" Эзді Мэрфі, Одры Тату, на грудзіах якой мастакі к/т "Зымена" мэтровымі літарамі вывеў "АМЯЛІ". "У Менску што, паказываюць фільмы выключна пра жыццё даўнай?" - пытаяцца сноўбы. Але пры ўсім непадабенстве да карцінкі на экранах, маліваныя афішы маюць сваю неперадавальную чароўнасць. Як бы яго ні закатвалі ў мармур і тратуарную плітку, Менск цешыць жыхароў і гасцей горада сваій такої савецкай правіцыйнасцю датуль, пакуль штатныя мастакі менскіх к/т трывмаюць у руках пэндзлі. Но яны займаюцца новым іканапісам са сваім канонамі.

Брэд Піт ці Скарлет Ёхансен спачатку не пазналі б сабе на нашых афішах, а пасля аддалі б шалёныя бабкі за парытэтныя выявы. Парытэтныя і эфэмэрныя: кажуць, мастак-афармляльнік кожнага к/т меў для працы 4-5 шчытоў. І паслы заканчэнныя пракату папярэднюю выяву змываў, каб напісаць новы шэдэр...

АРТ-І-ФАКТ

Некамэрсыйнае кіно - тое, што ў нас прынята называць арт-хаўзам - зараз, як 15 год таму, паступае на менскія экраны вельмі дазіявана. І пытанье пра адкрыцьцё арт-хаўз-кінатэтру так і вісіць у паветры. Стандартны адмазкі - няма грошай (на закуп, на набудову к/т і інш.) - адышлі ў нябіт. Зараз галоўных адмазак дзіве: 1) мы не акупім пракат некамэрсыйных фільмаў, бо 2) у нас падрыхтаванай публікі вельмі мала.

А тым часам чалавек, абазнаны ў кіно за траіх, Максім Жбанкоў, не бяз гонару ўспамінае, як падчас паказу, арганізаванага "Менскім кінаклубам", фільму Труфо "Апошніе метро" адна з кіназаліў тры разы была літаральнай набітая праграмы дар арт-кіно. "Гэта быў у пэўным сэнсе адбитак таго рамантызму, які ў той час узывнаў на ўзору адбудовы нацыянальнай самасвядомасці", - разважае ён.

Менскі сінэмафільм заўсёды любілі пасцакацца з эксперыментальнымі кіно - таму і ўзыні мясцовы "Кінаклуб". Яго адкрыцьцё ў 1992-м стала магчымым дзякуючы актыўнай падтрымцы аддзелу культуры замежных амбасадаў, што забясьпечвалі "Кінаклуб" некаторымі сродкамі і копіямі стужак для пракату, якія павінны былі хоць як прапагандаваць культуру тых краін, дзе былі створаныя. "У нашых партнераў была пэўная зацікавленасць у беларускім культурным кантэксьце. Яны хацелі неяк эфектыўна пазначыць сваю прысутнасць тут, - расказвае сп. Жбанкоў, якога шмат хто памятае па выступах перад пачаткам паказу фільмаў Хічкока, Грынуэя, Гадара і Вэндэрса. - Нам жа ў першыя постстаўковыя гады вельмі не ставала новай інфармацыі, якой зараз, напрыклад, аж зашмат на відзе і DVD. Так, склаўшы актыўнасць замежнікаў у нашы ўласнія амбіцы, мы стварылі "Кінаклуб".

Клуб кіно для высалакобікаў ладзіў рэтраспэктывы ды знакамітая "пасольскія паказы". Нягледзячы на папулярнасць, туліўся ён то пры Палацы культуры прафсаюзаў, то пры Палацы ветэранаў. Пакуль канчаткова не асেў у кінатэтры "Перамога", дырэктарам якога хутка стала адна з актыўістак "Кінаклубу" Святлана Саўчык. Дарэчы, "Перамога" часцяком разглядалася як выдаатнае месца для арганізацыі арт-хаўзавага кінатэтру. Аднак мінула дзесяць год, і цікаўнасці замежнікаў значна паменела. Сп. Жбанкоў амаль без шкадавання кажа пра закрыцьцё "Кінаклубу": "Мы да апошняга быўлі адзінай кінаніцай падобнай інфармацыі і пэўным чынам навязвалі глядачу свае асабістыя густы, што ня ёсьць нармальным. Лепшы глядач "Кінаклубу" - той, хто зъ яго сыходзіц і пачынае самастойна глядзець альбо рабіць уласнае кіно".

Ігара Сукманава, эксп-вядучага праграмы на "Радио ВА", а зараз праграмнага дырэктара Unistar, у пубным сэнсе можна назваць "гадаванцам "Кінаклубу"". Ён заўсёды ведаў, што добрае на ўсіх сэнсах кіно трэба абавязковая глядзець на вялікім экране. Тому напачатку 2000-х сп. Сукманаў прыняў прапанову Сяргея Арцімовіча, на тот момант

кіраўніка "Студыі XXI", стаць арт-дырэкторам (які адбірае карціны) фэсту аднаго фільму. Першай ластаўкай стаўся паказ у кінатэтры "Кастрычнік" стужкі "Ўсё пра маю маці". Пасля быў яшчэ тры гучныя паказы: "Танцуючая ў цемры" фон Трыєра, "Любоўны настрой" Вонг Кар-Вая і "Мулен Руж" База Лурмана. Прычым з апошнім забамблі сапраўднае шоў: з імітаванай лесьвіцай і жывым канём.

"Мы прыцягвалі ўвагу за кошт презэнтацыяў: запрашалі VIPs, запускалі фээрверкі - стваралі шоу. Мы імкнуліся задаць тон, сказаць, што гэта модна - глядзець такое кіно, - расказвае сп. Сукманаў. - Аднак і тут мы сутыкаліся зь непараўменнем: я сам даводзіў бізнесаўцам, якія жахаліся творчасці Вонг Кар-Вая, што праз колькі год ім будзе сорамна за свае словаў".

"Студыя XXI" сумесна з "Кінавідэрапракатам" пачала стала ладзіць фэст аднай стужкі "Кінаспробы" ўсё ў тым жа "Кастрычніку". Паказы "Італьянскі для пачаткоўцаў", "Каралеўскі бітвы", "Сукі-любоў" і "Малхоланд Драйв", па квіткі на які выстроіваліся бясконцыя чэргі ля касаў, мусілі б паказаць, што аматары іншага кіно ў Менску ў наўясці. І іх нават не дзясяткі - лік ідзе на тысячи. Але ўсё, на што пайшоў "Кінавідэрапракат" пасля такіх выносіў, - стварыў уласны арт-хаўз праект "4x4", прымусіўши

"Студыю XXI" адысці ад касы... Фармат "4x4" сёньня таксама не задавальняе многіх - "хорошо ды мала". А манапалістычны "Кінавідэрапракат" ўсё працягвае лічыць "Фармат"

некамэрсыйнымі праектам. Кажа Максім Жбанкоў: "На арт-хаўзе ў нас сапраўды не зарабляюць. Але чаму на ім не зарабіць? Для гэтага ўсяго толькі трэба разглядаць "4x4" не як нейкую культурную рэзэрвацию для батанаў. Арт-хаўзавай публікі на самой справе шмат, і ў яе нямала грошай". Падобна разважае і Igar Сукманаў, ужо абазнаны ў справе збору касы з эксперыментальнага кіно: "Варта толькі правільна пабудаваць рэкламную кампанію, беражліва і мэтанакіравана працаўца з кожнай стужкай, кантактаваць з глядачам. Людзі ідуць у "Перамогу" і "Цэнтральны", таму што ведаюць: побач з сабой яны сустрэнуть чалавека, які адекватна ўспрыме фільм і на будзе цягам сэансу ляпачь дзвіярыма і пасаўца акаляючымі нэрвамі".

"Дайце арт-хаўзу асобны кінатэтар!" - ледзь не скандуюць галоўныя абаронцы "нефарматнага" кіно ў Менску.

Намякаючы і на тое, што яго ўласнікамі маглі бы стаць прыватныя асобы, а не дзяржава. Але пакуль - цішыня. І старым сінэмафілам толькі і даводзіцца, што нагадваць, як яшча за савецкім часам у малой залі Купалаўскага тэатру быў стары кінатэтар на сто месцаў. У ім паўдова з аншлягамі паказвалі "Няскончаную п'есу для мэханічнага піяніна".

AUTO EGO

Канечнае, дзяржаўны манапаліст "Кінавідэрапракат" - наша ўсё. Аднак ёсьць у Беларусі колькі альтэрнатыўных шчылінаў для прынцыповых контравэртаў "мэйнстрому". Ужо траці год за МКД працуе "Аўтакіно" - адзіны прыватны кінатэтар у Беларусі і адзіны паўнавартасны drive-in movies на тэрыторыі СНД. Падобныя праекты ў Піцеры і Маскве карыстаюцца значна меншай папулярнасцю аўтагледачоў. Цяжка дагнаць, чаму самае амэрыканскае вынаходніцтва Амэрыкі, дзе на уласным аўто катаеца амаль кожны пайнагадовы, так добра прыжылося менавіта ў нас. Відаць, гэта імкненне выправіць дэмографічны стан краіны. Статыстыка сведчыць, што з тых часоў, як манагер Рычард Холінгскэд адкрыў у 1933-м першы кінатэтар для кіроўцаў аўтамабіляў, траціна амэрыканак губляла цнаглівасць у яго, так бы мовіць, культурна-грамадскай установе. Хаця сярэдні ўзрост гледачоў менскага "Аўтакіно" - 25 год.

"Я думаю, справа ў тым, што менчукі небеспадстаўна разглядаюць наш кінатэтар як альтэрнатыўны, незвычайні від адпачынку, - мяркуе дырэктар "Аўтакіно" Ала Куркуль. - У нас ўсё незвычайніе: пляцоўка на 500 машынамесцаў, вялікі экран пад адкрытым небам, паказ фільму з DVD і гук праз FM".

Рэпэртуар "Аўтакіно" таксама адрозніваецца ад рэпэртуару Менску.

"Прычына ў тым, што мы паказываем фільмы з DVD, і права на такі паказ таксама трэба набываць. Не на ўсё фільмы ёсьць такія права, часта іх даводзіцца набываць наўпрост у прадусара стужкі - тлумачыць спн. Ала. - Тым больш мы стараемся паказаць тых эўрапейскіх фільмі і расейскія стужкі, якія не ішлі ў горадзе. Наш рэпэртуар - гэта 40% Галівуду і 60% - Эўропа і Расея". У "Аўтакіно" ездзяць самыя розныя людзі. Хто на вялікагабарытных танках з таніраваным шклом, якія часам не працаюць пракасу на зэздзе; хто - на старых "жыгулёнках", якія самтаміз даводзіцца праста выпіхваць з "глядацкай залі" пасля сэнсу. "Але ў нас няма VIP-месцаў, прывілей глядзець кіно са свайго аўтамабілю ёсьць ва ўсіх", кажа спн. Куркуль.

Да слова, на пэрыфэрый альтэрнатыву дзяржкінапракату, якога там, лічы, няма, ствараюць аранданавыя "Mir" у Віцебску і вялікая зала "Bolshoi" кінатэтру "Беларусь" у Берасці. Апошні ўжо даўно выкідае слынку зайдзрасцьці ў менчукоў ня толькі мяккімі крэсламі, але і выдатным рэпэртуарам: некаторыя гучныя фільмы ціхэнка катаюцца толькі там.

У Менску пакуль нікія паўнавартасны альтэрнатывай - ні "Кінавідэрапракату", ні паўсюднаму мэйнстрому - ня пахне.

І адказаць на пытанье, добра гэта ці кепска, на сёньняшні дзень адекватна ня зможа ніхто...

univers

REMIX 68

ХТО: Штотыднёвае студэнцкае выданье "Salient" Університету Вікторыя (Вэлінгтан, Новая Зэляндыя). Выдаецца на гроши студэнтаў.

КАЛІ: Верасень-каstryчнік, 2005.

ПРАБЛЕМА: Павышэнне платы за навучанье ва ўніверы на 10%, што плянуеца ў 2006 годзе.

ШТО ЗРАБІЛІ: Выдаўцам газеты трапіла канфідэнцыйная інфа пра павышэнне аплаты навучанья, якую тых адразу надрукавалі. Кірауніцтва ўнівер зъяўрнулася ў Вярхоўны суд краіны, які прыняў рашэнне прыпыніць распаусюд накладу. Гэта здарылася ўпершыню за 67-гадовую гісторыю існаванья выдання.

У адказ "Salient" даў наступны каментар: "Кірауніцтва ўніверситету, якое атрымлівае заробак са сродаў, што мы плацім за навучанье, наймае за нашыя гроши юрыстаў, каб забараніць газэце, што таксама выходзіць на нашыя гроши, паведаміць пра хуткае павышэнне платы за навучанье".

ВЫНІК: Звесткі пра скандал хутка зъявіліся ў інтэрнэце, а таксама былі падхопленыя іншымі студэнцкімі выданьнямі. Пасля "прыміральнай" размовы кірауніцтва ўніверу з выдаўцам "Salient" працягнуў выхад.

VOODOO PUPIL

У Новай Зэляндый ў якасці афійнага вучэбнага курсу прызнаны містыцызм. Для Новай Зэляндый дадзены факт - не навіна: у краіне існуе асабліва не афішаваная школа містыцызму. Таксама тут можна спакойна атрымацца ліцэнзію на права займаца дзеянасцю, заснаванай на парапсыхалёгіі містыцызме.

Тайваньская чарайніца Чынг Шуань (Ching Hsuan) назвала Новую Зэляндью найлепшым месцам для вывучэння акульных навук. Вядзьмарка з вышэйшай адукацыяй вучылася ў Аўстралійскім каледжы прыроднай мэдыцыны, дзе спасцігала чорную марлю і натурапатию. У Новай жа Зэляндіі яна атрымала ліцэнзію і права займаца сваім дзеянасцю. Дарэчы, у Тайвані містыцызм законам не вітаецца, як і іншыя забабоны.

Яшчэ ў сакавіку 2005 году ў Бурасії (Расея) адкрылі першы Будыйскі ўніверсітэт - Ivalginskі дацан. Тут студэнты змогуць атрымаць ступені бакаляра, магістра і доктара будыйскіх навук, а выпускнікі могуць стаць будыйскімі ламамі, дактарамі тыбэцкай мэдыцыны і астролягамі.

ШТО МАДНЕЙ?

Па паведамленнях упльвовай брытанскай агенцыі Higher Education Statistics Agency найболыш папулярнымі предметамі сэрдэч першакурснікай 2003-2004 гг. былі бізнес і адміністрацыйная навукі.

12,5% студэнтаў абрали праGRAMмы навучанья з гэтых групau.

Біялягічныя і сацыяльныя навукі былі другімі па папулярнасці з паказыкам 9,2%.

Найменш папулярнымі аказаліся матэматычныя навукі (1,9%), сельская гаспадарка і блізкія да яе навукі (0,6%), а таксама вэтэрынарыя (0,3%).

У 2002-2003 першое месца было таксама за бізнес - і адміністрацыйнымі навукамі - 13,5%. Другое месца займалі креатыўныя мастацтвы і дызайн - 9,2%, і толькі пасля - сацыяльныя навукі - 9,0%.

ЗА КАЗЛА АДКАЖАШ!
У апошнія пяцьгады французская школьнікі пэрыядычна атрымліваюць папярэджаньні, часова ці назаўсёды выключаюцца са школ за тое, што любяць папісаць у сваіх блогах услякую лухту. Наставнікі і дырэкторы вырашылі паставіць сцывануць пад татальны кантроль - і пачехала...

Дзіркі школаў Францыі заклапочаныя распаўсюдам пэрсанальных вэб-логаў і кажуць, што неабходна спыніць тайную атаку на іх установы. "Школа ў першую чаргу вінаватая ў тым, што нашыя дзецы пішуць мацюкі, абражаютъ адзін аднаго ўжо не прыватным чынам, а праз сусветнае павуцінне. Гэта нарашце трэба спыніць!" - кажуць пэдкалектывы ўсёй краіны. Па падліках інтэрнэт-спэцыялісту, зараз онлайн-дзённікі вядуць каля трох мільёнаў французскіх школьнікаў. І штодзень у нэце зъяўляецца 6000 новых блогаў. Ясная справа, усё тое, што пішуць дзеткі, можа ўбачыць любы дарослы. А дзеткі - як заўсёды: то пра душоўную пакуту з-за няшчаснага кахання, то пра поп-ідалаў, то пра апошнюю бухалаўку, то проста пра адмарозкай-настаўнікаў напішуць дрэнныя пошляя жарты, мацюкі і абрэзы. Дарослы ўпэўненыя: малыя праз свае блогі падрываюць прэстыж школьнай адукацыі Францыі. Некаторыя радыкальна настроеныя настаўнікі ўжо гатовыя падаваць судовыя іскі супраць малалетак і іх бацькоў. Нагоды, каб зрабіць гэта, ляжаць на паверхні: школьнікі любяць выстаўляць у блогах фоткі і абрэзвіўствы выказаванні ў адрас настаўнікай. Таму калі настаўнік выйграе справу, атрымае някепскую надбаўку да заробку - на менш за 45 000 ёура. Пакуль жа да адміністрацыйнай ці дысцыплінарнай адказнасці ўдалося прыцягнуць толькі 8 французскіх школьнікаў.

"МЫ ПЛАХОМУ НАВУЧЫМ"
Калі хто думае, што сёньняшнім беларускім студэнтам добра жывеца за кошт высокай стыпухі, той ня ведае жыцьця. Хто абуразу, дык гэта зэляндцы. За апошні год мясцовыя ўніверсітэты выплацілі сотні тысяч бакаў студэнтам у якасці кампэнсацыі за фігова дадзену веды.

Незадаволеныя якасцю курсаў студэнты ледзь не пагалоўна кінуліся падаваць у суд заявы з патрабаваннем кампэнсаваць недахоп таго, чым абяцалі забяспечыць універсітэты ў іх абітурыенткую маладосьць. Так, напрыклад, адміністрацыя 8 з 19 новазэляндзкіх палітэхнічных ВНУ прызналася, што выплатілі ў якасці кампэнсацыі амаль 220 000

мясцовых баксаў. У дадзены момант двое студэнтаў спрабуюць дамагчыся 100 000 з Christchurch Polytechnic Institute of Technology. Універсітэты па зразумелых прычынах шыфруюцца і спрабуюць самастойна, мірным шляхам вырашыць пытаньні зь незадаволенымі студэнтамі. Тым часам мясцовая адукацыйная камісія зьбіраеца зараз адсочаць падобныя зяявы. ВНУ з найгоршым паказыкам па якасці навучанья і найвышэйшай колькасцю скаргай рэзыкуюць пазбавіцца дзяржаўнай падтрымкі.

О ДААД, Я ХАЧУ ВУЧЫЦЦА Ў НЯМЕЧЧЫНЕ!

81 беларускі студэнт мае рэальныя шанцы трапіць на вучобу ў Нямеччыну, калі трохі паварушиць сваёй пятай кропкай. Германская служба акадэмічных абменаў ДААД пачала прыём дакументаў ад студэнтаў, аспірантаў і маладых спэцыялісту, якія жадаюць падзельнічаць у конкурсе на атрыманье стыланды для навучанья ці стажыроўкі ў Нямеччыне на 2006-2007 год.

Стыланды для аспірантаў беларускіх ВНУ - гэта магчымасць напісаць кандыдацтву ў Нямеччыне ці праста сабраць там матэрыял.

Тэарэтична гадавую стыпуху потым можна будзе працягнуць на ўесь час працы над кандыдацтвай. Як кажуць съведкі, і практичны бок звычайна праблемаў не выклікае.

Стыпухі для студэнтаў даюць тэрмінам ад году да двух. Яны самыя папулярныя, бо за гэты час можна паспесці праісцвіці пачатковы курс альбо скончыць магістарскую навучанье - у каго як атрымаецца. Дарэчы, мінулагодні конкурс на гэтую праграму склаў усяго 5 чэлаў на месца.

Асобныя гадавыя стыланды выдаюцца таксама студэнтам старэйшых курсаў, якія вывучаюць эканамічныя навукі і нямецкую мову. Гэтыя ўгугле могуць скончыць сваю адукацыю ў Нямеччыне і там жа атрымаць нямецкі дыплём.

Ад вас усяго і патрэбна, што заява, добрая паспяховасць ва ўніверсітэце і выдатныя характеристыкі ад навуковых кіраўнікоў (пажадана, дацэнт) . Ну і валоданьне нямецкай, зразумела.

Невялічка (?) западло: патрабуеца таксама дазвол на выезд за мяжу ад роднай ВНУ і Мінадзку. Але ДААД абяцае з гэтym дапамагчы.

Спляшайцеся! Дакумэнты на ўдзел у конкурсе прымаюцца

Інфармацыйным бюро ДААД у Менску пры БНТУ да 30 лістапада гэтага года. Дата на лістах правяраеца па штэмпелі.

Дадатковая інфа:
<http://www.ic-daad.bntu.by>
daad-ic-minsk@bntu.by

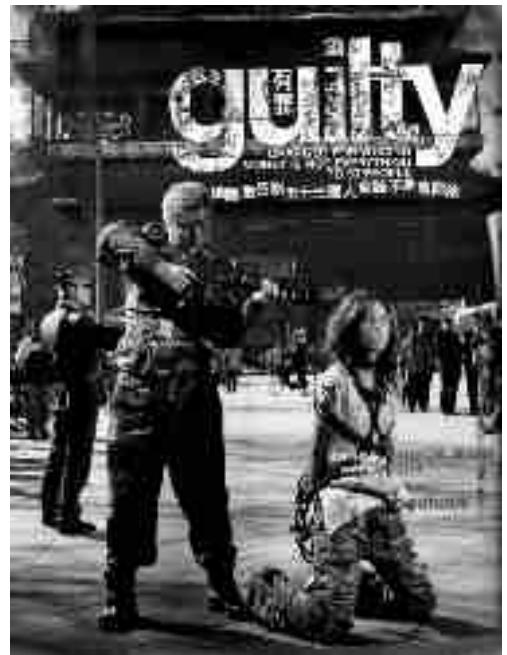
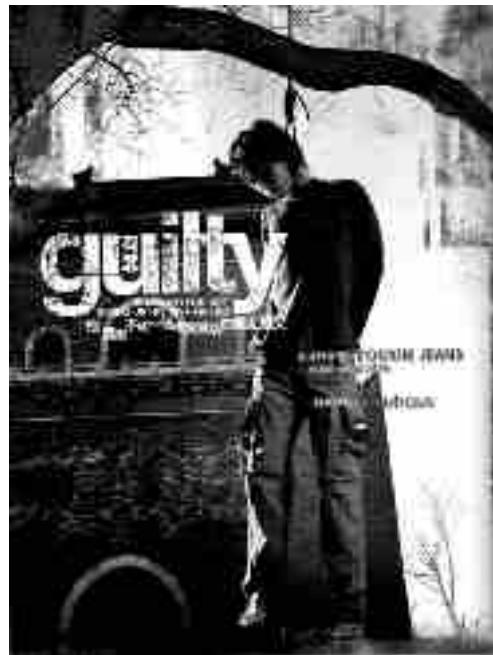
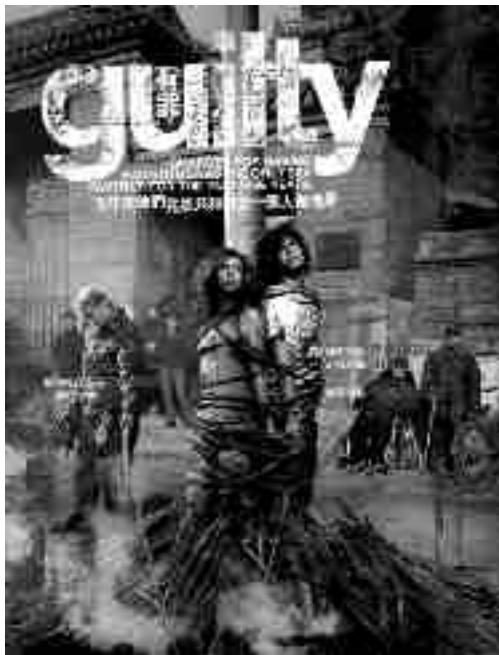
Кровь

РАЗВЕ ОБ ЭТОМ ДОЛЖЕН МЕЧТАТЬ РЕБЁНОК?

Вместо позитивных сюжетов о любви, счастье и добрых делах
мы часто видим кровавые, ужасающие страшные реалии.
Это не просто насилие в телевидении, это реальная жизнь.
Это изображение будущего наших детей. Наша задача помочь им жить.

Банк Кредит-Лизинг предлагает
помощь в получении кредита.
Спешите и Вы успеете спасти чью-то жизнь.

Республиканский Центр Кредита
г. Минск, ул. Народная, 14/1
такс. 49-10-04

АДЦКІ СОТОНА

ці пра гэта павінны марыць дзеці?

У АНГЛІІ БАЦЬКІ ШТОДНЯ ГЛЯДЗЕЛІ ПА ТЭЛЕКУ РОЛІК, ДЗЕ ІХ СЫНА ЗЬБІАЕ МАШЫНА. У ИТАЛІІ "ДАВІДУ" МІКЕЛЯНДЖЭЛА АДРЭЗАЛІ ЛЕВУЮ НАГУ. А КАМПАНІЯ ВАУНДАУ ПАСЬЛЯ ЗАБОЙСТВА ЧАТЫРОХ ЧАЛАВЕК ЗНАЧНА ЎЗНЯЛЯ ПРОДАЖЫ СВАІХ ШТАНОЎ. ЗА АПОНШНЯ НЕКАЛЬКІ МЕСЯЦАў ADVERTISING-ІНДУСТРЫЮ ЛІТАРАЛЬНА ПЕРАКЛІНІЛА НА ШОКУ, ГВАЛЦЕ і КРЫВІШЧЫ.

ТЭКСТ:
ЮЛЯ КЛЯШНЯЎСКАС

Адразу ў AD

Гэта сацыяльная шок-рэклама за бясыпеку на дарогах трансълявалася ў жніўні-верасні ў Брытаніі. Зроблена яна з рэальнага мувіку, знятага падпеткамі на мабілу. Вясёленкія дзеткі ідуць са школкі дадому, і аднаго з іх раптам звібае на вялікай хуткасці тачка.

“Ах...” - перапыняюцца съмех і песьенькі. Выснова напрыканцы: “55 падлеткаў у дзень шкадуюць, што ня выкарысталі ўсю сваю ўвагу на дарозе”.

Якая праблема - такое і вырашэнне. Брытанскія аддзяленыне рэкламнай агенцыі Leo Burnett, прадусар споту, пакінула дакументальным кадрам іх фіговую якасьць: натуралізм карцінкі прабрае да костак. Ролік трансъляваўся па ўсіх каналах Англіі, а ў гісторыю ён увайшоў як першы выпадак эфектуўнага выкарыстаньня здымкаў з мабілы ў AD.

Мы за чаной не пастайм

Джынсавы брэнд Bauhaus зрабіў сабе рэкламу трymа здымкамі, у якіх эксплётуюцца актуальныя зараз таталітарныя матывы. У гэтым выпадку ўсе здымкі - пастановчныя. На адным постэрі боўтаеца ў пятлі павешаны хлопец: “Асуджаны за тое, што ня здаў свайго ВІЧ-пазытыўнага сябра”. На другім вайсковец прыставіў “пушку” да патыліцы жанчыны, якай стаіць на каленях, звязаная па руках і нагах: “Асуджаная за тое, што заявіла 53 чалавекам: гроши - гэта яшчэ ня ўсё”. На трэцім - хлопец і дзеўка зь неверагодна герайчнымі тварамі вось-вось павінны згарэць на вогнішчы. Гэтым - прамая дарога ў пекла: яны папаліліся на тым, што “былі адзінамі сексуальнымі партнёрамі адно аднаго за апошнія 5 год”.

AD лукавага

З-за некарэктнага ўжываньня вобразу Хрыста рэклама Sony PlayStation выклікала праклёнія Ватыкану. Жарсыці па ёй разгарнуліся ў верасні: рэкламка была скляпаная да 10-годзьдзя зьяўленія PS. На плякаце зьмешчаны твар маладога мужчыны зь цярновым вянком на галаве. Але, калі прыгледзеца, вянок не зусім цярновы - у яго ўпленены чырвоныя квадрацікі, кружочки і трохкунічкі. Слоган “10 год жарсыця” - прамая алюзія на фільм Мэла Гібсана “Жарсыці Хрыстовы”. “Цяпер дзеўці могуць падумыць, што жарсыці Хрыстовы - толькі гулька”, - гняўліва трасе пальцам адзін з ватыканскіх кардыналаў. Sony і раней не хавала д'ябальскую прыроду PS. Паказвала ў рэкламных мэтах адсечаныя рукі зьмясіленых віртуальнымі вайнушкамі дзетак-вэтэранаў і ўзводзіла ў квадрат бяссонныя ночы - (sleepless nights)² - пасля выхаду PS 2.

“Крыжачок” - танец съмерці

На шосты дзень пасля ўрагану “Катрына” два спрытныя жыхары Новага Арлеану падалі заяву на реґістрацыю новага лягатыпу для алькагольнага напою. Бухло будзе называцца “Катрына”, а пад назвой разьмесьціцца слоган: “Цябе зьдзыме”. Візуалка - просьценькая і з густам. Усяго толькі невялікі здымак “Катрыны” са спадарожніка. Абодва вясёлія сябры - юрысты, 1974 і 1958 гадоў нараджэннія, сярэдняга росту, асаблівых прыкметаў ня маюць, да катастрофы трымалі прыватную кантору ў прыгарадзе Новага Арлеану. Удакладняць, што за бýрлец будзе настіць такое гучнае імя, пакуль адмаўляюцца.

Крывавы перагон

Сыледам за антыглябайлістамі гвалтіць лягатып Coca Cola ўзяліся і добрыя “сацыяльшчыкі”. У Алма-Аты шляхам спам-маркетынгу распаўсюджваецца рэкламны плякат - сацыяльная замова на кроў. На макеце - фура, стылізаваная пад вядомую выяву брэнду Coca Cola, але надпіс Coca Cola заменены на “Кроў”. Мэта постара - заахвоціць грамадзянаў здаваць кроў для дзяцей з крывянимі захворваньнямі. Але той слоган, які зъмясцілі пад машынай - “Ці пра гэта павінна марыць дзіця?” - не зусім упісаўся ў задачы кампаніі. Відавочна, самі рэкламісты адчулу “шо-та ня тое” і дамалявалі, значна драбней і ніжэй: “Съпяшайцяся, і Вы паспееце выратаваць нечае жыцьцё”.

Давід-інвалід?

А італьянскі ўрад з дапамогай шок-рэкламы стрыжэ капустку на догляд культурнай спадчыны. Рэкламная кампанія абыгryвае думку: што было б з Італіяй безе жывапісу, скульптуры і архітэктуры? На адной з выяваў Мікеянджэлаўскага “Давіда” замест левай нагі - мэталічная канструкцыя. На другой “Таемная вечара” Леонарда да Вінчы праходзіць без Хрыста - ён выдрапаны з палатна. Па тэлевізіі круцяцца ролікі, дзе італьянскія краяўды паказваюць без італьянскіх славутасцяў: Пізу бяз Падаючай вежы альбо Рым без Калізэю.

Насамрэч краіне катастрафічна не хапае сродкаў на культурныя помнікі. Разбураныне, забруджаныне ды банальны вандалізм прымусілі Міністэрства культуры і дзяржаўны канал RAI зьвярнуцца да насельніцтва. “Без тваёй дапамогі Італія можа што-небудзь згубіць”, - кампанія пад такім слоганам началася ў мінулым годзе. Прыйадзелы італьянцы ўжо выклалі калі 300 000 зўра на рэстаўрацыю аргана 18 стагодзьдзя ў Турынскай царкве. А задаволеная арганізатары кампаніі ў верасні згадалі пра рымскую фартэцыю Castel Sant’Angelo - пяты па наведвальнасці помнік у Італіі. Толькі на касмэтычны рамонт помніка патрэбна 110 000 зўра. Каму яшчэ адпілум нагу? Для Міністра культуры Рока Бутыгліені гэта, напэўна, саме актуальнае зараз пытаныне.

ЛАМАЦЬ - НЕ БУДАВАЦЬ
Упершыню вясёлая banda пад назвой “Casseurs de pub” (“Ламальнікі рэкламы”) заявіла пра сябе ў Парыжы некалькі год таму.

... “Дзьвіжло”
пачалося звычайнай вясновай раніцай.

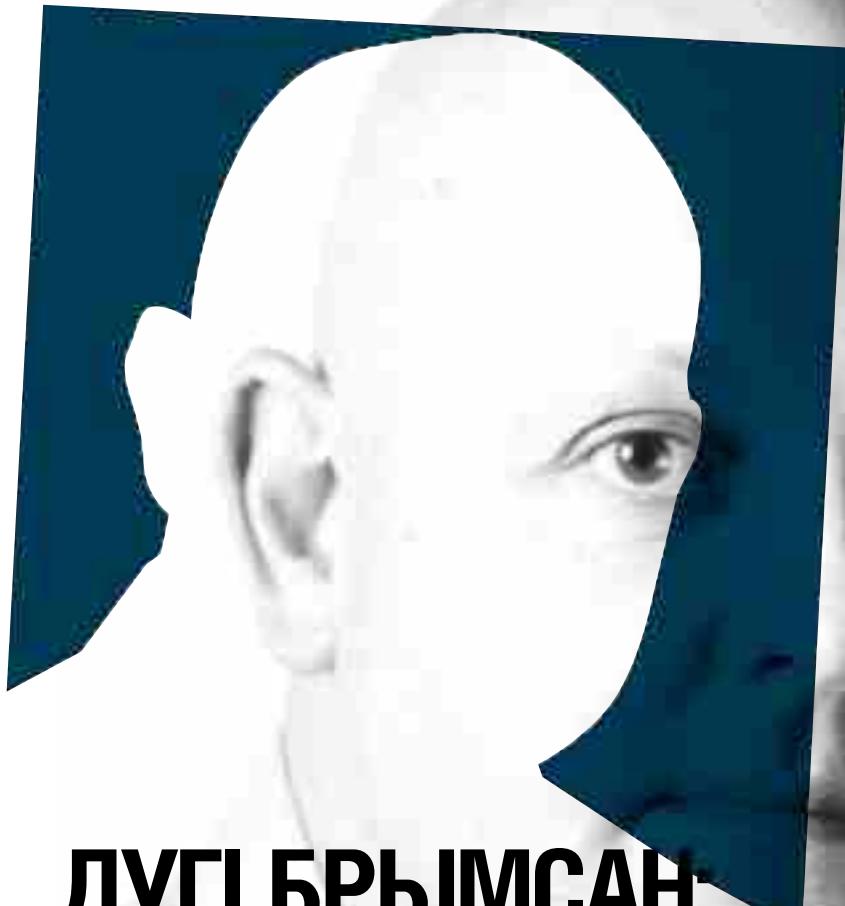
Просты французскі хлопец прачнуўся і ўбачыў праз акно рэкламны плякат, які даўно яго раздражняў. Пэрспэктыва глядзець на гэтае г* штораніцы прыбліда яго канчаткову.

Тады ён выйшаў і садраў постэр, пасля чаго спакойна адсынедаў кавай з марцыпанамі.

Неўзабаве адэты руху AD-Breakers зьявіліся ў Нарвэгіі, Швэцыі, Канадзе і Японіі. Яны кожны па-свойму распраўляюцца з надакучлівай рэкламай на вуліцах.

“95% публічнай прасторы належыць камэрцыйнай рэкламе. Грамадзкія месцы папросту акупаваныя”, - заяўляе адзін з французскіх “ламэрэй”-актыўістай. Менавіта таму ён штодня лепіць у парыскім мэтро стыкеры “Вызвалім публічную прастору”. Другі паслядоўнік ідзе замалёўвае рэкламу жывапісам уласнага аўтарства. Ён ня лічыць гэта вандалізмам: “Уяўленне чалавека не павінна знаходзіцца ў руках кампаніяў-уласнікаў рэкламных білбордаў”.

Я ня супраць капіталізму. Але супраць велізарных мультынацыянальных кампаніяў, якія існуюць толькі каб спустошыць плянэту. Хто даў права кампаніі Benetton ствараць свое філантрапічныя плякаты і думаць, што іх адзіненне носяць паўсюль? Гэта верх цынізму!” Бліжэйшая эўрапейская акцыя “ламэрэй” - “Дзень без пакупак”, прызначаны на 26 лістапада. Каб падтрымаць “дзьвіжуху”, трэба праста скачаць на www.casseursdepub.net плякацік, раздрукаваць і разьвешаць паўсюль, куды даягнунца ручкі. I, канечне, нават носу на соваць у краму 26.11.2005.

ДУГІ БРЫІМСАН. “СОКЕР? НЯМА ТАКОЙ ГУЛЬН!!!”

КОЖНЫ ПАВАЖАЮЧЫ СЯБЕ ФУТБОЛЬНЫ ФАНАТ (І ДАЛЕКА НЯ ТОЛЬКИ) ВЕДАЕ
ГЭТАЕ ІМЯ. ДУГІ БРЫІМСАН, АЎТАР РАМАНАЎ “МЫ ІДЗЕМ”, “КАМАНДА”, “TOP DOG”,
“ШАЛЁНАЕ ВОЙСКА” ЕТС., САМЫ ХУЛІГАНСКІ - ВА ЎСІХ СЭНСАХ СЛОВА -
ПІСЬМЕНЬНИК СУЧАСНАСЦІ, ЗУСІМ НЯДАЎНА СКОНЧЫЎ ПРАЦУ НАД СВАЁЙ НОВАЙ,
АДЗІНАЦЦАТАЙ ПА ЛІКУ КНІГАЙ.

ТЭКСТ:
КІРЫЛ ІВАШЧАНКА

Калі я напісаў Брымсану ліст з просьбай пра інтэрв'ю, ён адказаў: “Давай сустрэнемся сёняня а сёмай”, - і назваў нейкі паб у Лёндане. “Sorry, але я жыву ў Беларусі і зараз у мяне ну ніяк не атрымліваецца прыехаць у Лёндан...” Хвілін праз сем прыйшоў адказ: “Без праблем. Давай, задавай свае пытаныні па мыле”. Нягледзячы на вядомасць Брымсана, размаўляць зь ім вельмі лёгка. Кожны дзень яму прыходзяць лісты ад прыхільнікаў, і ён стараецца ўсім адказваць. Гэтаксама ён цярплюва адказвае і на мае пытаныні, жартуе і нават задае сустречныя. Дугі Брымсан ведае пра футбольных фанатаў усё ці амаль усё - ён сам ім быў. Сам матляўся па выездах, сам тырыўся з фанатамі іншых клубаў. Ён - жывы доказ таго, што футбольныя фанаты - не тупы статак, як іх любяць майяваць газэты і TV. Дугі голіць галаву і слухае музыку 70-х. Ён ніколі ня марыў стаць вядомым пісьменнікам. Усё, што яго цікавіла, - гэта футбол. Дарэчы, Брымсан ненавідзіць слова soccer.

- Няма такай гульні - soccer!!! - і па колькасці клінікаў я разумею, як яму абрываць гэтае слова. - Ёсьць вялікая гульня пад назвой футбол!

ЯШЧЭ КРЫХУ - І БАЦЬКІ ЗЬЕХАЛІ Б З ГЛУЗДУ

Шмат гадоў таму, у пачатку 70-х, трывала пытанніцаціўныя Дугі адзін выправіўся на “Стэмфард Брыдж”, каб пабачыць гульню Пітэра Осгуда, чалавека, які быў ягоным кумірам. Да гэтага Дугі бачыў яго толькі на фотках у футбольных часопісах.

- Я проста хацеў зірнуць на яго гульню, - нібы апраўдаючыся, кажа Брымсан. - І па дарозе на матч, на станцыі мэтро “Фулхэм Бродуэй” адбылося тое, што і зрабіла вызначальны ўплыў на мае жыццё на дойгія гады. Там ішла бойка.

Ня проста бойка: у тых гадах блакітныя колеры “Чэлсі” самі па сабе атаясмліваліся зь беспадобнікамі. Маленькі Дугі стаяў як укананы, назіраючы за тым, як хваля за хваляй фанаты “Чэлсі” прабягалі міма і накідваліся на сваіх “апанэнтаў”, якія апынуліся на ў тым месцы і на ў той час.

- Наступныя некалькі месяцаў я распавядаў гэту гісторыю ўсім запар. І чым болей я гэта рабіў, тым болей гісторыя абрастала новымі фактамі. Урэшце мяне ўжо ніхто ня слухаў. Але сам я ўжо ня мог проста глядзець футбол, як раней.

Дугі кінуў езьдзіць на матчы “Чэлсі” прыкладна праз год, калі яму было чатырынаццаць. Не таму, што разълюбіў гэты клуб - ён сам любіць пайтараць: “Клюбныя прыхільнікі жывуць доўга”. І не таму, што не любіў тырылкі. Насамрэч падтрымка “Чэлсі” становілася ўсё больш небясьцічным заняткам. Ніхто зь ягоных аднагодкаў не хацеў езьдзіць на матчы разам з ім: маўляў, лепей мы паглядзім па тэлеку. Кожны раз па дарозе на матч Дугі думаў толькі пра тое, як бы не сустрэца з фанатамі іншага клуба. І кожны раз, калі ён вяртаўся дадому цэлым, маці прыціскала яго да сябе і доўга не адпускала.

- Думаю, яшчэ крыху - і бацькі зъехалі б з глузду. Я не хацеў гэтага, таму і перастаў езьдзіць на “Стэмфард Брыдж”. Але хутка знайшоў сабе месца на “Вікарэйдж Роуд”**.

Гэта было яшчэ да Элтана Джона, які зараз зъяўляецца ўладальнікам футбольнага клубу “Ўтфорд”. “Шэршані” - неафіцыйная назва “Ўтфорду” - быў і застаўца “першай любоўю” Брымсана. Ён сам рэгулярна ўдзельнічаў у бойках на стадыёне і побач з ім - “абараняў гонар свайго клубу”. І нават служба ў войску ня вылечыла яго ад гэтай хваробы.

ТОЛЬКІ НЕ ПРЫМАЙ У СВОЙ АДРАС

Адзінай закрытая для журналістаў тэма - гэта той пэрыяд, калі Брымсан служыў у авіяцыі Яе Вялікасці.

- Я лётаў над Фалклэндскімі востравамі. Ваяваў у Пэрсыдзкай затоцы. Але гэта тая тэма, на якую я не хацеў бы размаўляць. Не прымай у свой адрас - я наагул мала з кім размаўляю пра гэта.

У Брытаніі няма абавязковай вайсковай службы, але Брымсан лічыць, што гэта было б няблага.

- На жаль, нашых хлопцаў не прымушаюць служыць. Але я хацеў бы, каб мой сын пайшоў па маіх сълядах і стаў, як і я, ваенным лётчыкам.

Дарэчы, Брымсан падтрымлівае падзеі ў Іраку:

- Мы падышлі да той рысы, мініштры якую ўжо нічога ня здолелі б памяніць. Адтупа неабходна было выкурыць злачынцаў, каб не адбылося катастрофы.

Я НАСАМРЭЧ ЛЮБЛЮ БІЛІ

Кожны раз, пачынаючы новы раман, Дугі Брымсан выбірае нейкі адзін гурт, запускае свой CD-прайгравальнік у рэжыме repeat all і слухае да таго часу, пакуль ня скончыць кнігу. Няцяжка згадацца, што да таго часу Брымсан пачынае ціха ненавідзець творчасць таго ці іншага калектыву. Адзіны гурт, які ён гатовы слухаць паўсюль і заўсёды - Coldplay. Сам Дугі лічыць сябе чалавекам старамодным, асабліва што датычыцца “вопраткі і сямі!”. Таму няма нічога дзіўнага, што ён аддае перавагу музыцы 70-х і 80-х.

Амаль усе кнігі Дугі Брымсана - пра футбольны гвалт. За апошнія восем год ён напісаў і выдаў дзесяць кніг, і толькі адна з іх не пра футбол - “Штосьці пра Білі” (1998). Калі ў Брымсана спыталі, чаму ён заўсёды пісаў пра фанатаў, а тут раптам вырашыў напісаць пра нейкага Білі, Дугі адказаў, што ёсьць шмат падобных кніг пра жанчын, і самая вядомая з іх - “Дзэньнік Брыджыт Джонс”. А пра музыку нічога такога няма. Восі ён і вырашыў запоўніць прабел. Трэба сказаць, Білі - улюблёны пэрсанаж Брымсана.

- Я насамрэч люблю Білі, - кажа ён, - таму што я сам быў такім самым у маладосці. Ды што хаваць, я і зараз такі! Я ня вельмі прыгожы, сарамлівы і пастаянна трапляю ў ідэёцкія ситуацыі! Па меркаваньні самога Брымсана, ягоная лепшая кніга - “Top Dog”, гэткі мікс з футбольнага гвалту і чалавечых лёсаў. Кніга атрымалася жорсткай і натуралистичнай, як і амаль усе раманы Дугі.

ЗДАВАЛАСЯ, ЯШЧЭ КРЫХУ - І ЁН НАКЛАДЗЕ Ў ШТАНЫ

А самая першая кніга Дугі Брымсана, сапраўдная біблія для многіх футбольных фанатаў, выйшла ў 1996 годзе і называлася “Мы ідзэм”. Напісаў яе Дугі ў суаўтарстве з братам Эдзі, які і цяпер працягвае пісаць, толькі не пра футбольны гвалт. Гэта была першая кніга, якая паказала рух футбольных фанатаў знутры.

- Першая рэцэнзія, якую мы атрымалі, была ня самай добразычлівай. Тады мы з братам сабраліся, паехалі ў рэдакцыю спартовага часопіса, які яе надрукаваў, і заявілі, што хацелі б зірнуць у очы таму, хто гэта напісаў. Нам адказалі, што таго журналіста зараз няма. Тады мы сказаў, што не съпяшаемся і пачакаем яго, і прыслелі ў фіае. У рэдакцыі ўсе перапужаліся. Выклікалі ахову, якая пасправавала вывесці нас з будынка, але ў іх нічога не атрымалася. Тады нам перадалі запіску ад таго чалавека, які напісаў ту брыdotу пра нашу кнігу. Але нас і гэта не задаволіла. Нарэшце да нас спусціўся напужаны журналіст і няўсямні прамармытаў, што яго прымусіў гэта зрабіць рэдактар. Здавалася, яшчэ крыху - і ён накладзе ў штаны. Тады мы паціснулі яму руку, сказаў, што нешта накшталт “нама праблемаў!” - і задаволеныя сабой сышлі. Рэцэнзія на наступную кнігу ў гэтым часопісе была станоўчая.

ТАМУ ШТО ЯНЫ ЛЮБЯЦЬ ТАТАЧКУ!

Дугі Брымсан прызнаецца, што не зусім любіць чытаць: “Ну, хіба што аўтабіографія і кнігі пра фанатаў...”

Неяк, чытаючы кнігу Ніка Хорнбі “Футбольная ліхаманка”, Дугі раптам са злосцю штурнуў яе на паліцу, таму што там было месца, прысывачана клубу “Лютан Таўн”. Брымсан так ненавідзіць гэты клуб, што ў сваіх кнігах, згадваючы яго, нават ня піша назуву цалкам - замяняе галосныя зорачкамі. Раман “Мы ідзэм” пачынаецца фразай “Мы ненавідзім Л*т*н”, якая пайтараеца сем разоў. ...У Брымсана дзівье дачкі. Старэйшай дваццаць адзін, і яна ўжо пабралася шлюбам. Малодшай - вясмянніца. Калі яны пачалі сустракацца з хлопчыкамі, бацька адразу прымусіў іх вывучыць

адно жалезнае правіла: перад тым як прывесьці хлопчыка ў дом, даведайся, за які клуб ён хварэ. Каб тата не сапсаваў настрой сабе і гэтаму хлопцу.

- Яны ніколі не парушалі гэтае правіла, - кажа Брымсан. - Таму што яны любяць татачку!

Брымсан ужо ня ўдзельнічае ў махачах і фанацкіх разборках. Але гэта ня значыць, што ён зусім ня тырыца.

- Напрыканцы мінулага футбольнага сезона ю гуляў са сваёй сям'ёй па горадзе, і так атрымалася, што адстаў ад іх на некалькі мэтраў. У гэты час з крамы выйшла групка футбольных фанатаў. Яны прыстроіліся якраз паміж мной і маёй сям'ёй. Адзін з фанатаў сказаў нешта непрыстойнае пра маю малодшую дачку, якой тады было сямнаццаць. Я не стрымаўся, падышошь ззаду і пакараў кръўдніка.

Па чутках, Дугі Брымсан "пакараў" яго так, што калі б не ўмяшалася ягоная жонка, то небарaku давялося б адвозіць на "хуткай".

МЫ НЕ АПРАНАЛІСЯ, ЯК У ТУРМЕ

- Зараз фанаты ўжо ня тыя, - згадвае Брымсан. - Раней мы больш паважалі адно аднаго. Мы больш паважалі сам футбол. І ў нас не было гэтага "аднаго стылю"! Я маю на ўвазе, мы не апраналіся як у войску альбо ў турме - усе ў адно і тое ж. У нас наагул не было панятку "футбольная мода", мы наслілі што хацелі. Нас аб'ядноўвалі не аднолькавыя клятчастыя кепкі ці што там яшчэ - нас аб'ядноўваў футбол.

Дугі Брымсан не разумее, як могуць сучасныя супортэры, напрыклад, сыходзіць са стадыёна, не дачакаўшыся фінальнага сьвістка.

- Я ніколі так не рабіў. І ўпэўнены, што калі каманда гуляе дрэнна, то толькі супортэры могуць даць ёй сілы згуляць лепей. А калі фанаты сыходзіць з матчу да заканчэння, матывуючы тым, што футбалісты нічога ня могуць паказаць на полі, альбо праста каб ня ціскацца ў транспарце і раней прыехаць дадому... Тады навошта наагул прыходзіць на матч?

Даволі часта Брымсан прыходзіць на "Вікарэйдж Роуд", сядзе на трыйбуне і доўга глядзіць не поле.

- Памятаю, як "Уотфорд" абыграў "Лютан" 4:0 на іхным стадыёне. Уяўляеш? 4:0! Да гэтага мы дзесяць год іх не абыгрывалі!

Неяк у 1983-м Дугі зь сябрамі паехаў на сваім старэнкім "фордзе" на матч супраць "Нотс Каўнты". Калі яны выехалі на шашу, то ўбачылі на ўзбочыне галасуючага фаната "Лютан Таўн" у шаліку. Яны спыніліся і падабралі яго, прыкінуўшыся фанатамі "Лютана". Усю дарогу Брымсан і ягонія сябры слухалі распovedы прыхільніка клубу, які самі ненавідзелі больш за ўсё ў сувече. І толькі калі яны праскочылі паварот на Лютан, да пацана дайшло, як ён уляпаўся. Яны высадзілі яго далёка ад Лютана, забраўшы шалік на памяць.

- Дагэтуль усыміхаюся, калі згадваю твар таго хлопца, - піша Брымсан.

...ТО ГЭТА НАДОЎГА

Брымсан любіць кіно. Яму падабаюцца старыя фільмы пра вайну і ангельскія камэдыі. Але самыя ўлюблёныя яго фільмы - "Амерыканская гісторыя X", "Уцёкі з Шаўшэнку" і "Ваша пошта".

26 жніўня ў Лёндане выйшаў у пракат фільм, зняты па ягоным сцэнары, які завецца "Hooligans Green Street". Гэта кіно пра амэрыканскага студэнта, адлічанага з каледжу. Ён едзе ў Лёндан і ўваходзіць у групу фанатаў, якія падтрымліваюць "Вест Хэм Юнайтэд". Па словах Брымсана, лепей за ўсё ў гэтым фільме атрымаліся бойкі. Яму можна верыць - хто-хто, а ён у гэтым разьбіраецца.

Апроч таго, нядаўна Дугі Брымсан скончыў новую, адзінаццатую па ліку кнігу, якая выйдзе ў Брытаніі ў траўні 2006 году. Арыгінальная назва - "Kicking Off". Раман прысьвежаны расізму ў футболе і сярод фанатаў.

- Футбольны гвалт - гэта як паленьне: калі вы пакаштавалі і вам не спадабалася, вы ніколі ня будзеце рабіць гэта зноў. Але калі спадабалася, то ён увойдзе ў вашае жыцьцё надоўга.

* "Стэмфард Брыдж" - "хатні" стадыён "Чэлсі".

** "Вікарэйдж Роуд" - стадыён клубу "Уотфорд".

FRANZ FERDINAND /
YOU COULD HAVE IT SO MUCH BETTER

Domino

★★★★★ BINGO!!!

Гэты тэкст ствараўся Хведарам і Марыяй ХЕФАЛАМПАВЫІ з асаблівым смакам. У красавіку 2004 СД быў першым беларускім выданнем, якое палічыла неабходным звязаць увагу на галоўны аўтэк хайпу заходняй музычнай прэсы. Наагуł цяжка было не зauważыць гэты каляртыны фэшн-тэрэнд! Чацьвера хлопцаў, апранутыя ў постпостпанк рытмы, у стылёвых вязаных шапіках брыт-попу ды ў біг-біт ботах. Акулыі ад Морысі, кашулі ад Дэвіда Бірна і прычоскі ад балды. За пяўтара гады яны, як і чакалася, выратавалі рок-н-рол і разам з тым абазяляліся мільёнамі прыхільнікаў і тысячамі "адхільнікаў". Калі вы яшчэ не вызначыліся - тэрмінова ў крамы! За чарговым катарсысам ад Franz Ferdinand.

ДЫСКАГРАФІЯ:

- "Franz Ferdinand" (2004)
"You Could Have It So Much Better" (2005)
"Reggaeneration" (2007) (прынамсі, добра было б, каб ён так называўся!)

ІНСТРУКЦЫЯ ПА ЎЖЫВАНЬНІ:

1. Вызначыцеся, які ваш улюблёны гітарны гурт. За выключэннем крайніх выпадкаў (кшталту Linkin Park ці Captain Beefheart) будзьце падрыхтаваныя выявіць, што Franz Ferdinand да яго падобны.
2. Паслухайце "Do You Want To?" (першы сингл з альбома). Зразумейце, чаго вам хочацца, і зрабіце гэта.
3. Пазнамёцце з "Eleanor Put Your Boots On" і "Fade Together". Паспрабуйце не атрымаць моцнага культурнага шоку ад таго, што гэта ня кавэр-вэрсіі The Beatles. Зараз у арсэнале Franz Ferdinand ёсьць і псыхадэлічныя баляды!
4. Урубіце "I'm Your Villain". Пагадзіцесь з тым, што слова Franz Ferdinand "Мы ствараем рок-музыку, пад якую маглі б танцыць дзяўчата" справядлівыя. Танцыце на здароўе! Нават калі вы хлопец.
5. Паспрабуйце вырашыць для сябе, што ў песні "Walk Away" вам падабаецца больш: рэтра-уступ, пяшочтнасць куплетаў ці халерычнасць прыпеву. Майдэ на ўвазе: гэта будзе цяжка.
6. Калі раптам адчуце жаданы пайсьці ў грыбы, вазьміце гэты дыск з сабою. Паназірайце за тым, як лясныя жыхары водзяць карагод пад "Outsiders".
7. Апішыце пльгтку ў пяці прыметніках. У вас павінна атрымацца штосьці падобнае: канструктыўны, крэатыўны, іскрысты, асьвятляльны, м-м... неапісаны.
8. Пастаўце альбом на гареат. Пераканайцеся, што ён файны.

ВАКОЛ РЭЛІЗУ:

1. Franz Ferdinand пачаці запісваць дыск у хатніх умовах у шатляндзкай вёсачцы Моніаў, а скончылі ў распектабельнай нью-ёрскай студыі "Avatar".
2. Выява дзяўчыны на вокладцы была створана па прыкладзе (а таксама дзеля прыколу) пляката савецкага мастака дваццатых гадоў Алляксандра Родчанкі "Ленгиз: книги по всем отраслям знания".
3. Спачатку гэты дыск, як і ўсе наступныя ролізы гурта, павінен быў называцца "Franz Ferdinand". Музыкі плянавалі, што іх альбомы будуць адкрываныя толькі колерам вокладкі і нават ня будуць мець парадкавых нумароў. Аднак гэтая арыгінальная задума чамусьці засталася нерэалізаванай.

YONDERBOI / SPLENDID ISOLATION
Mole Listening Pearls

★★★★★

Пяць гадоў таму 19-гадовы вугорац Laszlo Fogarasi Jr., aka Yonderboi, выпусціў свой першы альбом "Shallow and Profound", запісаны ў хатнай студыі. Нічога звышарыгінальнага - праста добрая музыка: без выкарыстання наварочаных дэвайсаў, пад уражаньнем ад французскага хіп-хопу старой хвалі і East Europe мульсікаў. У выніку альбом прызналі лепшым у 2000 годзе, а ім яправіцыйнага вугорскага вундркінда ў адну хвілю стала вядомым усім фэнам lounge і easy listening.

Звычайна выпуск рэлізу пасля перапынку суправаджаеца дружным харывым "фі": "От жа чалавек! Выйлез, абы бабос рубануць!!!" Напэўна, зь Yonderboi сітуацыя будзе адрознаваць: пасталёты нашчадак вытворцай Ikarus вярнуўся з фээрверкамі, хлапушкамі і першымі месцамі ў розных рэйтынгах. Лэйблу Mole Listening Pearls нараэшце пащенціла: яны зноў выдалі рэліз, які страсяне ўзрэгейскія чарты, гаманцы моднікай і астатніх фэнав якаснай soft электронікі. Як і чакалася, Yonderboi знайшоў салату прадэзіну, што парадуе танцполных маньякаў і адначасова вушы музычных эстэтак, якія знайдуць тут мэлодычныі разам з тым драйвавы trip-hop, acid-jazz і downtempo з усходнезуралейскім калярятам. Атрымаўся, як гэта ні дзіўна гучыць, hard easy listening: з гітарамі, добра прыписанымі танцавальными грувамі і нейкім дарослыем скіндам. Да і сам Laszlo яўна пасталеў: гэта вынікае і з яго тэкстаў, і з голасу, у якім мускуліннасць яўна паболела. А калі электраклэш усё-такі здохне, у якасці яго пахавальнага саундтрэку можна выкарыстоўваць менавіта гэтую пłyтку - саюз якасці і прэтэнзіі.

КРЫЖ НА КАР'ЕРЫ
Пасля выходу яго першага альбома 19-гадовы шчаяўлік Yonderboi стаў у Вугоршчыне сапраўдным нацыянальным героям.

Хлопчыку заслужана далі самую прэстыжную вугорскую музычную прэмію "Залаты Жыраф", і яго альбом атрымаў "намба ўан" у мясцовыем Top 50 усіх часоў і нароадаў. Да таго ж, Laszlo Fogarasi стаў самым маладым у гісторыі Вугоршчыны чалавекам, які атрымаў Срэбны крэйк - вышэйшую ўзнагароду краіны за асабліві юнёсак у культуре.

Антон Сарокін

BOARDS OF CANADA / THE CAMPFIRE HEADPHASE
Warp rec.

★★★★★

Два адзяўбаныя антыглабалісты жывуць у маленькім вагонікы ў прыгарадзе Эдынбургу, запісываючы музыку, ад якой прэцца палова электронішыкай, плююць на сусветную славу і грамадzkую думку, байкатуючы журналістай і выпускаючы культавыя запісы.

Два першыя альбомы Boards of Canada - "Music Has the Right to Children" і "Geogaddi" - гэта клясыка атмасфернага idm, роля якіх дагэтуль дыскутуецца і ацэнваецца. Проста музыкі стварылі свой стыль, які спрабуюць імітація дзясяткі клонаў каманды. Некаторым зь іх так карцела паслухаць трэці альбом BoFС, што яны на вытырапілі і вырашылі самастойна запісаць яго. Панавешвалі, сволачы, такіх альбоў "Ціпа ад BoFС" у інцы - у выніку PR-акцыі несьвядомыя аматары шатляндскага праекта засталіся ў дурніях. Насамрэч BoFС - гэта два родныя браты, Майлк і Маркус Сэндышы, хоць самі яны і ня любяць, калі іх роднінская сувязь афішируюць (Маркус нават узяў прозвішча жонкі). Ня хоцуць, каб у людзей былі асасыяцыі яничкі з аднымі электроннымі братамі - на "хімікі", ясна, а Orbital. Хаця, падаеца, хлопцы дарма так заганяюцца.

BoFС - разумная і інтэлігентная электроніка, гаварыць пра якую "Адняньце, пжалста, я фтыкаю", адлюстраваўшы на твары грымасу, у ідэа закліканую пазыцыю экзыстанцыйныя перажыванні, - гэта будзе правільна на ўсе 100. Так расперажываўшыся пасля паслушоўвання дыску шатляндзкай "Music Has the Right to Children", Том Эрк вырашыў пайсці на экспэрымент са стылем і гукам - так віяўся "Kid A".

"The Campfire Headphase" - напэўна, самы акустычны альбом хлопцаў з туманнага Альбіёну. Да фірмовага аналягавага гучаньня праекту дамяшаліся інструментальныі і сынтэтычныя гукі, дыстарыраваныя сэмплы, мяккая ламаныя трэп-хопавыя структуры і атмасферныя мэлёды. Плюс мэлодычныя гітарныя пераборы ў духу Komete - усё разам як злёбды гучыць надзіва прыгожа і эмацыйна.

Так ці інакш, мы ба парайлі перспэктыўным слухачам падрхтавацца да таго, што альбом зойдзе толькі з трэцім разом. Узгадаіце правіла Jack Dangers (Meat Beat Manifesto): "Play Twice Before Listening".

HOW MUCH IS IT CLOCK?

Бяюся, тым, хто захоча разгадаць загадку назвы праекту Boards of Canada, ангельская мова ўжо не дапаможа.

"BoFС" - гэта на "дошкі Канады" і не яе "падмосткі". Таксама гэта не яе "кірауніцтва" і нават не "драўляныя паліцы Канады". Проста маленькімі браты Сэндышы актыўна глядзелі дакументальныя фільмы са збору кінафондау рады кінаматаграфістата Канады - усё гэта называлася National Film Board of Canada.

Антон Сарокін

DEPECHE MODE / PLAYING THE ANGEL
Mute

★★★★★ BINGO!!!

Пасля папярэдняга прахаднога, як на думку фэнав DM, альбома "Exciter" і слабы сольнікай мазгавых цэнтру дэпэшаў, большасць падрхтаванай публікі нагул згубла надзею. Калі не на тое, што яны ўсё ж такі зьдзейсняць музычную революцыю, то хаця б на тое, што нагадаюць сьвету: саму рэвалюцыю DM адночы ўжо зьдзейснілі. Пальцы крыжыкам мы трымалі не дарэмна.

Канечна, нікога зьдзівіць гэтым альбомам у пляні музычных інавацый у DM не атрымаецца - яны ўжо і так усіх наздзіўляю чым толькі маглі. Ім на траба нікому нічога даказаць - усе проста чакаюць ад іх якаснага рэлізу. Бяда толькі ў тым, што DM настолік эпахальнай і значчай каманды, што яе слухаюць і 16-гадовыя дзяячатацкі, пускаючыя соплі пад "Freelove", і 45-гадовыя дзядзькі, выціскаючыя з сябе съязу, капі угэдзяваючы матыўчык "People are People", пад які цікаліся са сваёй сёнянняшняй жонкай на "дыске". Дагадзіць усім - не дагодзіш.

Але, відаць што, альбом больш за ўсіх спадабаеца тым, для каго DM - гэта ў першую чаргу "Violator" (90), "Songs of Faith and Devotion" (93) і "Ultra" (97) - як паказала праверка часам, самы моцныя рэлізы ангельцаў. За іншага боку, музыканты, чых запіса за апошнія 25 год было прададзенна 50 млн., не зьбіраюць на гэтым спынянца. У "Playing the Angel" ёсьць усе шанцы пабіць посыпех самага камэрціўнага пасльховага альбома каманды "Violator". Танцавальныя synth-pop гіты з запамінальнымі мэлодыямі і фартэпіянальнымі пройгрышамі ў духу "Enjoy the Silence" суседнічаюць на альбоме з агрэсіўнымі вакаламі, індустрыйнай атмасферай, жорсткімі гітарамі ("A Pain That I'm Used to") і пірчынімі баладамі а la "The Bottom Line" ("The Damaged People"). Шэдэўр - яшчэ адзін...

УДАЛАЯ РАКІРОЎКА

Dave Gahan вырашыў крыйху зъмяніць сваю прафдэйнісць і зъмяніў перспэктыўную кар'еру фізыу яснова-летніяй калекцыі вядомага бэнду J.Lindeberg на статусную кар'еру кампазытара DM.

Упершыню за ўсю гісторыю гурта Дэйв выступіў на толькі ў якасці саліста, але і як кампазытар DM, напісавы для альбома "Playing the Angel" тры кампазыцыі: "Suffer Well" (клясычны DM-трак з гітарнымі пройгрышамі і харывымі эфектамі), "I Want It All" (мэлодычная балада, якая нагадвае "Waiting for the night to fall") і "Nothing's Impossible" (выстай вады synth-pop).

Так трymацца, Дэйві!

Усе астатнія песні для альбома напісаў Martin Gore, які, у сваю чаргу, "тадмяніў" асноўнага саліста DM і выканаў дэзве кампазыцыі: "Macrovision" і "Damaged People".

Антон Сарокін

ПАЛАЦ / ПАЛАЦ. FOLK-MODERN
БМАgroup

Да геніяльней ідеі “затачыца” аўтарскія песні пад творчую спадчыну наших далёкіх праўдай першымі даперлі “Песьняры”. У 1971-м альбом айчыннага кантры “Ты мне вясною прысынілася” агромністамі накладам разышоўся па агромністай краіне і справакаваў атаку клона-песьняроў на савецкую культурную рачайснасць. На тое, каб палубарыцы подзывіт “мулявінцу” з дакладнасцю да наадварот, нашым музыкам спатрэбілася крыху больш за 20 гадоў. У 1994-м гурт “Палац” запісаў альбом “Палац. Folk-modern”, паклаўшы начатак аранжыраванью аўтэнтычнага музычнага матэрыва на сучасныя лад.

На падмурку гартаўанай тысячагодзізямі адвечнай нацыянальнай мэлёдкі музыкі “Палаца” з кожнай сваёй песні аждудавалі па супрадуктным палацы. Паверх з паверхам з аўтэнтычных сутро-аранжыровак Юрыя Выдронка ўтвараюцца прасторыя залі, прамяністая труба Юрыя Белякова залівае сцяны даўгія калідоры, а з патаемных пакойчыкаў і сакрэтных праходаў, без якіх палац - не “Палац”, глуха гучыць клярнэт Эміцера Вайцюшкевіча. Зазірнем і ў пэнтхаус - там сырое, неспасаванае аўдыёкіслату стыльных эфекту шматгласоў: у “залатым” складзе “Палаца” сціплаўшыся: у! І толькі на “Палац. Folk-modern” англомоўная рэп-чытанка ад Тодара - для іншаземных аматараў беларускай аўтэнтыкі. “Merry Christmas to you!”

Для фанатаў беларускага музала “фолк-мадэрн” стаўся супрадуктны рэлес: першы альбом “Палаца” зразумелі і з захапленнем праглынулі ня толькі хайратыя нефары, але і аматары якісан лапсы. Выдronak і Вайцюшкевіч хутка зразумелі, што нізу фольк-мадэрну яны ў стане аблігантнай самастойнаї, таму ўтварылі сайд-проекты “UR’IA” і “Kriwi”. Лад кіраўніцтвам Алега Хаменкі “Палац”, да жалю, адмовіўся ад сваёй рызынкі - дыскетачнай лёгкасці - на карысць важкіх пэўдафолькавых балядоў. Калі апошні крэзультат гурта пачысьціц ад сэмплай і іншай сінтыткі, крыху спрасціц і пазбавіць жорсткага ритму, атрымаеца “Этина-трэйс “Трайца”.

Касэты “Палац. Folk-modern” вандравалі з мафонамі, нарэшце, ледзь не праз тузін гаду пасля першага выдання “Палацкага сшытку”, “бумагрут” айчыннага шоў-бізу Віталь Супрановіч вырашыў перавыданню надаў ді Рэй, які яшчэ пры канцы 1990-х стварыў колькі бадзёўных рэміксаў на песні “Палаца”. Але сам альбом ад гэтага не пацярпеў - клясыка, разумееце...

ГЭТА ПАДСТАВА!

Гісторыя пра тое, як Алег Хаменка “накаркаў” забарону “Палаца”. 11 ліпеня 2004 году гурт “Палац” выйшаў на сцену вялікага кіеўскага этна-фесту “Краіна Мрій”. Скарыстаўшыся выпадкам, Алег Хаменка пачаў скардзіцца на жыццё журнналістам газеты “Украіна молода”: “Я сам бачив, як найталановітші беларускі музиканты збираліся ў підворкіх і там даюць свой концерты, бо ім вілая зажлобіла приміщенне. Тому велике щастле для нас было, нам дозволили віхати з Мінска до Кіева, почути всю цю музичную розкіш, порівняць себе з іншими, сказати, що і в Беларусі ёсць гарна музика”.

Невядома, якіх “таленавіных беларускіх музыкаў” меў на ўвазе спявак, але роўна праз 10 дзён “Палац” апынуўся ў іх становішчы, выступіўшы падчас апазыцыйнага мітынгу на плошчы Бангалёр. Гурт трапіў у “чорны сьпіс”, у поўным складзе быў звольнены з “Белканцэрту” і ўжо больш за год не выступае ў Беларусі.

Мікалай Карнейчукоў

АПОШНІЯ ДНІ

Рэжысэр: Гас Ван Сант
У ролях: Майлі Піт, Лукас Хаас, Азія Арджэнта
2005

Падобна, Гас Ван Сант канчаткова дайшоў да ручкі і спрабуе тое самае зрабіць з богу душой невінаватымі гледачамі. Суцэльная бесъюжэцца, запоўненая вобразамі і ідэямі, скрозь якія толькі Ван Сант і імкнецца прадраца. На астастых яму - з высокай царкоўкай ніакоуку: ніякіх акторскіх імпрэвізацый, ніякіх адступленняў ад сцэнару - толькі вялікі і магутны сп. Гас...

Хоць фільм і напахнёны творчасцю такой неардыніранай асобы, як Курт Кабайн, - Майлі Піт (ён граў Мэцю ў “Летуценынках” Берталчу) амаль нічога ня робіць у накірунку “быць падобным да Чапавека з вялікай літары Ч”. На працягу паўтары гадзін ён нешта мармыча сабе пад нос, ходзіць туды-сюды, гатуе падазрону паводле гастронамічных якасцяў ежу. Астастня ж персанажы наауглі існуюць у нейкай асобай, вузка індывідуальнай прасторы. Карактэй, ніякага ўзаўмадзейння паміж Блэйкам (галоўным персанажам) і астастнімі героямі, якое магло б ажыўіць сюжэц, наауглі не адбываецца. Блэйк нават не абіяжвае гледача рознымі базарамі - прости рэжысёру эта ня упала. У выніку ідятычнай сцываты, закладнікам якой альпянаеца невінаваты глядач, “ціпа Курт Кабайн” (ака Блэйк) больш нагадвае Бібіса і Батхэда ў адной асобе.

А Гас Ван Сантым часам наауглі складае зь сябе авалязкі заабуяльніка гледача: яму больш цікава, як будуть глядзець яго фільмы. Тому “Апошнія дні” можна разглядаць як клясычнае “аўтарскае кіно”: у адрозненіі ад забаўляльнага, яно скіравана ў першую чаргу на стваральніка і на то, што ён здымает. У гэтым пляне дадзеное муві варта разглядзяць як апошнюю частку вансэнтаўскага трыпціху (першыя два фільмы - “Джэры” і “Слон”) камэрнага кіно, дзе рэжысэр лепець тყыя вобразы, якія яму больш даспадобы.

“Апошнія дні” рэкамэндуюцца да прагляду ўсім, хто заблукаваў у сваіх трох экзистэнцыйных соснах, што раскінуліся ў сквэрку пры “Фабрыцы зорак”. Папулярнасць, на жаль, з цягам часу сканчваецца, і лепей умечь рабіць нешта яшчэ, акрамя як скакаць, нібы ухезаўшыся, зь мікрофонам.

DVD ПРАДАСТАЎЛЕНЫ КРАМАЙ “ПАДЗЕМКА”
(ПРАСПЭКТ СКАРЫНЫ, 43)

Сяргей Трунін

ЖЫЦЬЦЁ І СЪМЕРЬ ПІТЭРА СЭЛЭРЗА

Рэжысэр: Стывен Хопкінс
У галоўных ролях: Джэфры Раш,
Эмілі Уотсан, Шарліз Тэрон
2004

У апошні час усё больш распаўсюджанымі кінажанрам становіўца баўпік” (ня блытаць з баўвіком!). Толькі ў мінульым годзе галоўнымі героямі рознакалібэрных жыцьцяўпісаў стаў “Аляксандар” (Македонскі) і “Рэй” (Чарльз), Говард Х’юз (“Аяляптар”) і Бобі Дарын (“Ля мора”). Пад пільны пазіркі кінакамэры трапіла таксама і персона знамітага брытанскага актора Пітэра Сэлерза. У выніку атрымалася “кіно пра кіно”.

Нават тая, хто ня бачыў ніводнага фільму з удзелам Сэлерза, будучы з цікавасцю назіраць за перапетыямі яго творчай біяграфіі. А яна ў актара надзвычай разнастайнай: тут і стаодстоткава галівудскі цыкл фільмаў пра “Ружовую пантэру”, і шадэўр Стэнлі Кубрика “Доктар Стэнджал”, альбо як ян наўчыўся не баяцца і палюбіць бомбу”, у якім Сэлерз выканаў адразу трэћы ролі. Джэфры Раш, які грае Сэлерза, нічога не заставалася, як выкананы тэлеспектакль і ўсе ягоныя ролі. Трэба адзначыць, што з гэтай задачай аўстраўскі актор справіўся на выдатна, паспелейшы ў асобных моманты пераўласцівіца яшчэ і ў бацькоў, жонак і калег Пітэра.

Дакладней час дзеяння абазначаеца толькі напачатку і напрыканцы фільму, але і асаблівай патрэбы ў гэтым німа: атмасфера эпохі (1950-1970-я) прысутнічае тут у кожных кадры. Асабліва сцьбона выглядае “Лета кахраны 1967” зь нязыменнымі атрыбутамі ў выглядзе маляўнічых ЛСД-трэпіаў і гіпousкіх прычосак галоўных герояў. Гісторыя пра творчую асобу, талент якой камплюнаваны складанымі харкатарамі, удаёно нікога не здзівіць. Аднак біяграфія Сэлерза - гэта ня проста апісанье жыцця-быцця “сунмага клуўна”, гэта павучальны апавед пра ўзьдзеянніе здымачнай пляцоўкі на душу прытворшчыка.

За кадрам: Як сцвярджаюць заакіянскія мэдіі, Джэфры Раш не атрымаў у гэтым годзе “Оскар” у намінацыі “Лепшая мужчынская роля” выключна па тэхнічных прычынах. Справа ў тым, што прэм’ера стужкі адбылася не ў кінататрах, а на амэрыканскім кабільнім тэлеканале HBO, па замове якога, уласна, і быў створаны фільм. Таму ў сьпіс прэтэндэнта на “Оскар” Раш уключаны ня быў, затое быў ганараваны тэлепреміяй “Эмі” Сэлерз, дарэчы, у свой час ён таксама “праляцей” міма “Оскара”, хоць яго аднойчы і намінавалі.

* - ад англ. biopic - фільм-біяграфія.

Хведар Хеффалампай

DVD ПРАДАСТАЎЛЕНЫ КРАМАЙ “ВІДЭА-НЯВІДЭА”
(ПЛОШЧА НЕЗАЛЕЖНАСЦІ, ПАДЗЕМНЫ ПЕРАХОД,
СПУСК ПА ЭСКАЛЯТАРАХ).

УДВІЦЕЛЬНЫ
СЪВЕТ КІНО

9 ПЕСЕНЬ

Режысэр Майкл Вінтэрботам

У галоўных ролях: Кіран О'Брайан, Марго Стыльлі

2004

Калі вам яшчэ сапрауды важна адшукаць агульныя тэмы для размовы з бацькамі, рабім паглядзець "9 песень". Бацькі, якія наўрад ці памятаюць іншыя пазыцыі, акрамя місіянерскай, навалацца на вас з пытаннямі кшталту "Ой, і так можна займацца хаханьнем?" "Так-так...", - збянятэжана пацвердзіце вы. А мы дадамо: ня толькі так!

Фільм, які выклюкаў шок у гледачаў на апошнім Канскім фэстывалі, - гэта 66 хвілін відза, замашанага на клясычным "сэкс, драгз, бла-бла-бла". Хаця чамусьці складаеца ўражанне, што і саміх аўтараў такое ольдскульнае трывадлінства яўна не прыколвае. Таму яны і спрабуюць інтэрпрэтаць клясыку па-новаму. ...Лёндан, 2004 год. Асноўнае месца падзеяў - канцэртная залі "Brixton Academy", у якой выступаюць легендарныя каманды - ад The Von Bondies і Elbow да Super Furry Animals і Franz Ferdinand (спадзяюся, усе яны глядзелі фільм, у якім здымаліся. Дарэчы, напрыканцы гэтай "Песні году" a la inglesa* зьяўляеца нават 60-гадовы Майкл Найман**).

Сюжэтная лінія разгортваеца вакол узаемадносінай галоўных герояў - хлопца і дзяўчыны, якія цягам усяго фільму займаюцца тым, што называеца "хаханьне". Музычныя нумары вышэйназваных гуртоў, з аднаго боку, цэмантуюць сюжэт і выдаюць на саўндрэз, а з іншага па-тупому задаюць рытм сэксу. Хаця ў канцэпцыі "9 песен" на месцы нэутральнага "сэкс" варта ўжываць большыя брутальнае слова "трах". Бо сэкс, па вялікім рахунку, усё ж такі прадугледжвае хоць нейкую духоўную сувязь партнераў. Тут жа такой сувязі фактычна няма (не лічыць жа за апошнюю прыязнью стаўленне да Franz Ferdinand!). Героі так і застаюцца самотнымі: "Пяць тысяч чалавек у адной запі, - кажа галоўны персанаж, - а табе усё адно самотна". У выніку трах дыскрэдыту сябе ў вачах герояў канчаткова, і ім хочацца нечага іншага.

Пазыцыя аўтараў фільму больш чым паліткарктная: героі заўсёды карыстаюцца прэзікамі. Але сказаць, што гэта было зроблены з задзелам на будучы пракат (а фільм усё ж такі выйшаў на шырокія экраны), значыць, зьбіёдаць галоўны месэдж фільму: бясъячны сэкс - толькі для тых, хто сапрауды ня хоча ніякага працягу ні ў чым. У такім сэнсе больш шчыра было заперціся ў прыбіральні і паканіраваць - эфект прыкладна той жа...

Больш за тое: героі двойчы (sic!) за фільм ужываюць какайн ("по дорожке на дорожку"), але і тут аўтары вырашилі не культиваваць любоў да "беленъкага" - гэтая тэма ўжо ўсім абрыдла. Вось і застаецца героям адна радасць - слухаць Franz Ferdinand. Музыка, так бы мовіць, іх усё-такі звязала...

Бліжэй да канца фільму дзесяці мінаводзь усё ж пачынае прасьевечвацца тэма хаханьня, адна виснова, якую можна зрабіць, адзначанная: хаханьне - гэта "лёд, які растае". Адкрылі Амэрыку...

** A la inglesa - на ангельскі манэр (гішл.)

** Майкл Найман - інструменталіст, які напісаў працы музыку саўндрэзу да культивальных кінадокументаў, у тым ліку да большасці фільмаў Пітстра Грынуэя.

DVD ПРАДАСТАЎЛЕНЫ КРАМАЙ "ПАДЗЕМКА" (ПРАСПЭКТ СКАРЫНЫ, 43)

Сяргей Трунін

